法光基礎藏文

第一單元——藏文拼音教材

法光佛教文化研究所

基礎藏文教材

བོད་ཡིག་གི་རྨང་གཞི་སློབ་དེབ།

第一單元——藏文拼音教材

課程	中文名稱	藏文名稱	頁數
1	30 個輔音字母	གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ།	-1-
2	4 個元音符號	དབྱངས་བཞི།	-3-
3	後加字	རྗེས་འཇུག	-7-
4	再後加字	ཡང་འཇུག	-15-
5	下加字	འདོགས་ཅན།	-18-
6	上加字	མགོ་ཅན།	-20-
7	前加字	སྔོན་འཇུག	-23-
8	音節結構	ཚེག་བར།	-27-
9	辨認基字	མིང་གཞི།	-28-
10	查閱字典	ཚིག་མཛོད།	-28-
11	傳統拼讀法	སྦྱོར་ཀློག	-29-
12	連讀變音	སྒྲ་གདངས་འགྱུར་སྟངས།	-30-
13	藏文的字體與文體	ཡིག་གཟུགས། རྩོམ་སྟངས།	-34-
14	藏文的標點符號	བརྡ་རྟགས་ཚེག་ཤད།	-35-

第一課　30 個輔音字母（གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ།）

發音類別	舌根清音	舌根送氣音	舌根濁音	舌根鼻音
發音部位	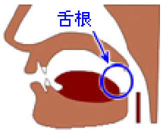	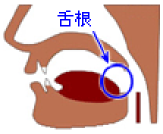	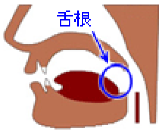	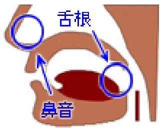
第 1 組	ཀ་	ཁ་	ག་	ང་
注音符號	[ㄍㄚˋ]	[ㄎㄚˋ]	[ㄎㄚˊ]	[ㄋㄜㄚˊ]
漢語拼音	[gah]	[kah]	[kav]	[ngav]
羅馬轉寫	ka	kha	ga	nga

發音類別	舌面清音	舌面送氣音	舌面濁音	舌面鼻音
發音部位	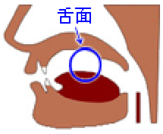	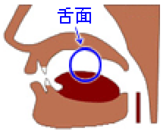	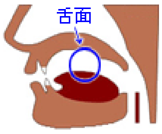	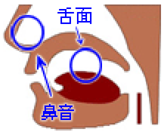
第 2 組	ཅ་	ཆ་	ཇ་	ཉ་
注音符號	[ㄐㄧㄚˋ]	[ㄑㄧㄚˋ]	[ㄑㄧㄚˊ]	[ㄋㄜㄧㄚˊ]
漢語拼音	[jyah]	[qyah]	[qyav]	[ngyav]
羅馬轉寫	ca	cha	ja	nya

發音類別	舌尖清音	舌尖送氣音	舌尖濁音	舌尖鼻音
發音部位	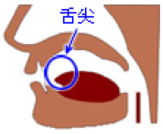	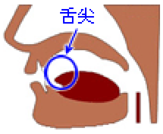	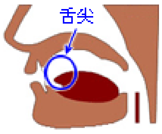	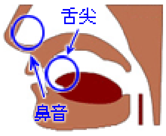
第 3 組	ཏ་	ཐ་	ད་	ན་
注音符號	[ㄉㄚˋ]	[ㄊㄚˋ]	[ㄊㄚˊ]	[ㄋㄚˊ]
漢語拼音	[dah]	[tah]	[tav]	[nav]
羅馬轉寫	ta	tha	da	na

發音類別	雙唇清音	雙唇送氣音	雙唇濁音	雙唇鼻音
發音部位	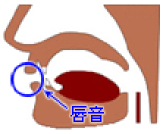	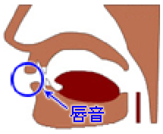	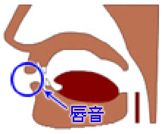	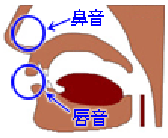
第 4 組	པ་	ཕ་	བ་	མ་
注音符號	[ㄅㄚˋ]	[ㄆㄚˋ]	[ㄆㄚˊ]	[ㄇㄚˊ]
漢語拼音	[bah]	[pah]	[pav]	[mav]
羅馬轉寫	pa	pha	ba	ma

發音類別	齒塞擦清音	齒塞擦送氣音	齒塞擦濁音	雙唇半母音
發音部位	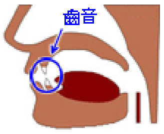	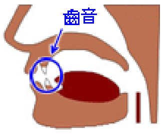	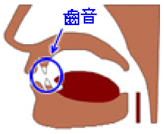	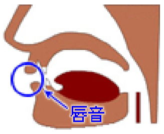
第 5 組	ཙ་	ཚ་	ཛ་	ཝ་
注音符號	[ㄗㄚˋ]	[ㄘㄚˋ]	[ㄘㄚˊ]	[ㄨㄚˊ]
漢語拼音	[zah]	[cah]	[cav]	[wav]
羅馬轉寫	tsa	tsha	dza	va / wa

發音類別	舌面擦音	齒擦音	喉濁母音	舌面半母音
發音部位	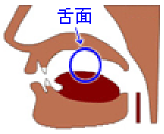	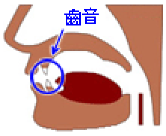	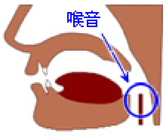	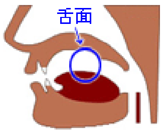
第 6 組	ཞ་	ཟ་	འ་	ཡ་
注音符號	[ㄒㄧㄚˊ]	[ㄙㄚˊ]	[ㄚˊ]	[ㄧㄚˊ]
漢語拼音	[xyav]	[sav]	[av]	[yav]
羅馬轉寫	zha	za	'a	ya

發音類別	捲舌顫音	舌尖邊音	舌面擦音	齒擦音
發音部位	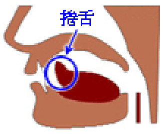	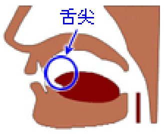	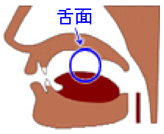	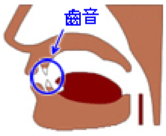
第 7 組	ར་	ལ་	ཤ་	ས་
注音符號	[ㄖㄚˊ]	[ㄌㄚˊ]	[ㄒㄧㄚˋ]	[ㄙㄚˋ]
漢語拼音	[rav]	[lav]	[xyah]	[sah]
羅馬轉寫	ra	la	sha	sa

發音類別	喉送氣音	喉清母音
發音部位	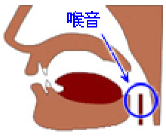	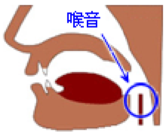
第 8 組	ཧ་	ཨ་
注音符號	[ㄏㄚˋ]	[ㄚˋ]
漢語拼音	[hah]	[ah]
羅馬轉寫	ha	a

第二課　4個元音符號（དབྱངས་བཞི།）

元音符號	◌ི	◌ུ	◌ེ	◌ོ
藏文名稱	གི་གུ།	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
讀音	[ㄎㄧˇ　ㄍㄨ]	[ㄒㄧㄚˇb ㄍㄧㄨ]	[ㄓㄝˇng　ㄅㄨ]	[ㄋㄚˇ　ㄖㄛ]
提供母音	ㄧ	ㄨ	ㄝ	ㄛ
	i	u	e	o

共4個——取代基字的[ㄚ]母音。

30個輔音字母＋4個元音符號

第1組	གི་གུ།	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
ཀ་	ཀི་	ཀུ་	ཀེ་	ཀོ་
[ㄍㄚˋ][gah]	[ㄍㄧˋ][gih]	[ㄍㄨˋ][guh]	[ㄍㄝˋ][geh]	[ㄍㄛˋ][goh]
ཁ་	ཁི་	ཁུ་	ཁེ་	ཁོ་
[ㄎㄚˋ][kah]	[ㄎㄧˋ][kih]	[ㄎㄨˋ][kuh]	[ㄎㄝˋ][keh]	[ㄎㄛˋ][koh]
ག་	གི་	གུ་	གེ་	གོ་
[ㄎㄚˊ][kav]	[ㄎㄧˊ][kiv]	[ㄎㄨˊ][kuv]	[ㄎㄝˊ][kev]	[ㄎㄛˊ][kov]
ང་	ངི་	ངུ་	ངེ་	ངོ་
[ㄋㄜㄚˊ][ngav]	[ㄋㄜㄧˊ][ngiv]	[ㄋㄜㄨˊ][nguv]	[ㄋㄜㄝˊ][ngev]	[ㄋㄜㄛˊ][ngov]

第2組	གི་གུ།	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
ཅ་	ཅི་	ཅུ་	ཅེ་	ཅོ་
[ㄐㄧㄚˋ][jyah]	[ㄐㄧㄧˋ][jyih]	[ㄐㄧㄨˋ][jyuh]	[ㄐㄧㄝˋ][jyeh]	[ㄐㄧㄛˋ][jyoh]
ཆ་	ཆི་	ཆུ་	ཆེ་	ཆོ་
[ㄑㄧㄚˋ][qyah]	[ㄑㄧㄧˋ][qyih]	[ㄑㄧㄨˋ][qyuh]	[ㄑㄧㄝˋ][qyeh]	[ㄑㄧㄛˋ][qyoh]
ཇ་	ཇི་	ཇུ་	ཇེ་	ཇོ་
[ㄑㄧㄚˊ][qyav]	[ㄑㄧㄧˊ][qyiv]	[ㄑㄧㄨˊ][qyuv]	[ㄑㄧㄝˊ][qyev]	[ㄑㄧㄛˊ][qyov]
ཉ་	ཉི་	ཉུ་	ཉེ་	ཉོ་
[ㄋㄜㄧㄚˊ] [ngyav]	[ㄋㄜㄧㄧˊ] [ngyiv]	[ㄋㄜㄧㄨˊ] [ngyuv]	[ㄋㄜㄧㄝˊ] [ngyev]	[ㄋㄜㄧㄛˊ] [ngyov]

第 3 組	གི་གུ།	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
ཏ་	ཏི་	ཏུ་	ཏེ་	ཏོ་
[ㄉㄚˋ][dah]	[ㄉㄧˋ][dih]	[ㄉㄨˋ][duh]	[ㄉㄝˋ][deh]	[ㄉㄛˋ][doh]
ཐ་	ཐི་	ཐུ་	ཐེ་	ཐོ་
[ㄊㄚˋ][tah]	[ㄊㄧˋ][tih]	[ㄊㄨˋ][tuh]	[ㄊㄝˋ][teh]	[ㄊㄛˋ][toh]
ད་	དི་	དུ་	དེ་	དོ་
[ㄊㄚˊ][tav]	[ㄊㄧˊ][tiv]	[ㄊㄨˊ][tuv]	[ㄊㄝˊ][tev]	[ㄊㄛˊ][tov]
ན་	ནི་	ནུ་	ནེ་	ནོ་
[ㄋㄚˊ][nav]	[ㄋㄧˊ][niv]	[ㄋㄨˊ][nuv]	[ㄋㄝˊ][nev]	[ㄋㄛˊ][nov]

第 4 組	གི་གུ།	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
པ་	པི་	པུ་	པེ་	པོ་
[ㄅㄚˋ][bah]	[ㄅㄧˋ][bih]	[ㄅㄨˋ][buh]	[ㄅㄝˋ][beh]	[ㄅㄛˋ][boh]
ཕ་	ཕི་	ཕུ་	ཕེ་	ཕོ་
[ㄆㄚˋ][pah]	[ㄆㄧˋ][pih]	[ㄆㄨˋ][puh]	[ㄆㄝˋ][peh]	[ㄆㄛˋ][poh]
བ་	བི་	བུ་	བེ་	བོ་
[ㄆㄚˊ][pav]	[ㄆㄧˊ][piv]	[ㄆㄨˊ][puv]	[ㄆㄝˊ][pev]	[ㄆㄛˊ][pov]
མ་	མི་	མུ་	མེ་	མོ་
[ㄇㄚˊ][mav]	[ㄇㄧˊ][miv]	[ㄇㄨˊ][muv]	[ㄇㄝˊ][mev]	[ㄇㄛˊ][mov]

第 5 組	གི་གུ།	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
ཙ་	ཙི་	ཙུ་	ཙེ་	ཙོ་
[ㄗㄚˋ][zah]	[ㄗㄧˋ][zih]	[ㄗㄨˋ][zuh]	[ㄗㄝˋ][zeh]	[ㄗㄛˋ][zoh]
ཚ་	ཚི་	ཚུ་	ཚེ་	ཚོ་
[ㄘㄚˋ][cah]	[ㄘㄧˋ][cih]	[ㄘㄨˋ][cuh]	[ㄘㄝˋ][ceh]	[ㄘㄛˋ][coh]
ཛ་	ཛི་	ཛུ་	ཛེ་	ཛོ་
[ㄘㄚˊ][cav]	[ㄘㄧˊ][civ]	[ㄘㄨˊ][cuv]	[ㄘㄝˊ][cev]	[ㄘㄛˊ][cov]
ཝ་	ཝི་	ཝུ་	ཝེ་	ཝོ་
[ㄨㄚˊ][wav]	[ㄨㄧˊ][wiv]	[ㄨㄨˊ][wuv]	[ㄨㄝˊ][wev]	[ㄨㄛˊ][wov]

第 6 組	གི་གུ	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
ཞ་	ཞི་	ཞུ་	ཞེ་	ཞོ་
[ㄒㄧㄚˊ][xyav]	[ㄒㄧㄧˊ][xyiv]	[ㄒㄧㄨˊ][xyuv]	[ㄒㄧㄝˊ][xyev]	[ㄒㄧㄛˊ][xyov]
ཟ་	ཟི་	ཟུ་	ཟེ་	ཟོ་
[ㄙㄚˊ][sav]	[ㄙㄧˊ][siv]	[ㄙㄨˊ][suv]	[ㄙㄝˊ][sev]	[ㄙㄛˊ][sov]
འ་	འི་	འུ་	འེ་	འོ་
[ㄚˊ][av]	[ㄧˊ][iv]	[ㄨˊ][uv]	[ㄝˊ][ev]	[ㄛˊ][ov]
ཡ་	ཡི་	ཡུ་	ཡེ་	ཡོ་
[ㄧㄚˊ][yav]	[ㄧㄧˊ][yiv]	[ㄧㄨˊ][yuv]	[ㄧㄝˊ][yev]	[ㄧㄛˊ][yov]

第 7 組	གི་གུ	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
ར་	རི་	རུ་	རེ་	རོ་
[ㄖㄚˊ][rav]	[ㄖㄧˊ][riv]	[ㄖㄨˊ][ruv]	[ㄖㄝˊ][rev]	[ㄖㄛˊ][rov]
ལ་	ལི་	ལུ་	ལེ་	ལོ་
[ㄌㄚˊ][lav]	[ㄌㄧˊ][liv]	[ㄌㄨˊ][luv]	[ㄌㄝˊ][lev]	[ㄌㄛˊ][lov]
ཤ་	ཤི་	ཤུ་	ཤེ་	ཤོ་
[ㄒㄧㄚˋ][xyah]	[ㄒㄧㄧˋ][xyih]	[ㄒㄧㄨˋ][xyuh]	[ㄒㄧㄝˋ][xyeh]	[ㄒㄧㄛˋ][xyoh]
ས་	སི་	སུ་	སེ་	སོ་
[ㄙㄚˋ][sah]	[ㄙㄧˋ][sih]	[ㄙㄨˋ][suh]	[ㄙㄝˋ][seh]	[ㄙㄛˋ][soh]

第 8 組	གི་གུ	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
ཧ་	ཧི་	ཧུ་	ཧེ་	ཧོ་
[ㄏㄚˋ][hah]	[ㄏㄧˋ][hih]	[ㄏㄨˋ][huh]	[ㄏㄝˋ][heh]	[ㄏㄛˋ][hoh]
ཨ་	ཨི་	ཨུ་	ཨེ་	ཨོ་
[ㄚˋ][ah]	[ㄧˋ][ih]	[ㄨˋ][uh]	[ㄝˋ][eh]	[ㄛˋ][oh]

課程重點：

1. 藏文由三十個輔音字母，四個元音符號構成。

2. 書寫原則：第一筆需齊頭，筆劃由左至右，由上至下。

3. 其中包含 21 個子音——字母中 འ་、ཨ་ 只有母音，沒有子音，
   ཁ་ག་、ཆ་ཇ་、ཐ་ད་、ཕ་བ་、ཚ་ཛ་、ཞ་ཤ་、ཟ་ས་ 子音相同。
   以及 5 個母音——每個輔音字母都帶有 [ㄚ]/[ɑ] 母音，
   還有 2 種聲調——4 聲與 2 聲。

4. 四個元音符號：
   ◌ི——གི་གུ [ㄎㄧˇ ㄍㄨ]——提供 [ㄧ]/[i] 母音，
   ◌ུ——ཞབས་ཀྱུ། [ㄒㄧㄚˇb ㄍㄧㄨ]——提供 [ㄨ]/[u] 母音，
   ◌ེ——འགྲེང་བུ།/བོ། [ㄓㄝˇng ㄅㄨ/ㄛ]——提供 [ㄝ]/[e] 母音，
   ◌ོ——ན་རོ། [ㄋㄚˇ ㄖㄛ]——提供 [ㄛ]/[o] 母音。
   除了 ཞབས་ཀྱུ། 位於字母下方，其餘都在字母上方。

5. 三十個輔音字母中有 14 個高調字，唸第 4 聲 *h*（亦可唸第 1 聲 *f*），
   以及 16 個低調字，唸第 2 聲 *v*。

6. 三十個輔音字母分為七組半，字母傳統的順序，可代替序數。

7. 康巴口音中，第一組至第五組的第 3 個字 ག་ཇ་ད་བ་ཛ་，唸成不送氣。

8. 舌面音 ཅ་ཆ་ཇ་ཉ་ཞ་ཡ་ཤ་ 帶有半母音[ㄧ]/[y]，
   以及 ཝ་ 帶有半母音 [ㄨ]/[w]，須視為子音，再與母音結合。

9. 四個元音符號所提供的母音，只能取代字母中的 [ㄚ]/[ɑ]母音。

10. 藏文由三十個輔音字母，都可以構成基字 མིང་གཞི།，加在基字上方叫「上加字」，加在基字下方叫「下加字」，加在基字前方叫「前加字」，加在基字後方叫「後加字」，加在後加字後方叫「再後加字」。

第三課　後加字（རྗེས་འཇུག）

第 1 組	ཀ་	ཁ་	ག་	ང་
第 2 組	ཅ་	ཆ་	ཇ་	ཉ་
第 3 組	ཏ་	ཐ་	ད་	ན་
第 4 組	པ་	ཕ་	བ་	མ་
第 5 組	ཙ་	ཚ་	ཛ་	ཝ་
第 6 組	ཞ་	ཟ་	འ་	ཡ་
第 7 組	ར་	ལ་	ཤ་	ས་
第 8 組	ཧ་	ཨ་		

共 10 字—— -ག་-ང་-ད་-ན་-བ་-མ་-འ་-ར་-ལ་-ས་

有性別的區分，會影響韻尾、音程、音勢、聲調、母音。

6 個不改變母音的後加字：

不改變母音的後加字			
-ག་	1. 性別——陽性。 2. 韻尾—— -k 3. 音程——縮短。 4. 音勢——增強。 5. 聲調——4 聲不變，2 聲變入聲。 6. 母音——不改變。	-ང་	1. 性別——陰性。 2. 韻尾—— -ng 3. 音程——拉長。 4. 音勢——減弱。 5. 聲調——2 聲不變，4 聲變 1 聲。 6. 母音——不改變。
-བ་	1. 性別——陽性。 2. 韻尾—— -b 3. 音程——縮短。 4. 音勢——增強。 5. 聲調——4 聲不變，2 聲變入聲。 6. 母音——不改變。	-མ་	1. 性別——陰性。 2. 韻尾—— -m 3. 音程——拉長。 4. 音勢——減弱。 5. 聲調——2 聲不變，4 聲變 1 聲。 6. 母音——不改變。
-འ་	1. 性別——中性。 2. ~6. 不改變。	-ར་	1. 性別——陰性。 2. 韻尾—— -r（顫音） 3. 音程——拉長。 4. 音勢——減弱。 5. 聲調——2 聲不變，4 聲變 1 聲。 6. 母音——不改變。

後加字 -ག་

第 1 組	ཀག་ [ㄍㄚˋk.][gak*h*]	ཁག་ [ㄎㄚˋk.][kak*h*]	གག་ [ㄎㄚ^k.][ka**kw**]	ངག་ [ㄋㄜㄚ^k.][nga**kw**]
第 2 組	ཅག་ [ㄐㄧㄚˋk.][jyak*h*]	ཆག་ [ㄑㄧㄚˋk.][qyak*h*]	ཇག་ [ㄑㄧㄚ^k.][qya**kw**]	ཉག་ [ㄋㄜㄧㄚ^k.][ngya**kw**]
第 3 組	ཏག་ [ㄉㄚˋk.][dak*h*]	ཐག་ [ㄊㄚˋk.][tak*h*]	དག་ [ㄊㄚ^k.][ta**kw**]	ནག་ [ㄋㄚ^k.][na**kw**]
第 4 組	པག་ [ㄅㄚˋk.][bak*h*]	ཕག་ [ㄆㄚˋk.][pak*h*]	བག་ [ㄆㄚ^k.][pa**kw**]	མག་ [ㄇㄚ^k.][ma**kw**]
第 5 組	ཙག་ [ㄗㄚˋk.][zak*h*]	ཚག་ [ㄘㄚˋk.][cak*h*]		
第 6 組	ཞག་ [ㄒㄧㄚ^k.][xya**kw**]	ཟག་ [ㄙㄚ^k.][sa**kw**]		ཡག་ [ㄧㄚ^k.][ya**kw**]
第 7 組	རག་ [ㄖㄚ^k.][ra**kw**]	ལག་ [ㄌㄚ^k.][la**kw**]	ཤག་ [ㄒㄧㄚˋk.][xyak*h*]	སག་ [ㄙㄚˋk.][sak*h*]
第 8 組				

後加字 -ང་

第 1 組	ཀང་ [ㄍㄚ ng-][gang*f*]	ཁང་ [ㄎㄚ ng-][kang*f*]	གང་ [ㄎㄚˊng-][kang*v*]	ངང་ [ㄋㄜㄚˊng-][ngang*v*]
第 2 組	ཅང་ [ㄐㄧㄚ ng-][jyang*f*]	ཆང་ [ㄑㄧㄚ ng-][qyang*f*]	ཇང་ [ㄑㄧㄚˊng-][qyang*v*]	ཉང་ [ㄋㄜㄧㄚˊng-][ngyang*v*]
第 3 組	ཏང་ [ㄉㄚ ng-][dang*f*]	ཐང་ [ㄊㄚ ng-][tang*f*]	དང་ [ㄊㄚˊng-][tang*v*]	ནང་ [ㄋㄚˊng-][nang*v*]
第 4 組	པང་ [ㄅㄚ ng-][bang*f*]	ཕང་ [ㄆㄚ ng-][pang*f*]	བང་ [ㄆㄚˊng-][pang*v*]	མང་ [ㄇㄚˊng-][mang*v*]
第 5 組	ཙང་ [ㄗㄚ ng-][zang*f*]	ཚང་ [ㄘㄚ ng-][cang*f*]		
第 6 組	ཞང་ [ㄒㄧㄚˊng-][xyang*v*]	ཟང་ [ㄙㄚˊng-][sang*v*]	འང་ [ㄚˊng-][ang*v*]	ཡང་ [ㄧㄚˊng-][yang*v*]
第 7 組	རང་ [ㄖㄚˊng-][rang*v*]	ལང་ [ㄌㄚˊng-][lang*v*]	ཤང་ [ㄒㄧㄚ ng-][xyang*f*]	སང་ [ㄙㄚ ng-][sang*f*]
第 8 組	ཧང་ [ㄏㄚ ng-][hang*f*]	ཨང་ [ㄚ ng-][ang*f*]		

後加字 –བ་				
第 1 組	ཀབ་ [ㄍㄚˋb.][ga**b***h*]	ཁབ་ [ㄎㄚˋb.][ka**b***h*]	གབ་ [ㄎㄚ^b.][ka**b*w***]	
第 2 組	ཅབ་ [ㄐㄧㄚˋb.][jya**b***h*]	ཆབ་ [ㄑㄧㄚˋb.][qya**b***h*]		ཉབ་ [ㄋㄜㄧㄚ^b.][ngya**b*w***]
第 3 組	ཏབ་ [ㄉㄚˋb.][da**b***h*]	ཐབ་ [ㄊㄚˋb.][ta**b***h*]	དབ་ [ㄊㄚ^b.][ta**b*w***]	ནབ་ [ㄋㄚ^b.][na**b*w***]
第 4 組		ཕབ་ [ㄆㄚˋb.][p**b***h*]	བབ་ [ㄆㄚ^b.][pa**b*w***]	
第 5 組	ཙབ་ [ㄗㄚˋb.][za**b***h*]	ཚབ་ [ㄘㄚˋb.][ca**b***h*]		
第 6 組		ཟབ་ [ㄙㄚ^b.][sa**b*w***]	འབ་ [ㄚ^b.][a**b*w***]	ཡབ་ [ㄧㄚ^b.][ya**b*w***]
第 7 組	རབ་ [ㄖㄚ^b.][ra**b*w***]	ལབ་ [ㄌㄚ^b.][la**b*w***]	ཤབ་ [ㄒㄧㄚˋb.][xya**b***h*]	སབ་ [ㄙㄚˋb.][sa**b***h*]
第 8 組	ཧབ་ [ㄏㄚˋb.][ha**b***h*]	ཨབ་ [ㄚˋb.][a**b***h*]		

後加字 –མ་				
第 1 組	ཀམ་ [ㄍㄚ m-][ga**m*f***]	ཁམ་ [ㄎㄚ m-][ka**m*f***]	གམ་ [ㄎㄚˊm-][ka**m***v*]	ངམ་ [ㄋㄜㄚˊm-][nga**m***v*]
第 2 組	ཅམ་ [ㄐㄧㄚ m-][jya**m*f***]	ཆམ་ [ㄑㄧㄚ m-][qya**m*f***]		ཉམ་ [ㄋㄜㄧㄚˊm-][ngya**m***v*]
第 3 組	ཏམ་ [ㄉㄚ m-][da**m*f***]	ཐམ་ [ㄊㄚ m-][ta**m*f***]	དམ་ [ㄊㄚˊm-][ta**m***v*]	ནམ་ [ㄋㄚˊm-][na**m***v*]
第 4 組		ཕམ་ [ㄆㄚ m-][pa**m*f***]	བམ་ [ㄆㄚˊm-][pa**m***v*]	མམ་ [ㄇㄚˊm-][ma**m***v*]
第 5 組	ཙམ་ [ㄗㄚ m-][za**m*f***]	ཚམ་ [ㄘㄚ m-][ca**m*f***]	ཛམ་ [ㄘㄚˊm-][ca**m***v*]	
第 6 組	ཞམ་ [ㄒㄧㄚˊm-][xya**m***v*]	ཟམ་ [ㄙㄚˊm-][sa**m***v*]	འམ་ [ㄚˊm-][a**m***v*]	ཡམ་ [ㄧㄚˊm-][ya**m***v*]
第 7 組	རམ་ [ㄖㄚˊm-][ra**m***v*]	ལམ་ [ㄌㄚˊm-][la**m***v*]	ཤམ་ [ㄒㄧㄚ m-][xya**m*f***]	སམ་ [ㄙㄚ m-][sa**m*f***]
第 8 組	ཧམ་ [ㄏㄚ m-][ha**m*f***]	ཨམ་ [ㄚ m-][a**m*f***]		

後加字 -འ་				
第 1 組	ཀའ་ ［ㄍㄚˋ］[gah]	ཁའ་ ［ㄎㄚˋ］[kah]	གའ་ ［ㄎㄚˊ］[kav]	ངའ་ ［ㄋㄜㄚˊ］[ngav]
第 2 組	ཅའ་ ［ㄐㄧㄚˋ］[jyah]	ཆའ་ ［ㄑㄧㄚˋ］[qyah]	ཇའ་ ［ㄑㄧㄚˊ］[qyav]	ཉའ་ ［ㄋㄜㄧㄚˊ］[ngyav]
第 3 組	ཏའ་ ［ㄉㄚˋ］[dah]	ཐའ་ ［ㄊㄚˋ］[tah]	དའ་ ［ㄊㄚˊ］[tav]	ནའ་ ［ㄋㄚˊ］[nav]
第 4 組	པའ་ ［ㄅㄚˋ］[bah]	ཕའ་ ［ㄆㄚˋ］[pah]	བའ་ ［ㄆㄚˊ］[pav]	མའ་ ［ㄇㄚˊ］[mav]
第 5 組	ཙའ་ ［ㄗㄚˋ］[zah]	ཚའ་ ［ㄘㄚˋ］[cah]	ཛའ་ ［ㄘㄚˊ］[cav]	ཝའ་ ［ㄨㄚˊ］[wav]
第 6 組	ཞའ་ ［ㄒㄧㄚˊ］[xyav]	ཟའ་ ［ㄙㄚˊ］[sav]	འའ་ ［ㄚˊ］[av]	ཡའ་ ［ㄧㄚˊ］[yav]
第 7 組	རའ་ ［ㄖㄚˊ］[rav]	ལའ་ ［ㄌㄚˊ］[lav]	ཤའ་ ［ㄒㄧㄚˋ］[xyah]	སའ་ ［ㄙㄚˋ］[sah]
第 8 組	ཧའ་ ［ㄏㄚˋ］[hah]	ཨའ་ ［ㄚˋ］[ah]		

後加字 -ར་				
第 1 組	ཀར་ ［ㄍㄚ r-］[garf]	ཁར་ ［ㄎㄚ r-］[karf]	གར་ ［ㄎㄚˊr-］[karv]	ངར་ ［ㄋㄜㄚˊr-］[ngarv]
第 2 組	ཅར་ ［ㄐㄧㄚ r-］[jyarf]	ཆར་ ［ㄑㄧㄚ r-］[qyarf]	ཇར་ ［ㄑㄧㄚˊr-］[qyarv]	ཉར་ ［ㄋㄜㄧㄚˊr-］[ngyarv]
第 3 組	ཏར་ ［ㄉㄚ r-］[darf]	ཐར་ ［ㄊㄚ r-］[tarf]	དར་ ［ㄊㄚˊr-］[tarv]	ནར་ ［ㄋㄚˊr-］[narv]
第 4 組	པར་ ［ㄅㄚ r-］[barf]	ཕར་ ［ㄆㄚ r-］[parf]	བར་ ［ㄆㄚˊr-］[parv]	མར་ ［ㄇㄚˊr-］[marv]
第 5 組	ཙར་ ［ㄗㄚ r-］[zarf]	ཚར་ ［ㄘㄚ r-］[carf]		
第 6 組	ཞར་ ［ㄒㄧㄚˊr-］[xyarv]	ཟར་ ［ㄙㄚˊr-］[sarv]		ཡར་ ［ㄧㄚˊr-］[yarv]
第 7 組		ལར་ ［ㄌㄚˊr-］[larv]	ཤར་ ［ㄒㄧㄚ r-］[xyarf]	སར་ ［ㄙㄚ r-］[sarf]
第 8 組	ཧར་ ［ㄏㄚ r-］[harf]	ཨར་ ［ㄚ r-］[arf]		

4 個改變母音的後加字：

改變母音的後加字			
-ད་	1. 性別——陽性。 2. 韻尾——不增加。 3. 音程——縮短。 4. 音勢——增強。 5. 聲調——4 聲不變，2 聲變入聲。 6. 母音——ㄚ→ㄝ，ㄨ→ㄩ，ㄛ→ㄛㄝ。	-ན་	1. 性別——陰性。 2. 韻尾—— -n 3. 音程——拉長。 4. 音勢——減弱。 5. 聲調——2 聲不變，4 聲變 1 聲。 6. 母音——ㄚ→ㄝ，ㄨ→ㄩ，ㄛ→ㄛㄝ。
-ལ་	1. 性別——陰性。 2. 韻尾—— -l 3. 音程——拉長。 4. 音勢——減弱。 5. 聲調——2 聲不變，4 聲變 1 聲。 6. 母音——ㄚ→ㄝ，ㄨ→ㄩ，ㄛ→ㄛㄝ。	-ས་	1. 性別——陽性。 2. 韻尾——不增加。 3. 音程——縮短。 4. 音勢——增強。 5. 聲調——4 聲不變，2 聲變入聲。 6. 母音——ㄚ→ㄝ，ㄨ→ㄩ，ㄛ→ㄛㄝ。

母音改變的規則				
無元音符號	གི་གུ།	ཞབས་ཀྱུ།	འགྲེང་བུ།	ན་རོ།
ཨ–་	ཨི–་	ཨུ–་	ཨེ–་	ཨོ–་
ㄚ→ㄝ	ㄧ不變	ㄨ→ㄩ	ㄝ不變	ㄛ→ㄛㄝ
a→e	i 不變	u→ue	e 不變	o→oe

母音、韻尾及聲調變化

-ད་	འད་	འིད་	འུད་	འེད་	འོད་
	[ㄝ^.][ew]	[ㄧ^.][iw]	[ㄩ^.][uew]	[ㄝ^.][ew]	[ㄛㄝ^.][oew]
	ཨད་	ཨིད་	ཨུད་	ཨེད་	ཨོད་
	[ㄝ丶.][eh]	[ㄧ丶.][ih]	[ㄩ丶.][ueh]	[ㄝ丶.][eh]	[ㄛㄝ丶.][oeh]
-ན་	འན་	འིན་	འུན་	འེན་	འོན་
	[ㄝˊn-][env]	[ㄧˊn-][inv]	[ㄩˊn-][uenv]	[ㄝˊn-][env]	[ㄛㄝˊn-][oenv]
	ཨན་	ཨིན་	ཨུན་	ཨེན་	ཨོན་
	[ㄝ n-][enf]	[ㄧ n-][inf]	[ㄩ n-][uenf]	[ㄝ n-][enf]	[ㄛㄝ n-][oenf]
-ལ་	འལ་	འིལ་	འུལ་	འེལ་	འོལ་
	[ㄝˊl-][elv]	[ㄧˊl-][ilv]	[ㄩˊl-][uelv]	[ㄝˊl-][elv]	[ㄛㄝˊl-][oelv]
	ཨལ་	ཨིལ་	ཨུལ་	ཨེལ་	ཨོལ་
	[ㄝl-][elf]	[ㄧ l-][ilf]	[ㄩ l-][uelf]	[ㄝ l-][elf]	[ㄛㄝl-][oelf]
-ས་	འས་	འིས་	འུས་	འེས་	འོས་
	[ㄝ^.][ew]	[ㄧ^.][iw]	[ㄩ^.][uew]	[ㄝ^.][ew]	[ㄛㄝ^.][oew]
	ཨས་	ཨིས་	ཨུས་	ཨེས་	ཨོས་
	[ㄝ丶.][eh]	[ㄧ丶.][ih]	[ㄩ丶.][ueh]	[ㄝ丶.][eh]	[ㄛㄝ丶.][oeh]

後加字 -ད་				
第 1 組	ཀད་ [ㄍㄝˋ.][geh]	ཁད་ [ㄎㄝˋ.][keh]	གད་ [ㄎㄝ^.][kew]	ངད་ [ㄋㄜㄝ^.][ngew]
第 2 組	ཅད་ [ㄐㄧㄝˋ.][jyeh]	ཆད་ [ㄑㄧㄝˋ.][qyeh]		ཉད་ [ㄋㄜㄧㄝ^.][ngyew]
第 3 組		ཐད་ [ㄊㄝˋ.][teh]	དད་ [ㄊㄝ^.][tew]	ནད་ [ㄋㄝ^.][new]
第 4 組	པད་ [ㄅㄝˋ.][beh]	ཕད་ [ㄆㄝˋ.][peh]	བད་ [ㄆㄝ^.][pew]	མད་ [ㄇㄝ^.][mew]
第 5 組		ཚད་ [ㄘㄝˋ.][ceh]		
第 6 組	ཞད་ [ㄒㄧㄝ^.][xyew]	ཟད་ [ㄙㄝ^.][sew]		
第 7 組	རད་ [ㄖㄝ^.][rew]	ལད་ [ㄌㄝ^.][lew]	ཤད་ [ㄒㄧㄝˋ.][xyeh]	སད་ [ㄙㄝˋ.][seh]
第 8 組				

後加字 -ན་				
第 1 組	ཀན་ [ㄍㄝ n-][genf]	ཁན་ [ㄎㄝ n-][kenf]	གན་ [ㄎㄝˊn-][kenv]	ངན་ [ㄋㄜㄝˊn-][ngenv]
第 2 組	ཅན་ [ㄐㄧㄝ n-][jyenf]	ཆན་ [ㄑㄧㄝ n-][qyenf]		ཉན་ [ㄋㄜㄧㄝˊn-][ngyenv]
第 3 組	ཏན་ [ㄉㄝ n-][denf]	ཐན་ [ㄊㄝ n-][tenf]	དན་ [ㄊㄝˊn-][tenv]	ནན་ [ㄋㄝˊn-][nenv]
第 4 組	པན་ [ㄅㄝ n-][benf]	ཕན་ [ㄆㄝ n-][penf]	བན་ [ㄆㄝˊn-][penv]	མན་ [ㄇㄝˊn-][menv]
第 5 組	ཙན་ [ㄗㄝ n-][zenf]	ཚན་ [ㄘㄝ n-][cenf]		
第 6 組	ཞན་ [ㄒㄧㄝˊn-][xyenv]	ཟན་ [ㄙㄝˊn-][senv]		ཡན་ [ㄧㄝˊn-][yenv]
第 7 組	རན་ [ㄖㄝˊn-][renv]	ལན་ [ㄌㄝˊn-][lenv]	ཤན་ [ㄒㄧㄝ n-][xyenf]	
第 8 組				

後加字 –ལ་				
第 1 組	ཀལ་ [ㄍㄝ ㄧ-][gelf]	ཁལ་ [ㄎㄝ ㄧ-][kelf]	གལ་ [ㄎㄝˊㄧ-][kelv]	ངལ་ [ㄋㄜㄝˊㄧ-][ngelv]
第 2 組	ཅལ་ [ㄐㄧㄝ ㄧ-][jyelf]	ཆལ་ [ㄑㄧㄝ ㄧ-][qyelf]		ཉལ་ [ㄋㄜㄧㄝˊㄧ-][ngyelv]
第 3 組	ཏལ་ [ㄉㄝ ㄧ-][delf]	ཐལ་ [ㄊㄝ ㄧ-][telf]	དལ་ [ㄊㄝˊㄧ-][telv]	
第 4 組		ཕལ་ [ㄆㄝ ㄧ-][pelf]	བལ་ [ㄆㄝˊㄧ-][pelv]	མལ་ [ㄇㄝˊㄧ-][melv]
第 5 組		ཚལ་ [ㄘㄝ ㄧ-][celf]		
第 6 組	ཞལ་ [ㄒㄧㄝˊㄧ-][xyelv]			
第 7 組	རལ་ [ㄖㄝˊㄧ-][relv]		ཤལ་ [ㄒㄧㄝ ㄧ-][xyelf]	
第 8 組				

後加字 –ས་				
第 1 組	ཀས་ [ㄍㄝˋ.][geh]	ཁས་ [ㄎㄝˋ.][keh]	གས་ [ㄎㄝ^.][kew]	
第 2 組	ཅས་ [ㄐㄧㄝˋ.][jyeh]	ཆས་ [ㄑㄧㄝˋ.][qyeh]		
第 3 組			དས་ [ㄊㄝ^.][tew]	ནས་ [ㄋㄝ^.][new]
第 4 組	པས་ [ㄅㄝˋ.][beh]	ཕས་ [ㄆㄝˋ.][peh]	བས་ [ㄆㄝ^.][pew]	མས་ [ㄇㄝ^.][mew]
第 5 組		ཚས་ [ㄘㄝˋ.][ceh]		
第 6 組		ཟས་ [ㄙㄝ^.][sew]		ཡས་ [ㄧㄝ^.][yew]
第 7 組	རས་ [ㄖㄝ^.][rew]	ལས་ [ㄌㄝ^.][lew]	ཤས་ [ㄒㄧㄝˋ.][xyeh]	
第 8 組	ཧས་ [ㄏㄝˋ.][heh]			

後加字總整理：

<table>
<tr><th colspan="2">後加字全覽</th></tr>
<tr><td rowspan="2">增加韻尾的後加字</td><td>-ག་ -ང་ -ན་ -བ་ -མ་ -ར་ -ལ་</td></tr>
<tr><td>-k -ng -n -b -m -r -l</td></tr>
<tr><td>不增加韻尾的後加字</td><td>-ད་ -ས་ -འ་</td></tr>
<tr><td rowspan="3">後加字的性別</td><td>陽性後加字—— -ག་-ད་-བ་-ས་</td></tr>
<tr><td>陰性後加字—— -ང་-མ་-ན་-ར་-ལ་</td></tr>
<tr><td>中性後加字—— -འ་</td></tr>
<tr><td colspan="2">《字性轉頌》中後加字的性別，陽性後加字為-ག་-ད་-བ་-ས་，陰性後加字為-ང་-མ་-འ་，中性後加字為-ན་-ར་-ལ་。此處略為更改，純為初學記憶之便，請多包涵！</td></tr>
<tr><td colspan="2">文字改革將-འ་ 後加字去除，只保留有前加，且無元音符號與上下加基字之後的-འ་ 後加字。
-འ་ 後加字對發音雖無影響，但其與前加字配合，有標明基字的作用。
如：བཀའ། 教言，དགའ། 歡喜，基字為中間的字母。</td></tr>
<tr><td rowspan="3">後加字對音程的影響</td><td>陽性——縮短。</td></tr>
<tr><td>陰性——拉長。</td></tr>
<tr><td>中性——不變。</td></tr>
<tr><td rowspan="3">後加字對音勢的影響</td><td>陽性——增強。</td></tr>
<tr><td>陰性——減弱。</td></tr>
<tr><td>中性——不變。</td></tr>
<tr><td rowspan="3">後加字對聲調的影響</td><td>陽性——4 聲不變，2 聲變入聲 w。</td></tr>
<tr><td>陰性——2 聲不變，4 聲變 1 聲 f。</td></tr>
<tr><td>中性——不變。</td></tr>
<tr><td>不改變母音的後加字</td><td>-ག་-ང་-བ་-མ་-འ་-ར་</td></tr>
<tr><td>改變母音的後加字</td><td>-ད་-ན་-ལ་-ས་</td></tr>
<tr><td rowspan="5">後加字改變母音的方式</td><td>ㄚ → ㄝ</td></tr>
<tr><td>ㄧ → 不變</td></tr>
<tr><td>ㄨ→ㄩ</td></tr>
<tr><td>ㄝ → 不變</td></tr>
<tr><td>ㄛ→ㄛㄝ</td></tr>
</table>

第四課　再後加字（ཡང་འཇུག）

第 1 組	ཀ་	ཁ་	ག་	ང་
第 2 組	ཅ་	ཆ་	ཇ་	ཉ་
第 3 組	ཏ་	ཐ་	ད་	ན་
第 4 組	པ་	ཕ་	བ་	མ་
第 5 組	ཙ་	ཚ་	ཛ་	ཝ་
第 6 組	ཞ་	ཟ་	འ་	ཡ་
第 7 組	ར་	ལ་	ཤ་	ས་
第 8 組	ཧ་	ཨ་		

共 2 字—— --ད་--ས་ 使發音產生降調作用。

再後加字的添接與聲調的變化		
後加字	再後加字	聲調變化
-ན་	--ད་	已刪除。
-ར་		
-ལ་		
-ག་	--ས་	不變。
-ང་		1 聲→4 聲，2 聲→入聲。
-བ་		不變。
-མ་		1 聲→4 聲，2 聲→入聲。

1. --ད་ 再後加字雖已在九世紀文字改革中刪除，但其後添接的虛詞，在經典中，並無改變。

2. 再後加字會使發音產生降調作用，也有一說為不改變發音。

再後加字 -གས་				
第 1 組	ཀགས་ [ㄍㄚˋk.][gakh]	ཁགས་ [ㄎㄚˋk.][kakh]	གགས་ [ㄎㄚ^k.][kakw]	ངགས་ [ㄋㄜㄚ^k.][ngakw]
第 2 組	ཅགས་ [ㄐㄧㄚˋk.][jyakh]	ཆགས་ [ㄑㄧㄚˋk.][qyakh]	ཇགས་ [ㄑㄧㄚ^k.][qyakw]	ཉགས་ [ㄋㄜㄧㄚ^k.][ngyakw]
第 3 組	ཏགས་ [ㄉㄚˋk.][dakh]	ཐགས་ [ㄊㄚˋk.][takh]	དགས་ [ㄊㄚ^k.][takw]	ནགས་ [ㄋㄚ^k.][nakw]
第 4 組	པགས་ [ㄅㄚˋk.][bakh]	ཕགས་ [ㄆㄚˋk.][pakh]	བགས་ [ㄆㄚ^k.][pakw]	མགས་ [ㄇㄚ^k.][makw]
第 5 組	ཙགས་ [ㄗㄚˋk.][zakw]	ཚགས་ [ㄘㄚˋk.][cakw]		
第 6 組	ཞགས་ [ㄒㄧㄚ^k.][xyakw]	ཟགས་ [ㄙㄚ^k.][sakw]		ཡགས་ [ㄧㄚ^k][yakw]
第 7 組	རགས་ [ㄖㄚ^k.][rakw.]	ལགས་ [ㄌㄚ^k.][lakw.]	ཤགས་ [ㄒㄧㄚˋk.][xyahk.]	སགས་ [ㄙㄚˋk.][sahk.]
第 8 組				

再後加字 -ངས་				
第 1 組	ཀངས་ [ㄍㄚˋng][gangh]	ཁངས་ [ㄎㄚˋng][kangh]	གངས་ [ㄎㄚ^ng][kangw]	ངངས་ [ㄋㄜㄚ^ng][ngangw]
第 2 組	ཅངས་ [ㄐㄧㄚˋng][jyangh]	ཆངས་ [ㄑㄧㄚˋng][qyangh]	ཇངས་ [ㄑㄧㄚ^ng][qyangw]	ཉངས་ [ㄋㄜㄧㄚ^ng][ngyangw]
第 3 組	ཏངས་ [ㄉㄚˋng][dangh]	ཐངས་ [ㄊㄚˋng][tangh]	དངས་ [ㄊㄚ^ng][tangw]	ནངས་ [ㄋㄚ^ng][nangw]
第 4 組	པངས་ [ㄅㄚˋng][bangh]	ཕངས་ [ㄆㄚˋng][pangh]	བངས་ [ㄆㄚ^ng][pangw]	མངས་ [ㄇㄚ^ng][mangw]
第 5 組		ཚངས་ [ㄘㄚˋng][cangh]		
第 6 組	ཞངས་ [ㄒㄧㄚ^ng][xyangw]	ཟངས་ [ㄙㄚ^ng][sangw]	འངས་ [ㄚ^ng][angw]	ཡངས་ [ㄧㄚ^ng][yangw]
第 7 組	རངས་ [ㄖㄚ^ng][rangw]	ལངས་ [ㄌㄚ^ng][langw]	ཤངས་ [ㄒㄧㄚˋng][xyangh]	སངས་ [ㄙㄚˋng][sangh]
第 8 組	ཧངས་ [ㄏㄚˋng][hangh]	ཨངས་ [ㄚˋng][angh]		

再後加字 -བས་				
第 1 組	ཀབས་ [ㄍㄚˋb.][gab*h*]	ཁབས་ [ㄎㄚˋb.][kab*h*]	གབས་ [ㄎㄚ^b.][kab*w*]	
第 2 組	ཅབས་ [ㄐㄧㄚˋb.][jyab*h*]	ཆབས་ [ㄑㄧㄚˋb.][qyab*h*]		ཉབས་ [ㄋㄜㄧㄚ^b.][ngyab*w*]
第 3 組	ཏབས་ [ㄉㄚˋb.][dab*h*]	ཐབས་ [ㄊㄚˋb.][tab*h*]	དབས་ [ㄊㄚ^b.][tab*w*]	ནབས་ [ㄋㄚ^b.][nab*w*]
第 4 組		ཕབས་ [ㄆㄚˋb.][pab*h*]	བབས་ [ㄆㄚ^b.][pab*w*]	
第 5 組	ཙབས་ [ㄗㄚˋb.][zab*h*]	ཚབས་ [ㄘㄚˋb.][cab*h*]		
第 6 組		ཟབས་ [ㄙㄚ^b.][sab*w*]	འབས་ [ㄚ^b.][ab*w*]	ཡབས་ [ㄧㄚ^b.][yab*w*]
第 7 組	རབས་ [ㄖㄚ^b.][rab*w*]	ལབས་ [ㄌㄚ^b.][lab*w*]	ཤབས་ [ㄒㄧㄚˋb.][xyab*h*]	སབས་ [ㄙㄚˋb.][sab*h*]
第 8 組	ཧབས་ [ㄏㄚˋb.][hab*h*]	ཨབས་ [ㄚˋb.][ab*h*]		

再後加字 -མས་				
第 1 組	ཀམས་ [ㄍㄚˋm][gam**h**]	ཁམས་ [ㄎㄚˋm][kam**h**]	གམས་ [ㄎㄚ^m][kam**w**]	ངམས་ [ㄋㄜㄚ^m][ngam**w**]
第 2 組	ཅམས་ [ㄐㄧㄚˋm][jyam**h**]	ཆམས་ [ㄑㄧㄚˋm][qyam**h**]		ཉམས་ [ㄋㄜㄧㄚ^m][ngyam**w**]
第 3 組	ཏམས་ [ㄉㄚˋm][dam**h**]	ཐམས་ [ㄊㄚˋm][tam**h**]	དམས་ [ㄊㄚ^m][tam**w**]	ནམས་ [ㄋㄚ^m][nam**w**]
第 4 組		ཕམས་ [ㄆㄚˋm][pam**h**]	བམས་ [ㄆㄚ^m][pam**w**]	མམས་ [ㄇㄚ^m][mem**w**]
第 5 組	ཙམས་ [ㄗㄚˋm][zam**h**]	ཚམས་ [ㄘㄚˋm][cam**h**]	ཛམས་ [ㄘㄚ^m][cam**w**]	
第 6 組	ཞམས་ [ㄒㄧㄚ^m][xyem**w**]	ཟམས་ [ㄙㄚ^m][sam**w**]	འམས་ [ㄚ^m][am**w**]	ཡམས་ [ㄧㄚ^m][yam**w**]
第 7 組	རམས་ [ㄖㄚ^m][ram**w**]	ལམས་ [ㄌㄚ^m][lam**w**]	ཤམས་ [ㄒㄧㄚˋm][xyam**h**]	སམས་ [ㄙㄚˋm][sam**h**]
第 8 組	ཧམས་ [ㄏㄚˋm][ham**h**]	ཨམས་ [ㄚˋm][am**h**]		

第五課　下加字（འདོགས་ཅན།）

第 1 組	ཀ་	ཁ་	ག་	ང་
第 2 組	ཅ་	ཆ་	ཇ་	ཉ་
第 3 組	ཏ་	ཐ་	ད་	ན་
第 4 組	པ་	ཕ་	བ་	མ་
第 5 組	ཙ་	ཚ་	ཛ་	ཝ་
第 6 組	ཞ་	ཟ་	འ་	ཡ་
第 7 組	ར་	ལ་	ཤ་	ས་
第 8 組	ཧ་	ཨ་		

共 4 字—— /ཝ་/ཡ་/ར་/ལ་ 影響子音與聲調。

下加字 /ཝ་				
第 1 組	ཀྭ་ [ㄍㄚˋ][gah]	ཁྭ་ [ㄎㄚˋ][kah]	གྭ་ [ㄎㄚˊ][kav]	གྲྭ་ [ㄔㄚˊ][chav]
第 2 組	ཅྭ་ [ㄐㄧㄚˋ][jyah]			ཉྭ་ [ㄋㄜㄧㄚˊ][ngyav]
第 3 組	ཏྭ་ [ㄉㄚˋ][dah]		དྭ་ [ㄊㄚˊ][tav]	
第 4 組		ཕྱྭ་ [ㄑㄧㄚˋ][qyah]		
第 5 組	ཙྭ་ [ㄗㄚˋ][zah]	ཚྭ་ [ㄘㄚˋ][cah]		
第 6 組	ཞྭ་ [ㄒㄧㄚˊ][xyav]	ཟྭ་ [ㄙㄚˊ][sav]		
第 7 組	རྭ་ [ㄖㄚˊ][rav]	ལྭ་ [ㄌㄚˊ][lav]	ཤྭ་ [ㄒㄧㄚˋ][xyah]	སྭ་ [ㄙㄚˋ][sah]
第 8 組	ཧྭ་ [ㄏㄚˋ][hah]			

1. 除轉寫梵文與咒字，如 ཀྭ་[gwa] ཤྭ་[xyo] སྭ་[sva]，藏文/ཝ་ 下加不影響發音。
2. 有時會起標示基字的作用。

下加字 /ཡ་				
第 1 組	ཀྱ་ [ㄍ一ㄚˋ][gyah]	ཁྱ་ [ㄎ一ㄚˋ][kyah]	གྱ་ [ㄎ一ㄚˊ][kyav]	
第 2 組				
第 3 組				
第 4 組	པྱ་ [ㄐ一ㄚˋ][jyah]	ཕྱ་ [ㄑ一ㄚˋ][qyah]	བྱ་ [ㄑ一ㄚˊ][qyav]	མྱ་ [ㄋㄜ一ㄚˊ][ngyav]
第 5 組				
第 6 組				
第 7 組				
第 8 組				

1. 下加字/ཡ་ 使基字起上顎化作用，都帶有半母音[一]。

2. 康巴音中 ཀྱ་=པྱ་=ཅ་[ㄐ一ㄚˋ]，ཁྱ་=ཕྱ་=ཆ་[ㄑ一ㄚˋ]，གྱ་=བྱ་=ཇ་[ㄐ一ㄚˊ]。

下加字 /ར་				
第 1 組	ཀྲ་ [ㄓㄚˋ][zhah]	ཁྲ་ [ㄔㄚˋ][chah]	གྲ་ [ㄔㄚˊ][chav]	
第 2 組				
第 3 組	ཏྲ་ [ㄓㄚˋ][zhah]	ཐྲ་ [ㄔㄚˋ][chah]	དྲ་ [ㄔㄚˊ][chav]	ནྲ་ [ㄋㄚˊ] [nav]
第 4 組	པྲ་ [ㄓㄚˋ][zhah]	ཕྲ་ [ㄔㄚˋ][chah]	བྲ་ [ㄔㄚˊ][chav]	མྲ་ [ㄇㄚˊ][mav]
第 5 組				
第 6 組				
第 7 組			ཤྲ་ [ㄒ一ㄚˋ][xyah]	སྲ་ [ㄙㄚˋ][sah]
第 8 組	ཧྲ་ [ㄕㄚˋ][shah]			

1. 下加字/ར་ 使基字起捲舌化作用。

2. 使捲舌子音除了字母中的[ㄖ]之外，又多了[ㄓ]、[ㄔ]、[ㄕ]。

下加字 /ལ་				
第 1 組	ཀླ་ [ㄌㄚˋ][lah]		གླ་ [ㄌㄚˋ][lah]	
第 2 組				
第 3 組				
第 4 組			བླ་ [ㄌㄚˋ][lah]	
第 5 組				
第 6 組		ཟླ་ [ㄉㄚˊ][dav]		
第 7 組	རླ་ [ㄌㄚˋ][lah]			སླ་ [ㄌㄚˋ][lah]
第 8 組				

1. 其中除了 ཟླ་ 唸[ㄉㄚˊ]之外，其餘都唸[ㄌㄚˋ]，但基字都不是 ལ་。

2. གླ་བླ་རླ་ 有改變聲調，2 聲→4 聲。

第六課　上加字（མགོ་ཅན།）

第 1 組	ཀ་	ཁ་	ག་	ང་
第 2 組	ཅ་	ཆ་	ཇ་	ཉ་
第 3 組	ཏ་	ཐ་	ད་	ན་
第 4 組	པ་	ཕ་	བ་	མ་
第 5 組	ཙ་	ཚ་	ཛ་	ཝ་
第 6 組	ཞ་	ཟ་	འ་	ཡ་
第 7 組	ར་	ལ་	ཤ་	ས་
第 8 組	ཧ་	ཨ་		

共 3 字—— ར་/ལ་/ས་/ 影響子音與聲調。

上加字 ར་				
第 1 組	རྐ་ [ㄍㄚˋ][ga*h*]		རྒ་ [ㄍㄚˊ][**gav**]	རྔ་ [ㄋㄜㄚˋ][nga***h***]
第 2 組			རྗ་ [ㄐㄧㄚˊ][jyav]	རྙ་ [ㄋㄜㄧㄚˋ][ngya***h***]
第 3 組	རྟ་ [ㄉㄚˋ][da*h*]		རྡ་ [ㄉㄚˊ] [**d**av]	རྣ་ [ㄋㄚˋ] [na***h***]
第 4 組			རྦ་ [ㄅㄚˊ][**b**av]	རྨ་ [ㄇㄚˋ][ma***h***]
第 5 組	རྩ་ [ㄗㄚˋ][za*h*]		རྫ་ [ㄗㄚˊ][**zav**]	
第 6 組				
第 7 組				
第 8 組				

上加字 ལ་				
第 1 組	ལྐ་ [ㄍㄚˋ][ga*h*]		ལྒ་ [ㄍㄚˊ][**gav**]	ལྔ་ [ㄋㄜㄚˋ][nga***h***]
第 2 組	ལྕ་ [ㄐㄧㄚˋ][jya*h*]		ལྗ་ [ㄐㄧㄚˊ][**qyav**]	
第 3 組	ལྟ་ [ㄉㄚˋ][da*h*]		ལྡ་ [ㄉㄚˊ][**dav**]	
第 4 組	ལྤ་ [ㄅㄚˋ][ba*h*]		ལྦ་ [ㄅㄚˊ][**bav**]	
第 5 組				
第 6 組				
第 7 組				
第 8 組	ལྷ་ [ㄌㄏㄚˋ][**lha*h***]			

上加字 ས/				
第 1 組	སྐ་ [ㄍㄚˋ][gah]		སྒ་ [ㄍㄚˊ][gav]	སྔ་ [ㄋㄜㄚˋ][ngah]
第 2 組				སྙ་ [ㄋㄜㄧㄚˋ][ngyah]
第 3 組	སྟ་ [ㄉㄚˋ][dah]		སྡ་ [ㄉㄚˊ][dav]	སྣ་ [ㄋㄚˋ][nah]
第 4 組	སྤ་ [ㄅㄚˋ][bah]		སྦ་ [ㄅㄚˊ][bav]	སྨ་ [ㄇㄚˋ][mah]
第 5 組	སྩ་ [ㄗㄚˋ][zah]			
第 6 組				
第 7 組				
第 8 組				

1. 當基字是前五組第 3 個字 ག་ ཇ་ ད་ བ་ ཛ་ 時，送氣→不送氣。

   ག་ [ㄎㄚˊ]→[ㄍㄚˊ]

   ཇ་ [ㄑㄧㄚˊ]→[ㄐㄧㄚˊ]

   ད་ [ㄊㄚˊ]→[ㄉㄚˊ]

   བ་ [ㄆㄚˊ]→[ㄅㄚˊ]

   ཛ་ [ㄘㄚˊ]→[ㄗㄚˊ]

2. 當基字是鼻音與半母音字 ང་ ཉ་ ན་ མ་ ཡ་ 時，2 聲→4 聲。

   ང་ [ㄋㄜㄚˊ]→[ㄋㄜㄚˋ]

   ཉ་ [ㄋㄜㄧㄚˊ]→[ㄋㄜㄧㄚˋ]

   ན་ [ㄋㄚˊ]→[ㄋㄚˋ]

   མ་ [ㄇㄚˊ]→[ㄇㄚˋ]

   ཡ་ [ㄧㄚˊ]→[ㄧㄚˋ]

3. ལྷ་ 讀做 [ㄌㄏㄚˋ][lhah]。

第七課　前加字（སྔོན་འཇུག）

第 1 組	ཀ་	ཁ་	ག་	ང་
第 2 組	ཅ་	ཆ་	ཇ་	ཉ་
第 3 組	ཏ་	ཐ་	ད་	ན་
第 4 組	པ་	ཕ་	བ་	མ་
第 5 組	ཙ་	ཚ་	ཛ་	ཝ་
第 6 組	ཞ་	ཟ་	འ་	ཡ་
第 7 組	ར་	ལ་	ཤ་	ས་
第 8 組	ཧ་	ཨ་		

共 5 字—— ག–་ད–་བ–་མ–་འ–་ 影響子音與聲調。

前加字 ག–་				
第 1 組				
第 2 組	གཅ–་ [ㄐㄧㄚˋ][jyah]			གཉ–་ [ㄋㄜㄧㄚˋ][ngyah]
第 3 組	གཏ–་ [ㄉㄚˋ][dah]		གད–་ [ㄉㄚˊ][dav]	གན–་ [ㄋㄚˋ][nah]
第 4 組				
第 5 組	གཙ–་ [ㄗㄚˋ][zah]			
第 6 組	གཞ–་ [ㄒㄧㄚˊ][xyav]	གཟ–་ [ㄙㄚˊ][sav]		གཡ–་ [ㄧㄚˋ][yah]
第 7 組			གཤ–་ [ㄒㄧㄚˋ][xyah]	གས–་ [ㄙㄚˋ][sah]
第 8 組				

前加字 ད–་				
第 1 組	དཀ–་ [ㄍㄚˋ][gah]		དག–་ [ㄍㄚˊ][gav]	དང–་ [ㄋㄜㄚˋ][ngah]
第 2 組				
第 3 組				
第 4 組	དཔ–་ [ㄅㄚˋ][bah]		དབ–་ [ㄨㄚˋ][wah]	དམ–་ [ㄇㄚˋ][mah]
第 5 組				
第 6 組				
第 7 組				
第 8 組				

前加字 བ–་				
第 1 組	བཀ–་ [ㄍㄚˋ][gah]		བག–་ [ㄍㄚˊ][gav]	
第 2 組	བཅ–་ [ㄐㄧㄚˋ][jyah]			
第 3 組	བཏ–་ [ㄉㄚˋ][dah]		བད–་ [ㄉㄚˊ][dav]	
第 4 組				
第 5 組	བཙ–་ [ㄗㄚˋ][zah]			
第 6 組	བཞ–་ [ㄒㄧㄚˊ][xyav]	བཟ–་ [ㄙㄚˊ][sav]		
第 7 組			བཤ–་ [ㄒㄧㄚˋ][xyah]	བས–་ [ㄙㄚˋ][sah]
第 8 組				

前加字 མ–་				
第 1 組		མཁ–་ [ㄎㄚˋ][kah]	མག–་ [ㄍㄚˊ][gav]	མང–་ [ㄋㄜㄚˋ][ngah]
第 2 組		མཆ–་ [ㄑㄧㄚˋ][qyah]	མཇ–་ [ㄐㄧㄚˊ][jyav]	མཉ–་ [ㄋㄜㄧㄚˋ][ngyah]
第 3 組		མཐ–་ [ㄊㄚˋ][tah]	མད–་ [ㄉㄚˊ][dav]	མན–་ [ㄋㄚˋ][nah]
第 4 組				
第 5 組		མཚ–་ [ㄘㄚˋ][cah]	མཛ–་ [ㄗㄚˊ][zav]	
第 6 組				
第 7 組				
第 8 組				

前加字 འ–་				
第 1 組		འཁ–་ [ㄎㄚˋ][kah]	འག–་ [ㄍㄚˊ][gav]	
第 2 組		འཆ–་ [ㄑㄧㄚˋ][qyah]	འཇ–་ [ㄐㄧㄚˊ][jyav]	
第 3 組		འཐ–་ [ㄊㄚˋ][tah]	འད–་ [ㄉㄚˊ][dav]	
第 4 組		འཕ–་ [ㄆㄚˋ][pah]	འབ–་ [ㄅㄚˊ][bav]	
第 5 組		འཚ–་ [ㄘㄚˋ][cah]	འཛ–་ [ㄗㄚˊ][zav]	
第 6 組				
第 7 組				
第 8 組				

1. 當基字是前五組第 3 個字 ག་ ཇ་ ད་ བ་ ཛ་ 時，送氣→不送氣。

ག་ [ㄎㄚˊ]→[ㄍㄚˊ]

ཇ་ [ㄑㄧㄚˊ]→[ㄐㄧㄚˊ]

ད་ [ㄊㄚˊ]→[ㄉㄚˊ]

བ་ [ㄆㄚˊ]→[ㄅㄚˊ]

ཛ་ [ㄘㄚˊ]→[ㄗㄚˊ]

2. 當基字是鼻音與半母音字 ང་ ཉ་ ན་ མ་ ཡ་ 時，2 聲→4 聲。

ང་ [ㄋㄜㄚˊ]→[ㄋㄜㄚˋ]

ཉ་ [ㄋㄜㄧㄚˊ]→[ㄋㄜㄧㄚˋ]

ན་ [ㄋㄚˊ]→[ㄋㄚˋ]

མ་ [ㄇㄚˊ]→[ㄇㄚˋ]

ཡ་ [ㄧㄚˊ]→[ㄧㄚˋ]

3. དབ–་ 讀做 [ㄨㄚˋ][wa*h*]

དབྱ་ 讀做 [ㄧㄚˋ][ya*h*]

དབྲ་ 讀做 [ㄖㄚˋ][ra*h*]

4. 上加字拼讀時，先唸原來的讀音，再唸改變的發音；
前加字拼讀時，必須直接變音。

第八課　音節結構（ཚེག་བར།）

	2.元音符號		
7.前加字	6.上加字	3.後加字	4.再後加字
	1.基字		
	5.下加字		

1. 二個音節點 ཚེག 之間，形成一個音節 ཚེག་བར།。
2. 最複雜的拼音結構包含——基字、元音符號、後加字、再後加字、下加字、上加字、前加字，共 7 個元素。
3. 音節發音包含——子音、母音、韻尾、聲調，4 種成份。

中文名稱	藏文名稱	使用字母	產生作用
1.基字	མིང་གཞི།	གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ། 30 字母	提供子音與[ㄚ]母音。
2.元音符號	དབྱངས་བཞི།	ི--གི་གུ ུ--ཞབས་ཀྱུ། ེ--འགྲེང་བུ། ོ--ན་རོ། 共 4 個符號	提供[ㄧ][ㄨ] [ㄝ][ㄛ]母音。
3.後加字	རྗེས་འཇུག	-ག་-ང་-ད་-ན་-བ་-མ་ -འ་-ར་-ལ་-ས་ 共 10 字	有性別的區分，會影響韻尾、音程、音勢、聲調、母音。
4.再後加字	ཡང་འཇུག	--ད་--ས་ 共 2 字	使發音產生降調作用。
5.下加字	འདོགས་ཅན།	/ཝ་/ཡ་/ར་/ལ་ 共 4 字	影響子音與聲調。
6.上加字	མགོ་ཅན།	ར/་ལ/་ས/་ 共 3 字	影響子音與聲調。
7.前加字	སྔོན་འཇུག	ག-་ད-་བ-་མ-་འ-་ 共 5 字	影響子音與聲調。

第九課　辨認基字（མིང་གཞི།）

二個音節點之間：		
有元音符號或上下加者，一定是基字。		
沒有元音符號或上下加時：		
1 個字母時	□	本身就是基字。
2 個字母時	□□	第 1 個字是基字，第 2 個字是後加字。
3 個字母時	□□□	當第 2 個字是後加字–ག་–ང་–བ་–མ་，而第 3 個字是再後加––ས་時，第 1 個字是基字。དགས་ 字例外。（相對 དྭགས་ 一字）
	□□□	非上述情形，第 2 個字是基字。
4 個字母時	□□□□	第 2 個字是基字。

第十課　查閱字典（ཚིག་མཛོད།）

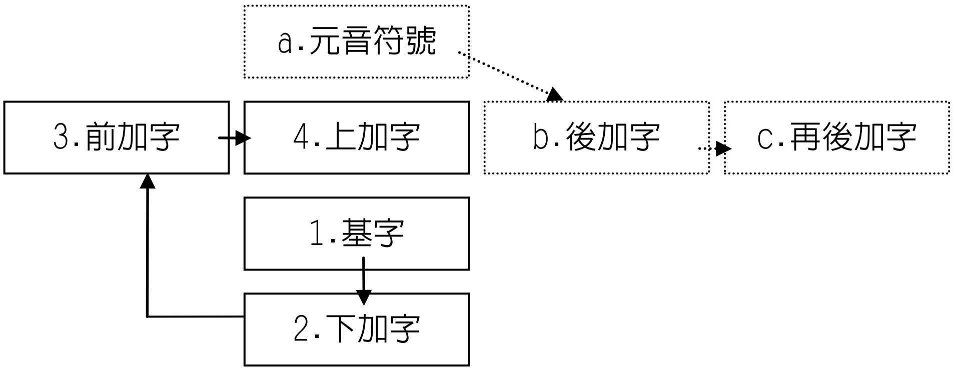

字典查閱順序：		
按照藏文字母順序排列——大循環→小循環。		
大循環次序	以子音為主	1. 基字→2. 下加字→3. 前加字（下加字）→4. 上加字（下加字）→ 5. 同時有前加與上加字（下加字）。
小循環次序	以母音與韻尾為主	a. 無元音符號→4 個元音符號→ b. 後加字與 c. 再後加字。

第十一課　傳統拼讀法（སྦྱོར་ཀློག）

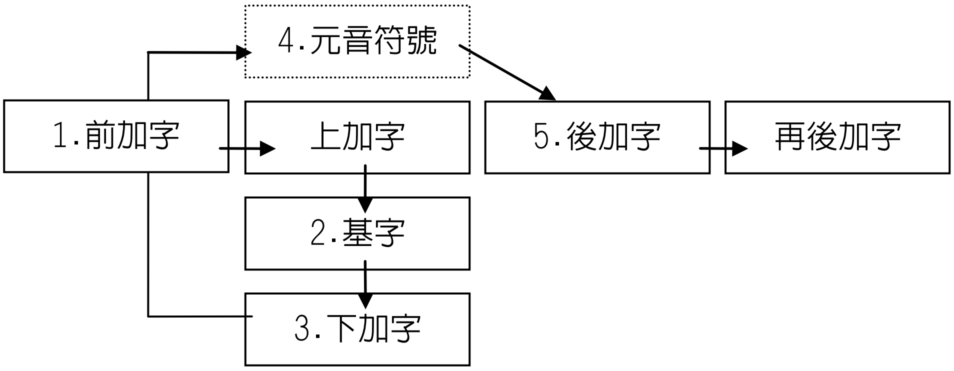

傳統拼讀法：
又稱為口述字型，用以區分同音異字的音節。
1. 前加字–འོག[ㄛ^ k]＋上加字（前加字後，如遇例外規則基字時，直接變化）→
2. ……………………………………＋基字＋བཏགས་[ㄉㄚˋk]→（拼完再變化）3 字組合音→
3. …………………………………………………＋下加字＋བཏགས་[ㄉㄚˋk]→4 字組合音→
4.（有元音符號時）…………………………………………＋元音符號→組合音→
5. ………………………………………………………………＋後加字＋再後加字→組合音。

範例——

བསྒྲོགས་
1. བ་ [ㄆㄠ^ k]＋ས་[ㄙㄚˋ]→
2. ……………………………………ག་[ㄎㄚˊ]＋བཏགས་[ㄉㄚˋk]→[ㄍㄚˊ]
3. ………………………………………………[ㄍㄚˊ]＋→ར་བཏགས་[ㄖㄚˇ ㄉㄚˋk]→[ㄓㄚˊ]
4. ……………………………………………………[ㄓㄚˊ]＋ན་རོ་[ㄋㄚˇ ㄖㄛ]→[ㄓㄛˊ]
5. …………………………………………………………[ㄓㄛˊ]＋ག་ས་[ㄎㄚˊ ㄙㄚˋ]→[ㄓㄛ^k.]

第十二課　連讀變音（སྒྲ་གདངས་འགྱུར་སྟངས།）

1.前後音節聲調改變

——適用於名詞與形容詞原型、最高級

a. 總規則

前音節的聲調	末音節的聲調
前無降調	後無低調
前音節不能有入聲、4 聲	後音節不能有 2 聲、入聲
前音節只能有 3 聲、1 聲	後音節只能有 1 聲、4 聲
此方法只排除不能有的聲調。	

b. 以形判斷

前音節的聲調	末音節的聲調
子音部分的拼音結果為 2 聲──→3 聲	陰性後加字──→1 聲
子音部分的拼音結果為 4 聲──→1 聲	陽性後加字──→4 聲
子音須考慮上加、下加、前加對基字的影響。	-འ 後加字與沒有後加字時，要視拼音總結。
此方法需看見字形，才能判斷。	

c. 以音判斷

前音節的聲調	末音節的聲調
2 聲 / 入聲 ──→ 3 聲 4 聲 ──→ 1 聲	2 聲 ──→ 1 聲 入聲 ──→4 聲
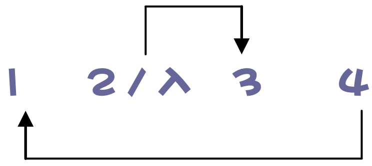	
此方法光聽字音，就能判斷。	
2 個以上音節時，中間音節多半讀 1 聲或 4 聲。	

範例——

བླ་མ།	སློབ་མ།	དགེ་རྒན།	སློབ་ཕྲུག
ˋ ˊ	ˋ ˊ	ˊ ˊ	ˋ ˋ
— —	— —	ˇ —	— ˋ
上師	弟子	老師	學生

ཉི་མ།	སྐར་མ།	མང་གཙོ།	དམངས་གཙོ།
ˊ ˊ	— ˊ	ˊ ˋ	ˋ ˋ
ˇ —	— —	ˇ ˋ	— ˋ
太陽	星星	以多數為主	以人民為主

མྱུ་གུ	སྨྱུ་གུ	བཙོན་ཁང་།	མགྲོན་ཁང་།
ˊ ㄎˊ	ˋ ㄎˊ	— —	ˊ —
ˇ ㄍ—	— ㄍ—	— —	ˇ —
苗芽	竹筆	監獄	旅舍

2.後音節子音變不送氣

——康巴音則無此項規則分別

<table>
<tr><th>前音節</th><th>末音節</th></tr>
<tr><td rowspan="3">有前音節阻擋時</td><td>基字為 ག་ཇ་ད་བ་ཛ་</td></tr>
<tr><td>子音送氣──→不送氣</td></tr>
<tr><td>無上加與前加時</td></tr>
<tr><td colspan="2">若當後音節子音有上加或前加時，其不送氣的改變是上加與前加所造成；而非前音節阻擋所導致。</td></tr>
</table>

範例——

ཡི་གེ	འོ་ཇ།	བློ་གྲོས།	གླེགས་བམ།
ˊ ㄎˊ	ˊ ㄑㄧˊ	ˋ ㄔ^	ˋ ㄆˊ
ˇ ㄍ—	ˇ ㄐㄧ—	— ㄓˋ	— ㄅ—
信/字	奶茶	聰慧	經函

སྐད་སྒྲ།	སྐད་གྲགས།	སྒྲ་དབྱངས།	གྲགས་སྟོང་དབྱེར་མེད།
ˋ ㄓˊ	ˋ ㄔ^	ㄓˊ ˋ	ㄔ^ ˋ — ^
— ㄓ—	— ㄓˋ	ㄓˇ ˋ	ㄔˇ — — ˋ
說話聲	名聲	聲韻	聲/響空不二
上加字使不送氣	前音節使不送氣	置前音節讀不送氣	置前音節讀送氣

3.名詞後綴

<table>
<tr><th>前音節</th><th>末音節</th></tr>
<tr><td>2 聲 / 入聲 ──→ 3 聲</td><td>པ་──→[ㄅㄚ]</td></tr>
<tr><td>4 聲 ──→ 1 聲</td><td>བ་──→[ㄨㄚ]</td></tr>
<tr><td>前音節要連讀。</td><td>པ་/བ་ 讀 1 聲。</td></tr>
<tr><td colspan="2">若 3 個音節構成，པ་/བ་ 要讀輕聲ㄅㄚ˙/ㄨㄚ˙。</td></tr>
</table>

4.動詞後綴

——包含形容詞比較級

前音節	末音節
動詞詞根後加字–ག་–ད་–བ་–ས་–ན་–མ་＋	པ་──→[ㄅㄚ˙]
動詞詞根後加字–ང་–ར་–ལ་–འ་/無後加字＋	བ་──→[ㄨㄚ˙]
不連讀。	པ་/བ་ 讀輕聲。

範例——

འགྲོ་བ།	འགྲོ་བ།	འཁོར་བ།	འཁོར་བ།
ˊ ˊ	ˊ ˊ	— ˊ	— ˊ
ˇ ㄨㄚ	ˊ ㄨㄚ˙	— ㄨㄚ	— ㄨㄚ˙
眾生（n）	行走（v）	輪迴（n）	流轉（v）

ལྡོག་པ།	ལྡོག་པ།	སྤྱོད་པ།	སྤྱོད་པ།
^ ˋ	^ ˋ	ˋ ˋ	ˋ ˋ
ˇ ㄅㄚ	^ ㄅㄚ˙	— ㄅㄚ	ˋ ㄅㄚ˙
反體（n）	回歸（v）	行為（n）	行持（v）

དམིགས་པ།	དམིགས་པ།	འཛིན་པ།	འཛིན་པ།
ˋ ˋ	ˋ ˋ	ˊ ˋ	ˊ ˋ
— ㄅㄚ	ˋ ㄅㄚ˙	ˇ ㄅㄚ	ˊ ㄅㄚ˙
所緣（n）	緣取（v）	能取（n）	執持（v）

ནང་པ།	ཕྱི་རོལ་པ།	བཀའ་བརྒྱུད་པ།	ཐལ་འགྱུར་བ།
ˊ ˋ	ˋ ˊ ˋ	ˋ ^ ˋ	— ˊ ˊ
ˇ ㄅㄚ	— — ㄅㄚ˙	— — ㄅㄚ˙	—-n — ㄨㄚ˙
內道徒/佛教徒（n）	外道徒（n）	噶舉派（n）	應成派（n）

5.增加前音節韻尾 a

——以名詞與形容詞較多，少數副詞與動詞也有

前音節	末音節
增加韻尾	當基字為 ག་ཇ་ད་བ་ཛ་ 時
-n	←——又有上加 ལ/
-n	←——又有前加 འ-
-m	←——又有前加 མ-

範例——

བོད་ལྗོངས།	དགེ་འདུན།	དཔེ་མཛོད་ཁང་།	དགའ་ལྡན།
^ ^	ˊ ˊ	ˋ ^ —	ˊ ˊ
ˇ -n ˋ	ˇ -n —	—-m — —	ˇ -n —
藏域	僧伽	圖書館	兜率天

བརྩེ་ལྡན།	མཛེས་ལྡན།	བཀའ་འགྱུར།	བསྟན་འགྱུར།
ˋ ˊ	^ ˊ	ˋ ˊ	— ˊ
—-n —	ˇ -n —	—-n —	—-n —
具悲	美麗	佛說部/甘珠爾	論典部/丹珠爾

རྟག་འཛིན།	བདག་འཛིན།	སྒྲོ་འདོགས།	སྐུར་འདེབས།
ˋ ˊ	^ ˊ	ˊ ^	— ^
——-n —	ˇ -n —	ˇ -n ˋ	——-n ˋ
常執	我執	增益（n）	減損（n）

མཁའ་འགྲོ།	ཕྱག་མཛོད།	དེ་འདྲ།	མི་འདུག
ˋ ˊ	ˋ ^	ˊ ˊ	ˊ ^
——-n —	——-m ˋ	ˇ -n —	ˇ -n ˋ
空行	總管	如此	沒有/不在

6.增加前音節韻尾 b

前音節	末音節
無後加時，增加韻尾	前加字為
-k	←——ག-
-b	←——བ-
-m	←——མ-

範例——

བཅུ་གཅིག	བཅུ་བཞི།	ཨ་མདོ།	ཨ་མཆོག
ˋ ˋ	ˋ ˊ	ˋ ˊ	ˋ ˋ
——-k ˋ	——-b —	——-m —	——-m ˋ
十一	十四	安多	耳朵

རྒྱུ་མཚན།	རྒྱ་མཚོ།	སྐུ་བསང་།	མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ།
ˊ —	ˊ ˋ	ˋ —	ˊ — ˋ ˋ
ˇ -m —	ˇ -m ˋ	——-b —	ˇ — ——-m ˋ
原因	大海	神香	瑪旁雍措湖

7.增加前音節韻尾 c

——以名詞與形容詞較多

前音節	末音節
增加韻尾	子音為複輔音
-n	⟵ ཟླ་[nda]

範例——

སྐུ་ཟླ།	ཉི་ཟླ།	ལོ་ཟླ།	དགྲ་ཟླ།
ˋ ˊ	ˊ ˊ	ˊ ˊ	ˊ ˊ
—-n —	ˇ-n —	ˇ-n —	ˇ-n —
賢伉儷	日月	年月	敵人

8.閉元音影響開元音

——以名詞與形容詞較多

前音節	末音節
母音為一或ㄨ	母音ㄚ⟶ㄜ
	母音ㄛ⟶ㄨㄜ

前音節	末音節
母音ㄚ⟶ㄜ	母音為一或ㄨ
母音ㄛ⟶ㄨㄜ	

範例——

བུ་མོ།	རི་བོ།	ཐུ་བོ།	མ་རིག།
ˊ ˊㄛ	ˊ ˊㄛ	ˋ ˊㄛ	ˊㄚ ^
ˇ —ㄨㄜ	ˇ —ㄨㄜ	— —ㄨㄜ	ˇㄜ ˋ
女兒/女孩	山	上首	無明

ས་བཅུ།	རྒྱ་རིགས།	བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།
ˋㄚ ˋ	ˊㄚ ^	ˋㄚ ˋ ˊ ^
—ㄜ ˋ	ˇㄜ ˋ	—ㄜ — ˇ ˋ
十地	漢族	吉祥如意

第十三課　藏文的字體（ཡིག་གཟུགས།）與文體（རྩོམ་སྟངས།）

藏文的字體	དབུ་ཅན།	有頭字
	དབུ་མེད།	無頭字

དབུ་ཆེན།	楷書體	རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ།
འབྲུ་ཚ།	珠匹體	
ཚུགས་མ།	行書體	
འཁྱུག་ཡིག	草書體	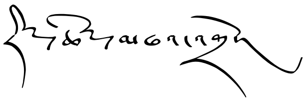

藏文的文體	ལྷུག་ཚིག	散文體/長行
	ཚིག་བཅད།	頌文體/偈頌

第十四課　藏文的標點符號（བརྡ་རྟགས་ཚེག་ཤད།）

中文名稱	藏文名稱	符號	用法
音節點	ཚེག	་	用於每個音節的右上方。
單垂符	ཚེག་ཤད།	।	散文體中： 1. 列舉的情形，連接助詞或分合詞之後，同「、」。 2. 句意尚未完結，帶餘助詞之後，同「，」或「；」。 若最後一個字母若為 ག 時，須省略 །。 若最後一個字母若為 ང 時，須以音節點隔開→ང་།。
雙垂符	ཉིས་ཤད།	། །	1. 散文體中句意完整的句末，完結助詞之後。 2. 頌文體中句子的末尾。
四垂符	བཞི་ཤད།	།། །།	用於卷冊或章節的末尾。
雲頭符	དབུ་ཁྱུད།	༄།། ༄༅།། ༄༅༅།།	使用於佛典、書籍、文章的卷首，表吉祥之意。
莊嚴符/ 蛇形垂符	རྒྱན་ཤད།/ སྦྲུལ་ཤད།	༈	使用於文章的開頭。
聚寶垂符	རིན་ཆེན་ སྤུངས་ཤད།	༑	藏文印刷書籍的一句末尾，恰在一行左端起首，未滿三個字母者，以其為句符。 完結助詞之後，及頌文末尾，使用兩個聚寶垂符。

法光基礎藏文

第二單元——藏語基本句型

法光佛教文化研究所

基礎藏文教材

བོད་ཡིག་གི་རྨང་གཞི་སློབ་དེབ།

第二單元——藏語基本句型

課程	中文名稱	藏文名稱	頁數
1	格助詞	རྣམ་དབྱེ།	-1-
2	藏語的詞序	ཚིག་གི་རིམ་པ།	-2-
3	人稱代詞	མི་མིང་ཚབ་ཚིག	-2-
4	是字句	ཡིན་མིན་གྱི་ཚིག་གྲུབ།	-3-
5	有字句	ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚིག་གྲུབ།	-4-
6	疑問句	འདྲི་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གྲུབ།	-5-
7	動字句	བྱ་བའི་ཚིག་གྲུབ།	-6-
8	動詞時態	བྱ་ཚིག་གི་དུས་ཚོད།	-6-
9	現在式	ད་ལྟ་བ།	-7-
10	未來式	མ་འོངས་པ།	-8-
11	過去式	འདས་པ།	-10-
12	動詞的分類	བྱ་ཚིག་གི་དབྱེ་བ།	-13-
13	助動詞	རོགས་པའི་བྱ་ཚིག	-15-
14	動詞詞組	བྱ་ཚིག་གི་ཚིག་ཚོགས།	-16-
15	名詞	མིང་ཚིག	-17-
16	動詞名化	བྱ་ཚིག་མིང་ཚིག་ཏུ་སྒྱུར།	-18-
17	形容詞	བརྒྱན་ཚིག	-20-
18	副詞	བསྣན་ཚིག	-22-
19	數詞	གྲངས་ཚིག	-23-
20	連詞	སྦྲེལ་ཚིག	-25-
21	問候語	འཚམ་འདྲི།	-26-

第一課　格助詞（རྣམ་དབྱེ།）

藏語常用的格助詞

格位	格助詞	作用	意義
屬格	ཀྱི་ གི་ གྱི་ ཡི་ -འི་	表係屬 表關連	…的／-'s
作格	ཀྱིས་ གིས་ གྱིས་ ཡིས་ -ས་	表作者	＋及物動詞
		表工具	以…／by
		表原因	因為…所以…
ལ 類格	ན་ -ར་ ལ་ ཏུ་ དུ་ རུ་ སུ་	表對象	對…／to
		表目的	為了…／for
		表地點	在；於…／in/on/at
		表時間	在；於…／in/on/at
		表狀態	在；於…／in/on/at
從格	ནས་	表來源	從…／from
		表前後	…之後／then
		比較	比起…
	ལས་	表來源	從…／from
		表排除	除了…
		比較	比起…

課程重點：

1. 格位——與動詞搭配，作為動詞的主格、受格、時間格、處所格。同類格多半放在一起。

2. 格助詞——如同一個標籤，緊貼在所標示的詞之後，用來說明這個詞在句中所扮演的角色。又稱為「格標記」。

3. 書面語中，格助詞必須依照拼接的規則，依前音節後加字的不同而添接；但口語中屬格以 གི་/-འི་，作格以 གིས་/-ས་，ལ 類格以 ལ་/-ར་ 最常使用。

4. 格助詞在句子裡，多半讀輕聲。屬格 -འི་ 的唸法，等同 འ་ 後加字，但不發出韻尾。

第二課　藏語的詞序（ཚིག་གི་རིམ་པ།）

1. 動詞 位於句末。
2. 格助詞 位於所標示的詞之後。
3. 名詞 ＋ 形容詞 ＋ 量詞 ＋ 數詞。
4. 名詞/指代詞/形容詞 ＋ 屬格助詞 ＋ 名詞。
5. 狀態副詞 ＋ 動詞/形容詞。
6. 主要動詞 ＋ 助動詞 ＋ 動詞語尾 位於句末。

第三課　人稱代詞（མི་མིང་ཚབ་ཚིག）

人稱與動詞

人稱	代名詞	使用動詞	
		陳述句	疑問句
第一人稱	ང། 我、ང་ཚོ། 我們、ང་རང་གཉིས། 我們倆	自稱動詞	他稱動詞
第二人稱	ཁྱེད་རང་། 你、ཁྱེད་རང་ཚོ། 你們	他稱動詞	自稱動詞
第三人稱	ཁོང་། 他、ཁོང་ཚོ། 他們、མོ་རང་། 她	他稱動詞	他稱動詞
遠近指示	འདི། 這、དེ། 那、འདི་ཚོ། 這些、དེ་ཚོ། 那些	他稱動詞	他稱動詞

1. 在藏文的陳述句中，多半以自稱動詞搭配第 1 人稱，以他稱動詞搭配第 2、3 人稱。但主詞為第 1 人稱，而動詞為不自主動詞，或表客觀描述，則須用他稱動詞。主詞為第 2、3 人稱，為表主觀與確定語氣時，則用自稱動詞。

2. 藏文的疑問句為利對方回答，會以對方的人稱動詞來提問。一般而言，當主詞為第 1 人稱時，會以他稱動詞來提問，當主詞為第 2 人稱時，會以自稱動詞來提問。但主詞為「我們」時，則須視對方是否屬於我們其中一份子來決定。

第四課　是字句（ཡིན་མིན་གྱི་ཚིག་གྲུབ།）

判斷動詞

主詞人稱	判斷動詞			
	陳述句		疑問句	
1P	ཡིན།	མིན།	རེད་པས།	མ་རེད་པས།
2P	རེད།	མ་རེད།	ཡིན་པས།	མིན་པས།
3P	རེད།	མ་རེད།	རེད་པས།	མ་རེད་པས།
中文	是	不是	是嗎？	不是嗎？

基本句型

是字句——A＋B＋判斷動詞			
人稱	A 主詞	B 主詞補語	判斷動詞
1P	ང་ 我	དགེ་རྒན་ 老師	ཡིན། 是
2P	ཁྱེད་རང་ཚོ་ 你們	སློབ་ཕྲུག་ 學生	ཡིན་པས། 是嗎？
3P	ཁོང་ཚོ་ 他們	གྲྭ་པ་ 僧人	རེད། 是

1. 藏語判斷動詞——是、不是，不表任何動作，只在判斷句中連繫主詞與補語，A 主詞與 B 主詞補語都不加格助詞。

2. མིན། 拉薩音讀 [ㄇㄝˊn]。

例句

༡་ ང་དགེ་རྒན་མིན།　སློབ་ཕྲུག་ཡིན།	1. 我不是老師，是學生。
༢་ ཁྱེད་རང་ཚོ་ནང་པ་ཡིན་པས།	2. 你們是佛教徒嗎？
༣་ ང་ཚོ་ཚང་མ་ནང་པ་ཡིན།	3. 我們都是佛教徒。
༤་ ཁོང་ཚོ་བོད་རིགས་མ་རེད།　རྒྱ་རིགས་རེད།	4. 他們不是藏族，是漢族。
༥་ འདི་སློབ་དེབ་རེད།　སྨྱུ་གུ་མ་རེད།	5. 這是課本，不是筆。
༦་ དེ་སུའི་སློབ་དེབ་རེད།	6. 那是誰的課本？
༧་ དེ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སློབ་དེབ་རེད།	7. 那是扎西的課本。

第五課　有字句（ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚིག་གྲུབ།）

存在動詞

主詞人稱		存在動詞：陳述句		存在動詞：疑問句	
1p		ཡོད།	མེད།	ཡོད་རེད་པས།	ཡོད་མ་རེད་པས།
				འདུག་གས།	མི་འདུག་གས།
2p	泛	ཡོད་རེད།	ཡོད་མ་རེད།	ཡོད་པས།	མེད་པས།
	親	འདུག	མི་འདུག		
3p	泛	ཡོད་རེད།	ཡོད་མ་རེད།	ཡོད་རེད་པས།	ཡོད་མ་རེད་པས།
	親	འདུག	མི་འདུག	འདུག་གས།	མི་འདུག་གས།
中文		有/在	沒有/不在	有嗎/在嗎？	沒有嗎/不在嗎？

基本句型

有字句——Aལ་＋B＋存在動詞			
人稱	A 領有者＋ལ་	B 被領有者	存在動詞
1p	ངར་ 我	སློབ་ཕྲུག་ 學生	ཡོད། 有
2p	ཁྱེད་རང་ལ་ 你	སྨྱུ་གུ་ 筆	ཡོད་པས། 有嗎？
3p	བོད་ལ་ 西藏	གཡག་ 犛牛	ཡོད་རེད། 有

在字句——A＋Bལ་＋存在動詞			
人稱	A 存在的法	B 存在的基礎＋ལ་	存在動詞
1p	ང་ 我	ནང་ལ་ 家	ཡོད། 在
2p	ཁྱེད་རང་ཚོ་ 你們	སློབ་གྲྭར་ 學校	ཡོད་པས། 在嗎？
3p	ཁོང་ཚོ་ 他們	ཚོམས་ཚོགས་ལ་ 中心	མི་འདུག་གས། 不在嗎？

1. 藏語存在動詞——表示所有或存在。藏文的「有」與「在」，是同樣的概念。
2. 藏文的存在動詞，有一般敘述（泛稱）與親眼所見（親見）的差別。
3. 貼上 ལ 類格的詞，表示所有或存在的所依基礎。
4. 人稱名詞＋ལ 類格，表存在的領有者（…有），

   地方名詞＋ལ 類格，表存在的場所（在…）。
5. 形容詞＋存在動詞，表存在的狀態。

例句

༡་ ཁྱེད་རང་ག་པར་ཡོད།	1. 你在哪裡？
༢་ ང་སློབ་གྲྭར་ཡོད།	2. 我在學校。
༣་ དགོན་པའི་ནང་ལ་གྲྭ་པ་ག་ཚོད་འདུག	3. 寺廟裡有多少僧眾？
༤་ དགོན་པའི་ནང་ལ་གྲྭ་པ་མང་པོ་འདུག	4. 寺廟裡有很多僧眾。（親見）
༥་ བོད་ལ་འབྲོག་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད།	5. 西藏有很多牧民。（泛稱）
༦་ རྐུབ་ཀྱག་ཅོག་ཙེའི་འོག་ལ་མི་འདུག་གས།	6. 椅子不在桌子下面嗎？
༧་ རྐུབ་ཀྱག་ཅོག་ཙེའི་འོག་ལ་མི་འདུག	7. 椅子不在桌子下面。
༨་ ནང་པའི་ཚོགས་པ་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་རེད།	8. 各色各樣的佛學會很多。

第六課　疑問句（འདྲི་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གྲུབ།）

1. 口語中，在肯定陳述句動詞之後加上 པས།/གས།，形成一般疑問句。
2. 也可以在動詞之前加上專門的疑問詞，形成特指疑問句。

特指疑問詞

ག་རེ་	སུ་	ག་པར་	ག་ནས་
指物——什麼？	指人——誰？	指地點——哪裡？	指來源——從哪裡？
ག་ཚོད་	ག་དུས་	ག་གི་	ག་འདྲས་
指數量——多少？	指時間——何時？	指個別——哪一個？	指狀態——如何？

第七課　動字句（བྱ་བའི་ཚིག་གྲུབ།）

1. 藏文的動作動詞有不及物與及物的差別。使用不及物動詞時，主詞 A 不需要加格助詞。使用及物動詞時，主詞 A 要加作格 གིས་/-ས་。
2. 藏文的來、去、存在，與部份的情感動詞，屬於不及物動詞，它所趨向場所與的對象，要加上 ལ 類格 ལ་/-ར་。
3. 及物動詞的直接受詞 B 不需要加格助詞，間接受詞 C 要加上 ལ 類格。
4. 藏文的動字句，有時態——現在式、過去式、未來式的分別。

基本句型

<table>
<tr><th>主詞</th><th colspan="2">對象/受詞</th><th>主要動詞</th><th>動詞語尾</th></tr>
<tr><td>A</td><td colspan="2">B＋ལ་</td><td>不及物動詞</td><td>語尾時態</td></tr>
<tr><td rowspan="2">A＋作格</td><td colspan="2">B</td><td rowspan="2">及物動詞</td><td rowspan="2">語尾時態</td></tr>
<tr><td>C＋ལ་</td><td>B</td></tr>
</table>

第八課　動詞時態（བྱ་ཚིག་གི་དུས་ཚོད།）

1. 書面語中，動詞的時態是以動詞本身的三時一式來表達；但在口語中，通常以主要動詞＋動詞語尾的方式來表達。
2. 主要動詞＋動詞語尾，與時態、人稱、自主/非自主有關。

動詞時態

時態	主要動詞	動詞語尾	
現在式	動詞詞根（現/未）	＋屬格 གི་	＋存在動詞
未來式	動詞詞根（現/未）	＋屬格 གི་	＋判斷動詞
過去式	動詞詞根（過）	＋後綴 པ་/བ་	＋判斷動詞

第九課　現在式（ད་ལྟ་བ།）

現在式動詞時態

主詞人稱		動詞詞根（現/未）＋屬格 གི་＋存在動詞			
		陳述句		疑問句	
1p		…གི་ཡོད།	…གི་མེད།	…གི་ཡོད་རེད་པས། …གི་འདུག་གས།	…གི་ཡོད་མ་རེད་པས། …གི་མི་འདུག་གས།
2p	泛	…གི་ཡོད་རེད།	…གི་ཡོད་མ་རེད།	…གི་ཡོད་པས།	…གི་མེད་པས།
	親	…གི་འདུག	…གི་མི་འདུག		
3p	泛	…གི་ཡོད་རེད།	…གི་ཡོད་མ་རེད།	…གི་ཡོད་རེད་པས།	…གི་ཡོད་མ་རེད་པས།
	親	…གི་འདུག	…གི་མི་འདུག	…གི་འདུག་གས།	…གི་མི་འདུག་གས།
中文		正在…	不正在…	正在…嗎？	不正在…嗎？

基本句型 1.

動字句——A＋Bལ་＋不及物動詞＋現在式				
人稱	A	B＋ལ་	不及物動詞	現在式動詞語尾
1p	ང་ 我	སློབ་གྲྭར་ 學校	འགྲོ་ 去	གི་ཡོད། 正在
2p	ཁྱེད་རང་ 你	ཆོས་ཚོགས་ལ་ 中心	ཡོང་ 來	གི་མེད་པས། 不正在嗎？
3p	མཁན་པོ་ 堪布	འབྲུག་ཡུལ་ལ་ 不丹	བཞུགས་ 安住	ཀྱི་ཡོད་རེད། 正在

基本句型 2.

動字句——A 作格＋B＋及物動詞＋現在式				
	A＋作格	B	及物動詞	現在式動詞語尾
1p	ང་ཚོས་ 我們	ལས་ཀ་ 工作	བྱེད་ 做	ཀྱི་ཡོད། 正在
2p	ཁྱེད་རང་ཚོས་ 你們	ཕྱག་ལས་ 工作	གནང་ 做	གི་ཡོད་པས། 正在嗎？
3p	བོད་པས་ 藏人	ཉ་ཤ་ 魚肉	ཟ་ 吃	གི་ཡོད་མ་རེད། 通常不

1. 書面語中，及物動詞的主詞一定要加上作格；但在口語中，有時會省略。
2. 現在式也可以用來表達常態，但第 2、3 人稱要用泛稱動詞語尾。
3. 口語中，直接受格與及物動詞，形成三音動詞片語。
4. [主要動詞]＋གག་＋[趨向動詞]（來/去）——表示來/去做某件事情。

例句

༡་ ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་གིས་ག་རེ་གནང་གི་ཡོད།	1. 你現在正在做什麼？
༢་ ངས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།	2. 我正在工作。
༣་ བླ་མས་ག་རེ་གནང་གི་འདུག	3. 上師正在做什麼？
༤་ བླ་མས་ཐང་ཀར་རབ་གནས་གནང་གི་འདུག	4. 上師正在為唐卡開光。
༥་ ཁོང་ཚོས་པོ་ལོ་རྐྱོན་གྱི་འདུག	5. 他們正在打球。
༦་ བོད་པ་མང་ཆེ་བས་ཉ་ཤ་ཟ་གི་ཡོད་མ་རེད།	6. 西藏人大多不吃魚。
༧་ ཚོགས་མི་ཚང་མས་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་གག་འགྲོ་གིས།	7. 會員正去拜見仁波切。

第十課　未來式（མ་འོངས་པ།）

未來式動詞時態

主詞人稱	動詞詞根（現/未）＋屬格 གི་＋判斷動詞			
	陳述句		疑問句	
1p	…གི་ཡིན།	…གི་མིན།	…གི་རེད་པས།	…གི་མ་རེད་པས།
2p	…གི་རེད།	…གི་མ་རེད།	…གི་ཡིན་པས།	…གི་མིན་པས།
3p	…གི་རེད།	…གི་མ་རེད།	…གི་རེད་པས།	…གི་མ་རེད་པས།
中文	將要…	將不要…	將要…嗎？	將不要…嗎？

基本句型 1.

動字句——A＋Bལ་＋不及物動詞＋未來式				
人稱	A	B＋ལ་	不及物動詞	未來式動詞語尾
1p	ང་ 我	ཟ་ཁང་ལ་ 餐廳	ཡོང་ 來	གི་མིན། 將不要
2p	ཁྱེད་རང་ 你	མགྲོན་ཁང་ལ་ 旅舍	ཉལ་ 睡	ཀྱི་ཡིན་པས། 將要嗎？
3p	བླ་མ་ 上師	ཕ་ཡུལ་ལ་ 故鄉	ཕེབས་ 來/去	ཀྱི་རེད་པས། 將要嗎？

基本句型 2.

動字句——A 作格＋B＋及物動詞＋未來式				
	A＋作格	B	及物動詞	未來式動詞語尾
1p	ང་ཚོས་ 我們	སློབ་སྦྱོང་ 學習	བྱེད་ 做	ཀྱི་ཡིན། 將要
2p	ཁྱེད་རང་ཚོས་ 你們	ལྟ་སྐོར་ 參觀	བྱེད་ 做	ཀྱི་མིན་པས། 將不要嗎？
3p	རིན་པོ་ཆེས་ 仁波切	ཕྱག་མོ་ 占卜	གནང་ 做	གི་རེད། 將要

例句

༡་ ངས་བོད་སྐད་ཡག་པོར་སྦྱངས་ནས་ལྷ་སར་འགྲོ་གི་ཡིན།	1. 我學好藏語之後要去拉薩。
༢་ ཁྱེད་རང་དོ་དགོང་ངའི་ནང་ལ་ཕེབས་ཀྱི་མིན་པས།	2. 您今天晚上不來我家嗎？
༣་ ང་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ཡོང་གི་ཡིན།	3. 我一定會來。
༤་ རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཆོས་གནང་གི་རེད།	4. 仁波切將要開示。
༥་ ཁོང་ཚོས་ཆུ་འགྲམ་ལ་ཚེ་ཐར་གཏོང་གག་འགྲོ་གི་རེད།	5. 他們要去河邊放生。
༦་ ང་ཚོའི་འཛིན་གྲྭ་ག་དུས་འཚུག་གི་རེད།	6. 我們的課程何時要開始？
༧་ ངས་ལས་བཟང་མ་གཏོགས་བྱ་ངན་བྱེད་ཀྱི་མིན།	7. 我只做好事，不做壞事。

第十一課　過去式（འདས་པ།）

過去式動詞時態 1.

主詞人稱	動詞詞根（過去）＋པ/བ་＋判斷動詞			
	陳述句		疑問句	
1p	…པ/བ་ཡིན།	མ་…	…པ/བ་རེད་པས།	…པ/བ་མ་རེད་པས།
2p	…པ/བ་རེད།	…པ/བ་མ་རེད།	…པ/བ་ཡིན་པས།	མ་…པས/བས།
3p	…པ/བ་རེད།	…པ/བ་མ་རེད།	…པ/བ་རེད་པས།	…པ/བ་མ་རེད་པས།
中文	已經…	尚未…	已經…？	尚未…嗎？

動詞詞根後加字－ག་－ད་－བ་－ས་－ན་－མ་＋後綴 པ་；後加字－ང་－ར་－ལ་－འ་/無後加字＋後綴 བ་。

基本句型 1.

動字句——A＋Bལ་＋不及物動詞＋過去式				
人稱	A	B＋ལ་	不及物動詞	過去式動詞語尾
1p	ང་ 我	རྒྱ་གར་ལ་ 印度	མ་ཕྱིན། 未去	
2p	ཁྱེད་རང་ 你	ལྷ་ཁང་ལ་ 大殿	མ་འོངས་པས། 尚未來過嗎？	
3p	བཀྲ་ཤིས་ 扎西	ཉལ་ཁང་ལ་ 宿舍	བསྡད་ 住/待	པ་རེད། 已經

基本句型 2.

動字句——A 作格＋B＋及物動詞＋未來式				
	A＋作格	B	及物動詞	過去式動詞語尾
1p	ང་ཚོས་ 我們	སྨོན་འདུན་ 祝福	ཞུས་ 呈	པ་ཡིན། 已經
2p	ཁྱེད་རང་ཚོས་ 你們	བསྟོད་གླུ་ 讚歌	ཕུལ་ 獻	བ་ཡིན་པས། 已經了嗎？
3p	ཉི་མས་ 尼瑪	བརྟག་དཔྱད་ 觀察	བྱས་ 做	པ་མ་རེད། 尚未

1. 口語中，動詞詞根的現在式與未來式多已合併，與過去式對立。也有三式合一。
2. 常用的過去式，如：ཕྱིན་པ། 走、བཟས་པ། 吃、བལྟས་པ། 看、བྱས་པ། 做、བཏང་བ། 派、ཉོས་པ། 買。

例句

༡་ ངས་དགེ་བཤེས་ལ་ཁ་བཏགས་ཕུལ་བ་ཡིན།	1. 我向格西獻了哈達。
༢་ ད་ལོ་སྤྱི་ཟླ་བརྒྱད་པར་ང་ལྷ་སར་མ་ཕྱིན།	2. 今年八月我沒有去拉薩。
༣་ ཁྱེད་རང་གིས་བླ་མར་ཕྱག་བཙལ་བས།	3. 您向上師頂禮了嗎？
༤་ སློབ་གྲྭའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་གིས་ངར་ལབ་པ་མ་རེད།	4. 學校的情形他沒告訴我。
༥་ རྒན་ལགས་ཀྱིས་སྙན་ངག་བྲིས་གནང་བ་རེད་པས།	5. 老師寫了詩嗎？
༦་ རིན་པོ་ཆེས་བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཆེན་གནང་བ་རེད།	6. 仁波切傳了勝樂大灌頂。
༧་ ཁོང་གིས་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པར་ཁ་འདོན་བྱས་པ་རེད།	7. 他五點就做課誦了。

過去式動詞時態 2.

主詞人稱	動詞詞根（過去）＋動詞時態			
	陳述句		疑問句	
有向外義	…སོང་།	…མ་སོང་།	…སོང་བས/ངས།	…མ་སོང་བས/ངས།
有向內義	…བྱུང་།	…མ་བྱུང་།	…བྱུང་བས/ངས།	…མ་བྱུང་བས/ངས།
強調結果	…ཤག/འདུག	…མི་འདུག	…འདུག་གས།	…མི་འདུག་གས།
中文	已經…	尚未…	已經…？	尚未…嗎？

例句

༡་ སྒྲོལ་དཀར་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་ཕྱིན་སོང་།	1. 卓嘎去了圖書館。
༢་ སྒྲོལ་དཀར་ལགས་ད་གིན་འདིར་ཕེབས་བྱུང་།	2. 卓嘎剛才來這裡了。
༣་ རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་ཆོས་མིང་བཏགས་མ་སོང་།	3. 仁波切沒有為他取法名。
༤་ ད་གིན་མཁན་པོས་ཁྱེད་རང་ལ་བྱིན་རྟེན་གནང་བྱུང་ངས།	4. 剛才堪布給你加持物了嗎？
༥་ དེ་རིང་དངོས་གནས་སྐྱིད་པོ་བྱུང་།	5. 今天真開心！
༦་ ཀུན་དགའ་ལགས་འདིར་བཞུགས་ཤག	6. 原來貢嘎在這裡。
༧་ ཁྱེད་རང་ཐང་ཞེ་པོ་ཅིག་ཆད་ཤག	7. 把您累壞了！

1. སོང་ 表示動作已進行過，且敘述者親自看到動作發生過程。

   自主動詞＋སོང་ 用於他稱。

   不自主動詞＋སོང་ 一般用於他稱，部份用於自稱。

2. བྱུང་ 表示動作已進行過。

   自主動詞＋བྱུང་ 用於他稱，這個動作必須朝向敘述者。

   不自主動詞＋བྱུང་ 只用於表自稱意味的句子。

3. སོང་、བྱུང་ 都表達已過去的動作，且均可用於自稱與他稱。

   以敘述者為中心，離心的動作用 སོང་，向心的動作用 བྱུང་。

4. 口語 ཤག /書面語 འདུག 也表示動作已過去。

   強調敘述者只見到動作的結果，而未見到過程。

སོང་ 與 བྱུང་ 的比較

有向外義		有向內義	
ཁོང་ཕྱིན་སོང་།	他走了。	ཁོང་སླེབས་བྱུང་།	他到了。
ཁོང་གིས་སྤྲད་སོང་།	他給（別人）了。	ཁོང་གིས་སྤྲད་བྱུང་།	他給（我）了。
ཁོང་གིས་གཡར་སོང་།	他借走了。	ཁོང་གིས་གཡར་བྱུང་།	他借給我了。
ངས་བརླག་སོང་།	我丟了。	ང་ར་རྙེད་བྱུང་།	我找到了。
ངས་བརྗེད་སོང་།	我忘了。	ངས་དྲན་བྱུང་།	我想起來了。
ཁོང་ན་སོང་།	他病了。	ང་ན་བྱུང་།	我病了。
ཁོང་ལ་རག་སོང་།	他得到了。	ང་ར་རག་བྱུང་།	我得到了。
ཉི་མ་ཤར་སོང་།	太陽出來了。	ཉི་མ་ཤར་བྱུང་།	希望出現了。
ངས་ཤེས་སོང་།	我（剛）會了。	ངས་ཤེས་བྱུང་།	我（早）會了。
ངས་ཧ་གོ་སོང་།	我（剛）懂了。	ངས་ཧ་གོ་བྱུང་།	我（早）懂了。
བརླག རྙེད། བརྗེད། དྲན། 等不自主動詞，傳統文法視為不及物動詞，但現代語法視為及物動詞。			

第十二課　動詞的分類（བྱ་ཚིག་གི་དབྱེ་བ།）

意義的分類

種類	動詞	句型
1.判斷動詞	ཡིན། མིན། རེད། མ་རེད། 是　不是　是　不是	主詞/A＋補語/B＋判斷動詞
2.存在動詞	ཡོད། མེད། ཡོད་རེད། ཡོད་མ་རེད། 有/在　沒有/不在	領有者/Aལ་＋B＋存在動詞
		A＋存在的基礎/Bལ་＋存在動詞
3.動作動詞	བྱེད། 做 བལྟ། 看 ཉན། 聽 ཟ། 吃	A 作格＋B＋及物動詞＋時態語尾
		A 作格＋Cལ་＋B＋及物動詞＋時態語尾
4.情感動詞	དགའ། 喜歡 སྐྲག 怕	A＋對象/Bལ་＋不及物動詞＋他稱時態語尾
		A 作格＋B＋及物動詞＋他稱時態語尾
5.變化動詞	འགྱུར། 變成 ཆགས། 形成	A＋補語/Bལ་＋變化動詞＋時態語尾
	སྒྱུར། 改變	A 作格＋B＋及物動詞＋時態語尾
6.趨向動詞	འགྲོ། 去 ཡོང་། 來	A＋場所/Bལ་＋趨向動詞
7.狀態動詞	ཉལ། 睡 སྡོད། 待/住	A＋場所/Bལ་＋狀態動詞

1. 傳統文法中，情感動詞屬於不及物/不自主動詞；
   但現代語法中，會把情感動詞歸於及物/不自主動詞。

2. 變化動詞中，自動的 འགྱུར།，屬於不及物/不自主的動詞；
   使動的 སྒྱུར།，屬於及物/自主的動詞。

3. 除了動作動詞，以及部份的情感動詞、變化動詞屬於及物動詞之外，其它皆為不及物動詞。

語法的分類 1.

及物與不及物		
種類	動詞	句型
及物動詞	བྱེད། 做 ལྟ། 看 ཉན། 聽 ཟ། 吃	A 作格＋B＋及物動詞＋時態語尾
		A 作格＋Cལ་＋B＋及物動詞＋時態語尾
不及物動詞	འགྲོ། 去 ཡོང་། 來 ཉལ། 睡	A＋場所/對象/Bལ་＋趨向動詞

語法的分類 2.

自主與不自主		
種類	動詞	句型
自主動詞	ལྟ། 看 ཉན། 聽 འགྲོ། 去	A（第 1 人稱）＋自稱動詞語尾
		A（2、3 人稱）＋他稱動詞語尾
不自主動詞	མཐོང་། 看見 གོ། 聽到 སླེབས། 到達 འཆི། 死亡	A（所有人稱）＋他稱動詞語尾

語法的分類 3.

使動與自動		
種類	動詞	句型
使動動詞	སྒྲུབ། 成辦 སྒྱུར། 改變 གཅོད། 砍	及物—A＋作格助詞
		自主—A（第 1 人稱）＋自稱動詞語尾
自動動詞	འགྲུབ། 完成 འགྱུར། 變成 ཆད། 斷	不及物— A 不加作格助詞
		及物— A＋作格助詞
		自主—A（第 1 人稱）＋自稱動詞語尾
		不自主—A（所有人稱）＋他稱動詞語尾

1. 字典中及物動詞，標示為能所相異動詞[ཐ་དད་པ།]；
   不及物動詞，標示為能所不相異動詞[ཐ་མི་དད་པ།]。

2. 自主動詞，有命令式；不自主動詞，沒有命令式。

3. 及物/不及物、自主/不自主、使動/自動，這三種範圍彼此有交集。

4. 使動動詞一定是及物動詞，與自主動詞。
   自動動詞可能是及物/不及物，自主/不自主。

第十三課　助動詞（རོགས་པའི་བྱ་ཚིག）

常用的助動詞

ཐུབ།	ཤེས།	དགོས།
能夠（自主/不自主）	會/懂得（自主/不自主）	必須（自主/不自主）
འདོད།	སྲིད།	ཕོད།
願意（自主/不自主）	可能（不自主）	敢（不自主）
ཡོང་།	ཆོག	རན།
將會（不自主）	可以（不自主）	應該（不自主）

1. 動詞順序——　主要動詞　＋　助動詞　＋　動詞語尾。

2. 助動詞又稱為能願動詞，放在主要動詞之後，表能夠、必須、可能等意義。

3. 助動詞為不自主時，須使用他稱動詞語尾。

4. དགོས་རེད། 表應該或必須。

   自稱＋ དགོས་རེད། 表客觀應該/必須。

   自稱＋ དགོས་ཡོད། 表主觀應該/必須。

   自稱＋ དགོས།/ཆོག 表自告奮勇的語氣。

例句

主詞	主要動詞	助動詞＋動詞語尾
ངས་	བོད་སྐད་རྒྱག་	ཤེས་ཀྱི་ཡོད།
我	講藏語	會/懂得
ཁྱེད་རང་གིས་	མོ་ཊ་གཏོང་	ཐུབ་ཀྱི་རེད།
你	開車	將能夠
ནང་པ་	སྐྱབས་སུ་འགྲོ་	དགོས་རེད།
佛教徒	皈依	應該

第十四課　動詞詞組（བྱ་ཚིག་གི་ཚིག་ཚོགས།）

常用動詞詞組

སྐད་ཆ་བཤད།	ངལ་གསོ་རྒྱག	ཡིད་ཆེས་བྱེད།
說話/談話	休息	相信
ཁ་ལག་ཟ།	གོམ་པ་རྒྱག	ཐག་གཅོད་བྱེད།
吃飯/用餐	走路；步行	決定
ཇ་འཐུང་།	ཆང་ས་རྒྱག	ཁ་འདོན་བྱེད།
喝茶	結婚	課誦
གྲོད་ཁོག་ལྟོགས།	རྩོད་པ་རྒྱག	ལྟ་སྐོར་བྱེད།
肚子餓	爭吵	參觀
ལས་ཀ་བྱེད།	རྩེད་མོ་རྩེ།	གནས་སྐོར་བྱེད།
做工作	玩耍/開玩笑	朝聖
རོགས་པ་བྱེད།	གསོལ་བ་འདེབས།	བརྟག་དཔྱད་བྱེད།
幫助	祈請	觀察
ངོ་སྤྲོད་བྱེད།	མཆོད་པ་འབུལ།	གཉེན་པོ་བྱེད།
介紹	供養	對治
ཁ་པར་གཏོང་།	བྱིན་གྱིས་རློབས།	བསམ་བློ་གཏོང་།
打電話	加持	思惟
མགོ་སྐོར་གཏོང་།	ཉམས་སུ་ལེན།	ཚེ་ཐར་གཏོང་།
欺騙	實修	放生
ཆ་པར་གཏོང་།	སློབ་སྦྱོང་བྱེད།	སྦྱིན་པ་གཏོང་།
下雨	學習	行佈施
ལོ་གསར་གཏོང་།	ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་།	
過新年	守戒律	
པར་རྒྱག	སྨོན་ལམ་རྒྱག	
照相	發願	

三音動詞若前 2 音節為名詞，須連讀，第 3 個音節的動詞單獨唸。

第十五課　名詞（མིང་ཚིག）

一般名詞

དགེ་རྒན།	སློབ་ཕྲུག	བླ་མ།	སློབ་མ།
老師	學生	上師	弟子
རིན་པོ་ཆེ།	སྤྲུལ་སྐུ།	དགེ་བཤེས།	མཁན་པོ།
仁波切	化身	格西	堪布
གྲྭ་པ།	ཨ་ནི།	དགོན་པ།	ཚོས་ཚོགས།
僧人	阿尼	寺院	中心
སློབ་གྲྭ།	དཔེ་མཛོད་ཁང་།	ཅོག་ཙེ།	རྐུབ་ཀྱག
學校	圖書館	桌子	凳子
འབྲོག་པ།	ཞིང་པ།	ནང་པ།	བོད་པ།
牧民	農民	佛教徒	藏人
ལག་པ།	རྐང་པ།	བུམ་པ།	ཀ་བ།
手	腳	瓶子	柱子
ཕོར་བ།	དཀར་ཡོལ།	འབྲས།	ཚལ།
碗	杯子	飯	菜
བུ།	བུ་མོ།	གྲོགས་པོ།	གྲོགས་མོ།
男孩/兒子	女孩/女兒	男友	女友
ཉི་མ།	ཟླ་བ།	སྤྲིན་པ།	ཆར་པ།
太陽	月亮	雲	雨
མེ་ཏོག	རྩྭ།	ཤིང་སྡོང་།	ཤིང་འབྲས།
花	草	樹	果實
མིག	སྤྱན།	ཁ།	ཞལ།
眼	眼（敬語）	口/面	口/面（敬語）

先以傳統拼讀法拼出單音節的音，再加上連讀變音。

佛法名相

སངས་རྒྱས།	བཅོམ་ལྡན་འདས།
佛	世尊/薄伽梵
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ།	བདེ་བར་གཤེགས་པ།
如來	善逝
སྟོན་པ།	རྒྱལ་བ།
導師	勝者/佛
འཕགས་པ།	བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།
聖者	菩薩
སྤྱན་རས་གཟིགས།	འཇམ་དཔལ་དབྱངས།
觀世音菩薩	妙吉祥/妙音/文殊菩薩
བྱམས་པ།	ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ།
慈氏/彌勒菩薩	普賢菩薩

第十六課　動詞名化（བྱ་ཚིག་མིང་ཚིག་ཏུ་སྒྱུར།）

動詞詞根＋名化後綴——將動詞直接轉化為名詞。

名化後綴

1.指人後綴	མཁན།	指做動作的人。
2.指物後綴	ཡས།	指動作所及的物，或使用的工具。
3.指地後綴	ས།	表動作進行的地點或對象。
4.指時間後綴	དུས།	表動作發生的時間。
5.指過去後綴	པ/བ།	表過去所做的。
6.指未來後綴	རྒྱུ།	表未來將做的。
7.指方法後綴	སྟངས།/ཐབས།	表動作進行的方式。
8.指習俗後綴	སྲོལ།	表動作進行的規矩或習慣。

1.動詞詞根（現/未）＋མཁན། ——指做動作的人。

འགྲོ་མཁན།	བཤད་མཁན།	ཡོང་མཁན།
去的人	說的人	來的人
ཀློག་མཁན།	ཤེས་མཁན།	སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན།
讀者	會/懂的人	學習的人

2.動詞詞根（現/未）＋ཡས། ——指動作所及的物，或使用的工具。

ཟ་ཡས།	འཐུང་ཡས།	དགོས་ཡས།
吃的	喝的	所需
མཐོང་ཡས།	ཤེས་ཡས།	སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཡས།
所見	所知	學習的事物

3.動詞詞根（現/未）＋ས། ——表動作進行的地點或對象。

འགྲོ་ས།	ཉལ་ས།	བསྡད་ས།
去處	睡的地方	待/住的地方
སྐད་ཆ་བཤད་ས།	ལྟ་སྐོར་བྱེད་ས།	སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ས།
說話的對象/餘地	參觀地點	學習的場所

4.動詞詞根（過）＋པ/བ། ——表過去所做的。

ཕྱིན་པ།	བཟས་པ།	བྱས་པ།
去過的	吃過的	做過的

動詞詞根後加字–ག་–ད་–བ་–ས་–ན་–མ་＋後綴 པ།；後加字–ང་–ར་–ལ་–འ་/無後加字＋後綴 བ།。

5.動詞詞根（現/未）＋རྒྱུ། ——表未來將做的。

འགྲོ་རྒྱུ།	བཟའ་རྒྱུ།	བྱེད་རྒྱུ།
將去的	將吃的	將做的

6.動詞詞根（現/未）＋སྟངས། ——表動作進行的方式。

འགྲོ་སྟངས།	ཟ་སྟངས།	བྱེད་སྟངས།
去的方式	吃的方式	做的方式

7.動詞詞根（現/未）＋སྲོལ། ——表動作進行的規矩或習慣。

ལོ་གསར་གཏོང་སྲོལ།	སྐད་ཆ་བཤད་སྲོལ།	གསུང་ཆོས་གནང་སྲོལ།
過新年的習俗	說話的習慣	開示的風格

第十七課　形容詞（བརྒྱན་ཚིག）

形容詞三級

普通級	比較級	最高級
形容詞詞根＋པོ།	形容詞詞根＋པ/བ།	形容詞詞根＋ཤོས།
ཡག་པོ།	ཡག་པ/ག།	ཡག་ཤོས།
好的	較好	最好
སྡུག་པོ།	སྡུག་པ/ག།	སྡུག་ཤོས།
壞的	較壞	最壞
ཆེན་པོ།	ཆེ་བ།	ཆེ་ཤོས།
大的	較大	最大
ཆུང་ཆུང་།	ཆུང་བ/ང་།	ཆུང་ཤོས།
小的	較小	最小
མང་པོ།	མང་བ/ང་།	མང་ཤོས།
多的	較多	最多
ཉུང་ཉུང་།	ཉུང་བ/ང་།	ཉུང་ཤོས།
少的	較少	最少
རིང་པོ།	རིང་བ/ང་།	རིང་ཤོས།
長的	較長	最長
ཐུང་ཐུང་།	ཐུང་བ/ང་།	ཐུང་ཤོས།
短的	較短	最短

普通級與最高級須連讀，比較級如同動詞唸法。

比較句型

類型	句型	意義
1.同類比較	A གི་ནང་ནས/ལས་ ＋B＋最高級	A 的當中，B 最…
2.異類比較	Aལས་＋B＋比較級	比起 A 來，B 比較…
	B＋Aལས་＋比較級	B 比 A 更…

從格助詞 ནས་ 與 ལས་ 所標示的 A，為比較的來源基礎。

同類比較

A གི་ནང་ནས/ལ་	B	最高級
དགོན་པའི་ནང་ནས/ལ་	རིན་པོ་ཆེ་	གོ་ས་ཆེ་ཤོས་རེད།
寺院當中	仁波切	地位最高。
ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ནས/ལ་	དགེ་བཤེས་ལགས་	ཡོན་ཏན་ཆེ་ཤོས་རེད།
中心裡面	格西拉	學問最好。

異類比較

A ལས་	B	比較級
ཤུག་པ་ལས་	ཙན་དན་	གོང་ཆེ་བ་རེད།
比起柏樹來	檀木	價錢比較貴。
མུ་ཏིག་ལས་	བྱུ་རུ་	རིན་ཐང་ཆེ་བ་རེད།
比起珍珠來	珊瑚	比較有價值。
B	A ལས་	比較級
བཀྲ་ཤིས་	ཉི་མ་ལས་	གཟུགས་པོ་རིང་བ་རེད།
扎西	比尼瑪	個子更高。
པད་མ་	སྒྲོལ་མ་ལས་	སྙིང་རྗེ་བ་རེད།
貝瑪	比卓瑪	更美麗。

常用形容詞詞組

རྒྱ་ཆེན་པོ།	ཛ་ཆེན་པོ།
廣大的	重要的
མཐོང་ཆེན་པོ།	མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོ།
重視的	視野廣/見識廣的
སྙིང་རྗེ་པོ།	མགོ་བདེ་པོ།
美麗的	機靈/狡滑的
སེམས་བཟང་པོ།	སེམས་ནག་པོ།
善良的	壞心的
ཤུགས་ཆེན་པོ།	གཟུགས་པོ་རིང་པོ།
力氣大的	個子高的

第十八課　副詞（བསྣན་ཚིག）

程度副詞

ཞེ་དྲག	ཞེ་པོ་ཅིག	དཔེ།
很/非常	很/非常	很/非常
དངོས་གནས།	གཏན་གཏན།	ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག
真的	一定（客觀）	一定（主觀）
ཏོག་ཙམ།/ཏེ་ཙེ།	རོབ་ཙམ།/རོབ་ཙེ།	ཏག་ཏག།
一點	大約	正好
རྩ་བ་ནས།	ཧྲོན་ནས།	གཏན་ནས།
根本（…不）	根本（…不）	根本（…不）
ཕལ་ཆེར།	ཟད་དེ།	ཀ་སྙག
大部份/大概	完全	盡是

時間副詞

ལམ་སང་།	ད་གིན།	ད་དུང་།
馬上	剛才	還
ཡང་བསྐྱར།	ཡང་ཡང་།	ཡང་དང་ཡང་དུ།
再	反復	再三
ནམ་རྒྱུན།	རྟག་པར།	ནམ་ཡང་།
經常	經常/恆常	永遠
ཧོབ་ཏེ།	མཚམས་མཚམས་ལ།	དེང་སང་།
突然	偶爾	最近
རྒྱུ་མཐུད།	གཞི་ནས།	དང་པོ།
繼續	才	首先

狀態副詞

ཕན་ཚུན།	མཉམ་དུ།	གཅིག་པུར།
互相	一起	獨自
ཐད་ཀར།	ཞོར་ལ།	ག་ས་ག་ལ།
直接	順便/附帶	到處
གང་མགྱོགས་མགྱོགས།	གང་ཐུབ་ཐུབ།	གང་བྱུང་མང་བྱུང་།
盡快	盡能力	胡亂

第十九課　數詞（གྲངས་ཚིག）

基數與位數

༡་/ གཅིག	༢་/ གཉིས།	༣་/ གསུམ།	༤་/ བཞི།	༥་/ ལྔ།
一	二	三	四	五
༦་/ དྲུག	༧་/ བདུན།	༨་/ བརྒྱད།	༩་/ དགུ	༡༠་/ བཅུ།
六	七	八	九	十

བཅུ་གཅིག	བཅོ་ལྔ།	བཅོ་བརྒྱད།	ཉི་ཤུ།
十一	十五	十八	二十
ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག	སུམ་ཅུ།	སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག	བཞི་བཅུ།
二十一	三十	三十一	四十
བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག	ལྔ་བཅུ།	ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག	དྲུག་ཅུ།
四十一	五十	五十一	六十
དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག	བདུན་ཅུ།	བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག	བརྒྱད་ཅུ།
六十一	七十	七十一	八十
བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཅིག	དགུ་བཅུ།	དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག	བརྒྱ།
八十一	九十	九十一	百
སྟོང་།	ཁྲི།	འབུམ།	ས་ཡ།
千	萬	十萬	百萬
བྱེ་བ།	དུང་ཕྱུར།	བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ།	
千萬	億	百俱胝/十億/百千萬	

序數與整體

དང་པོ།	གཉིས་པ།	གསུམ་པ།
第一	第二	第三
ཨང་དང་པོ།	ཨང་གཉིས་པ།	ཨང་གསུམ་པ།
第一名/號	第二名/號	第三名/號
གཅིག་པོ།	གཉིས་ཀ	གསུམ་པོ།
獨一	二者	三者

基數與序數的差異：

1. 月份、鐘點用序數；月數、小時數用基數。
2. 月份用序數；日期用基數。
3. 鐘點用序數；分鐘用基數。

日期表達方式

年份	基數	ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་ལོ།	公元 1969 年
月份	序數	ཟླ་བ་བརྒྱད་པ།	8 月
日期	基數	ཚེས་པ་ཉི་ཤུ།	20 日
ང་ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་པ་ཉི་ཤུ་ཉིན་སྐྱེས་པ་རེད།			
我是 1969 年 8 月 20 日出生的。			

時間表達方式

鐘點	序數	ཆུ་ཚོད་དང་པོ།	一點
分鐘	基數	སྐར་མ་བཅོ་ལྔ།	15 分
ཆུ་ཚོད་དང་པོ་ཡོལ་ནས་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ།			一點過 15 分。
ཆུ་ཚོད་དང་པོ་ཟིན་པར་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ།			差 15 分一點。

星期表達方式

བདུན་ཕྲག/གཟའ་འཁོར།	གཟའ་ཉི་མ།
星期/週	星期日/日曜日
གཟའ་ཟླ་བ།	གཟའ་མིག་དམར།
星期一/月曜日	星期二/火曜日
གཟའ་ལྷག་པ།	གཟའ་ཕུར་བུ།
星期三/水曜日	星期四/木曜日
གཟའ་པ་སངས།	གཟའ་སྤེན་པ།
星期五/金曜日	星期六/土曜日

第二十課　連詞（སྦྱོར་ཚིག）

常用連接詞

作用	連詞	位置	意義
1.並列	…དང་…	兩個名詞/代名詞/名詞子句之間。	…和…
2.強調	…དང་…	重複的兩個動詞之間。	當然…
3.前後	…ནས། …	第一分句動詞詞根（過）之後。	…之後…
	…། དེ་ནས་…	第二分句的句首。	
4.因果	…ཙང་། …	第一分句動詞詞根之後。	因為…所以…
	…། བྱས་ཙང་…	第二分句的句首。	
5.對比	…ན་ཡང་། …	第一分句動詞詞根之後。	雖然…但是
	…ནའི། …		
	…། ཡིན་ན་ཡང་…	第二分句的句首。	雖然…但是
	…། ཡིན་ནའི་…		
6.目的	…པ/བའི་ཆེད་དུ། …	第一分句動詞名化＋屬格之後。	為了…
7.進層	…པ/བ་མ་ཟད། …	第一分句動詞名化之後。	不僅…而且…
	…པ/བ་མ་ཚད། …		
8.假設	གལ་སྲིད་…ན། …	第一分句句首…動詞詞根之後。	如果…的話…

1. 連接詞與詞、句與句，形成意義上的連貫。
2. 使單詞→單句→複句→文章。

第二十一課　問候語（འཚམ་འདྲི།）

常用問候語

藏文	中文	藏文	中文
བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།	吉祥如意！	ག་ལེར་ཕེབས།	請慢走！
ཁྱེད་རང་བདེ་པོ་ཡིན་པས།	您好嗎？	ག་ལེར་བཞུགས།	請留步！
ང་བདེ་པོ་ཡིན།	我很好。	རྗེས་མ་མཇལ་ཡོང་།	再見！
ཕྱག་ཕེབས་གནང་།	歡迎！	སང་ཉིན་མཇལ་ཡོང་།	明天見！
ནང་ལ་ཕེབས་རོགས་གནང་།	請進。	བདུན་ཕྲག་རྗེས་མ་མཇལ་ཡོང་།	下週見！
ང་མཉམ་དུ་ཕེབས།	請跟我來。	གཟིམ་འཇགས་གནང་གོ །	請就寢！
བཞུགས་གདན་འཇགས།	請坐！	ཏོག་ཙམ་སྒུག་རོགས་གནང་།	請稍候。
ཁྱེད་རང་མཇལ་ནས་ དགའ་པོ་བྱུང་།	見到您 很開心。	ང་ལ་སྒུག་རོགས་གནང་།	請等我。
ཐུགས་རྗེ་ཆེ།	謝謝！	ཡང་བསྐྱར་གསུང་རོགས་ གནང་།	請再說 一次。
ཅ་སྣུན་པོ་བཟོས་སོང་།	打擾了！	ག་ལེར་གསུང་རོགས་གནང་།	請慢慢說。
ཐུགས་འཛེམ་མ་གནང་།	請別客氣！	ཐུགས་ཁྲལ་མ་གནང་།	請別擔心。
དགོངས་དག	對不起！	ཐུགས་ལ་བཞག་མ་གནང་།	請別放在 心上。
གང་ཡང་གནང་གི་མ་རེད།	沒關係。	ཐུགས་ལ་བཞག་རོགས་གནང་།	請別忘記。
ཞལ་ལག་མཆོད་ཡིན་པས།	用餐了嗎？	དཀའ་ལས་ཁག་སོང་ངས།	累了嗎？
ཡག་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག	很好。	ཐང་ཆད་སོང་མ་སོང་།	累不累？
དཔེ་ཞིམ་པོ་འདུག	很美味。	ངལ་གསོ་གཅིག་གནང་རོགས།	請休息 一會兒。

法光基礎藏文

第三單元——藏文基本文法

法光佛教文化研究所

基礎藏文教材

བོད་ཡིག་གི་རྨང་གཞི་སློབ་དེབ།

第三單元——藏文基本文法

課程	中文名稱	藏文名稱	頁數
1	詞類	ཚིག་གི་རྣམ་པ།	-1-
2	基本句型	ཚིག་གྲུབ་གཙོ་བོ།	-2-
3	八種格助詞	རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད།	-3-
4	屬格助詞	འབྲེལ་སྒྲ།	-4-
5	作格助詞	བྱེད་སྒྲ།	-5-
6	ལ་ 類格助詞	ལ་དོན།	-6-
7	從格助詞	འབྱུང་ཁུངས།	-8-
8	飾集詞	རྒྱན་སྡུད།	-10-
9	帶餘詞	ལྷག་བཅས།	-11-
10	離合詞	འབྱེད་སྡུད།	-12-
11	終結詞	རྫོགས་ཚིག	-13-
12	形等虛詞	ཚིག་ཕྲད་ཞིང་སོགས།	-14-
13	時態助詞	ཚིག་ཕྲད་གིན་སོགས།	-16-
14	倘聲	ངང་སྒྲ།	-17-
15	尼聲	ནི་སྒྲ།	-18-
16	指代詞	དེ་སྒྲ།	-19-
17	疑代詞	སྦྱི་སྒྲ།	-20-
18	否定詞	དགག་སྒྲ།	-22-
19	動詞的語法	བྱ་ཚིག་གི་རྣམ་བཞག།	-23-

第一課　詞類（ཚིག་གི་རྣམ་པ།）

藏文的詞類

種類	分類	作用
一.實詞	1. 名詞	具有實際的詞彙意義，可以單獨存在。
	2. 動詞	
	3. 形容詞	
	4. 代名詞	
	5. 數詞	
	6. 副詞	
	7. 疑問詞	
	8. 句首接續詞	
	9. 感嘆詞	
二.虛詞	1. 格助詞	沒有實質意義，但有句法功能，連接實詞與實詞之間的關係。不能單獨存在。
	2. 一般助詞	
	3. 句間接續助詞	
	4. 引號助詞	
	5. 傳聞助詞	

藏文的單詞：

1. 藏文的「單詞」分為二大類——實詞、虛詞/助詞。

2. 實詞——具有實際的詞彙意義，可單獨存在的詞類。

3. 虛詞——沒有實質意義，但有句法功能，連接實詞與實詞之間的關係，不能單獨存在。

4. 實詞與虛詞二者相輔相成，缺一不可。

5. 單詞→單句→複句→文章。

第二課　基本句型（ཚིག་གྲུབ་གཙོ་བོ།）

藏文的句型：

藏文的單句，以動詞來區分，可歸納為三大基本句型。

基本句型 1.——是字句

A+ϕ	B+ϕ	判斷動詞
主詞	主詞補語	連繫 A 與 B 的對等關係

基本句型 2.——有字句

A+ལ	B+ϕ	存在動詞
擁有者	被擁有者	有—A 與 B 的領屬關係
A+ϕ	B+ལ་	存在動詞
依附者	依存的基礎	在—A 與 B 的依存關係
A+ལ	B+ϕ	獲得動詞
獲得者	獲得物	A 與 B 的得失關係

基本句型 3.——動字句

<table>
<tr><td>A+ϕ</td><td colspan="2">B+ལ་</td><td>不及物動詞</td></tr>
<tr><td>主詞</td><td colspan="2">場所/對象</td><td>能所不相異動詞，A 不需要受詞</td></tr>
<tr><td>A+ϕ</td><td colspan="2">B+ལ་</td><td>自動變化動詞</td></tr>
<tr><td>主詞</td><td colspan="2">主詞補語</td><td>主補同體—A 與 B 的因果關係</td></tr>
<tr><td>A+作格</td><td colspan="2">B+ϕ</td><td>及物動詞</td></tr>
<tr><td>主詞</td><td colspan="2">直接受詞</td><td>能所相異動詞，A 需要受詞 B</td></tr>
<tr><td>A+作格</td><td>C+ལ་</td><td>B+ϕ</td><td>及物動詞</td></tr>
<tr><td>主詞</td><td>間接受詞</td><td>直接受詞</td><td>動詞有 2 個受詞 B、C 時</td></tr>
<tr><td>A+作格</td><td>B+ϕ</td><td>C+ལ་</td><td>使動變化動詞</td></tr>
<tr><td>主詞</td><td>受詞</td><td>受詞補語</td><td>賓補同體—A 促成 B 與 C 的因果關係</td></tr>
</table>

第三課　八種格助詞（རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད།）

藏文的格助詞

<table>
<tr><th colspan="2">八格位</th><th>格助詞</th><th>作用</th></tr>
<tr><td>1.本體格</td><td rowspan="2">ངོ་བོ་སྟོན་པ།</td><td>φ</td><td>絕對格。表不及物動詞的主詞。
是字句中的主詞與主詞補語。
同位語。</td></tr>
<tr><td rowspan="2">2.業格</td><td>φ</td><td>絕對格。表及物動詞的直接受詞。</td></tr>
<tr><td>ལས་སུ་བྱ་བ།</td><td>ལ་དོན།——
ན་-ར་ལ་ཏུ་དུ་རུ་སུ་</td><td>ལ་ 類格。
表及物動詞的間接受詞，對象。</td></tr>
<tr><td rowspan="3">3.作格</td><td rowspan="3">བྱེད་སྒྲ།</td><td rowspan="3">ཀྱིས་གིས་གྱིས་ཡིས་-ས་</td><td>表及物動詞的作者。</td></tr>
<tr><td>表使用的工具、方法。</td></tr>
<tr><td>表原因。</td></tr>
<tr><td>4.為格</td><td>དགོས་ཆེད།</td><td>ལ་དོན།——
ན་-ར་ལ་ཏུ་དུ་རུ་སུ་</td><td>ལ་ 類格。表目的。</td></tr>
<tr><td rowspan="2">5.從格</td><td rowspan="2">འབྱུང་ཁུངས།</td><td rowspan="2">ནས་ལས་</td><td>表來源出處。</td></tr>
<tr><td>比較。</td></tr>
<tr><td rowspan="3">6.屬格</td><td rowspan="3">འབྲེལ་སྒྲ།</td><td rowspan="3">ཀྱི་གི་གྱི་ཡི་-འི་</td><td>表領屬關係。</td></tr>
<tr><td>形容中心語。</td></tr>
<tr><td>轉折連詞。</td></tr>
<tr><td>7.依格</td><td>གནས་གཞི།</td><td>ལ་དོན།——
ན་-ར་ལ་ཏུ་དུ་རུ་སུ་</td><td>ལ་ 類格。表場所、時間與狀態。</td></tr>
<tr><td>8.呼格</td><td>འབོད་སྒྲ།</td><td>φ</td><td>絕對格。呼喚、感嘆。(！)</td></tr>
</table>

1. 藏文的格助詞，源於梵文的「八囀聲」。
2. 絕對格(φ/原形格)，雖無任何格標記，但在句子中卻有文法作用。
3. 絕對格——第1、2、8格。
4. ལ 類格——第2、4、7格。
5. ལ 類格中的 ན་，只用於第7格——依格。

第四課　屬格助詞（འབྲེལ་སྒྲ།）

1. 五個形式——ཀྱི་གི་གྱི་ཡི་-འི་。
2. 有聯繫、修飾語詞的作用。
3. 為不自由虛詞，須依前一音節後加字而添接。

<table>
<tr><th colspan="7">屬格助詞 འབྲེལ་སྒྲ།——ཀྱི་གི་གྱི་ཡི་-འི་</th></tr>
<tr><td rowspan="3">不自由</td><td>前音節後加字</td><td>ད་བ་ས་</td><td>ག་ང་</td><td>ན་མ་ར་ལ་</td><td colspan="2">འ་/無後加</td></tr>
<tr><td>屬格助詞</td><td>ཀྱི་</td><td>གི་</td><td>གྱི་</td><td>ཡི་</td><td>-འི་</td></tr>
<tr><td>音節數</td><td colspan="4">增加</td><td>合併/取代 འ་</td></tr>
</table>

1.表領屬關係——　……的

ཤིང་སྡོང་གི་ཡལ་ག	樹木的枝枒。
ནམ་མཁའི་སྐར་མ།	天空的星星。
སངས་རྒྱས་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ། ། ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། །	一切諸佛的本質， 教證聖法的源頭。

2.形容中心語——　……的

དྲི་ཞིམ་གྱི་མེ་ཏོག	芬芳的花朵。
ལྟ་ན་སྡུག་པའི་ཡུལ་ལྗོངས།	壯麗的景色。

3.轉折對比——加於動詞詞根之後，雖然……但……

སྔ་ནས་ཡོད་ཀྱི་གསར་དུ་བཟོས་པ་མ་རེད།	以前就有，並非新造。
རང་དོན་ཡིན་གྱི་གཞན་དོན་མིན།	是自利而非利他。

第五課　作格助詞（བྱེད་སྒྲ།）

1. 五個形式——ཀྱིས་གིས་གྱིས་ཡིས་-ས་。
2. 又稱為「具格」、「作具格」。標示能做動作的作者、工具、方式、原因。
3. 為不自由虛詞，須依前一音節後加字而添接。

作格助詞 བྱེད་སྒྲ།——ཀྱིས་གིས་གྱིས་ཡིས་-ས་						
不自由	前音節後加字	ད་བ་ས་	ག་ང་	ན་མ་ར་ལ་	འ་/無後加	
	屬格助詞	ཀྱིས་	གིས་	གྱིས་	ཡིས་	-ས་
	音節數	增加				合併/取代 འ་

1.表及物動詞的作者——

ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ཏོག་འདེབས།	農夫們種庄稼。
ཉི་མས་མུན་པ་སེལ།	太陽消除黑暗。

2.表工具、方法——以……

ཤིང་མཁན་གྱིས་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད།	樵夫以斧頭砍樹。
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔག་མེད་འཁོར་གྱིས་བསྐོར།	無量諸佛菩薩所圍繞。

3.表原因——因為……所以……

མཁས་པས་བདེན་པ་ཁོ་ན་སྨྲ་བས། གང་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱིས་ཚད་པར་བྱེད།	智者唯說真實故， 所說一切能為他人量。
ཤེས་རབ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས།། བླུན་པོས་ཡོན་ཏན་མི་སློབ་བོ།།	以無智慧之緣由， 愚者而不學功德。

…གི་སྟོབས་ཀྱིས། …གི་དབང་གིས། …གི་རྐྱེན་གྱིས།	因…之故

第六課　ལ་ 類格助詞（ལ་དོན།）

1. 又稱為「七邏聲」，七個形式——ན་-ར་ལ་ཏུ་དུ་རུ་སུ་。
2. 能標示動作所做的對象、方位，與目的、場所、時間、狀態。
3. ན་ལ་ 為自由虛詞，-ར་ཏུ་དུ་རུ་སུ་ 為不自由虛詞，須依前一音節後加字而添接。

<table>
<tr><th colspan="7">ལ་ 類格助詞 ལ་དོན།——ན་-ར་ལ་ཏུ་དུ་རུ་སུ་</th></tr>
<tr><td rowspan="3">不自由</td><td>前音節後加字</td><td>ས་</td><td>ག་བ་--ད་</td><td>ང་ད་ན་མ་ར་ལ་</td><td colspan="2">འ་/無後加</td></tr>
<tr><td>ལ་ 類格</td><td>སུ་</td><td>ཏུ་</td><td>དུ་</td><td>རུ་</td><td>-ར་</td></tr>
<tr><td>音節數</td><td colspan="4">增加</td><td>合併/取代 འ་</td></tr>
<tr><td colspan="2">自由</td><td colspan="5">ན་ལ་</td></tr>
</table>

1.表業格（第２格）——動作進行的對象、方位地點，對/向……

སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ།	三寶皈依之處我供養。
དགེ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བསྔོ།	善業迴向有情眾。
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ(ད)་ཏུ་ཕྱིན་པ།	般若波羅蜜多（智慧到彼岸）。

2.表為格（第４格）——動作行為的目的，為了……

སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཏུ་ཚོགས་གཉིས་བསགས།	為證佛果積資糧。
ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན(ད)་ཏུ་ལམ་བསྒོམ།	為功德究竟而修道。

…གི་དོན་དུ། …གི་ཆེད་དུ། …གི་སླད་དུ། …གི་ཕྱིར་དུ།	為了…之故

3.表依格(第 7 格)———動作行為依存的地點、發生時間、領有的主語，在/於……

མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གསུངས།	《解深密經》中說三法輪。
འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན།	如是我聞一時。
རང་ལ་དགོས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས། ། ཉི་མ་རེ་རེར་ཚིག་རེ་ཟུངས། ། གྲོག་མཁར་དང་ནི་སྦྲང་རྩི་ལྟར། ། རིང་པོ་མི་ཐོགས་མཁས་པར་འགྱུར། །	我所需之諸論典， 每日一句持背誦， 如同蟻丘及蜂蜜， 不須長時成精通。

需要、獲得、領有等動詞的主詞後+ལ་ 類格。

4.同體補語 (唯波) ———動作行為變化的結果，對動詞起補充說明的作用。

a.賓補同體———及物動詞，變成……

ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར།	譯師們把漢文譯為藏文。
རི་དྭགས་ཀྱིས་ཤིང་ལྤགས་ཟས་སུ་བརྗེས་ནས་ཟ།	草食動物把樹皮當成食物來吃。

b.主補同體———不及物動詞，成為……

རྐྱེན་ངན་ལམ་དུ་འགྱུར་སྲིད།	逆緣可轉為道。
ཁ་ཟས་མ་ཞུ་དུག་ཏུ་འགྱུར། ། དུག་ཀྱང་ཤེས་ནས་སྨན་དུ་འགྱུར། །	食而不化轉為毒， 毒若了知轉為藥。
འཕགས་པ་གང་ཟག་དགེ་འདུན་ཡིན་པར་ངེས།	聖者補特伽羅一定是僧寶。

5.表修飾———加於形容詞的後面，轉變為副詞修飾動詞，……地

འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོར་བརྒྱབ་སོང་།	清楚地解釋了。
གནས་ལུགས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས།	必須確實地了解道理。

第七課　從格助詞（འབྱུང་ཁུངས།）

1. 二個形式——ནས་ལས་。
2. 表來源、出處與比較。
3. 為自由虛詞。

從格助詞 འབྱུང་ཁུངས།——ནས་ལས་				
自由	表來源、出處、起始		名詞＋ནས་/ལས་	從……
	比較	同類——ནས་	A གི་ནང་ནས་＋B＋最高級	在A之中，B最……
		異類——ལས་	A ལས་＋B＋比較級	比起A來，B更……
	表連貫		過去式動詞詞根＋ནས་	……之後
	表排除		名詞＋ལས་	除了……/離開……

1.表來源、起始、出處——加於名詞之後，從……

གནམ་ལས་ཆར་པ་འབབ། ས་ནས་སྨྱུ་གུ་སྐྱེ།	天上降甘露，地上生幼苗。
རྫོགས་སངས་རྒྱས་ལས་དམ་ཆོས་བྱུང་། ། དམ་པའི་ཆོས་ལས་དགེ་འདུན་བྱུང་། །	正等覺中生正法， 由正法中生僧眾。
ཆུ་སྐྱར་ལས་ཆུར་ཤེས། སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པ་ལས་དངོས་པོར་རྟོགས།	由水鳥而知有水， 由生滅而知為事物。

…གི་སྒོ་ནས། …གི་ངང་ནས། …གི་ཐོག་ནས།	透過……方式

比較句型——從格助詞 ནས་ 與 ལས་ 所標示的A，為比較的來源基礎。

類型	句型	意義
1.同類比較	A གི་ནང་ནས་＋B＋最高級	A的當中，B最…
2.異類比較	A ལས་＋B＋比較級	比起A來，B比較…

2.表同類比較 ནས་——後加最高級，在 A 之中，B 最……

ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མཆོག	法中離欲法最勝。
བདེ་བའི་ནང་ནས་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤིན་ཏུ་བདེའོ། །	快樂中漏盡最樂。

3.表異類比較 ལས་——後加比較級，比起 A 來，B 更……

ཤུག་པ་ལས་ཙན་དན་རིན་ཐང་ཆེ།	比起柏樹來，檀木較珍貴。
ལྕགས་སྒྲོག་ལས་འདོད་པའི་འཆིང་བ་དམ།	五欲的繫縛比鐵鎖還緊。

4.表動作前後 ནས་——加於過去式動詞詞根之後，……之後

སྐྱེས་ནས་པད་མའི་ཁ་བྱེ་སྟེ། ། ལུས་རྟེན་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཤོག །	生已蓮花開放時， 即依彼身願成佛。
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་ནས་རང་ཉིད་ཟ།	供養三寶之後己方食。
སྦྱིན་པས་བསྡུས་ནས་དགེ་བའི་གནས་ལ་བཀོད།	以佈施攝受之後而安立於善處。

5.表排除 ལས་——加於名詞之後，除了/離開……

ཀ་བ་ལས་བུམ་པ་གཞན་ཡིན།	瓶與柱異。
གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །	色不異空， 空不異色。

第八課　飾集詞（རྒྱན་སྡུད།）

1. 三個形式——ཀྱང་ཡང་འང་。
2. 又名「嚴攝詞」，有莊嚴、集攝的修辭作用。
3. 為不自由虛詞，須依前一音節後加字而添接。

<table>
<tr><th colspan="6">飾集詞 རྒྱན་སྡུད།——ཀྱང་ཡང་འང་</th></tr>
<tr><td rowspan="3">不自由</td><td>前音節後加字</td><td>ག་ད་བ་ས་--ད་</td><td>ང་ན་མ་ར་ལ་</td><td colspan="2">འ་/無後加</td></tr>
<tr><td>飾集詞</td><td>ཀྱང་</td><td>ཡང་</td><td>ཡང་</td><td>འང་</td></tr>
<tr><td>音節數</td><td colspan="3">增加</td><td>合併/取代 འ་</td></tr>
</table>

1. 表相順修飾——也/又……

ཁ་དོག་མཛེས་ཞིང་འོད་ཀྱང་འཚེར།	色彩莊嚴光亦燦。
ལུས་ནི་བདེ་ཞིང་ཡིད་ཀྱང་དགའ།	身體安樂心亦喜。
བདེ་བ་མ་ཟད་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རེད།	不僅快樂，痛苦也如幻。

2. 表轉折對比——加於動詞詞根之後，雖然……但……

ཡི་གེ་བློ་ལ་བཟུང་ཡང་དོན་ཇི་ལྟར་མི་ཤེས།	雖記其文，但未了其義。
ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའང་རྟོགས་ན་དོན་ཆེ།	法性雖難證，然證有大義。
གཞུང་གི་དགོངས་པ་བཙལ(ད)་ཀྱང་ངེས་པ་མ་རྙེད།	雖研究教義，但未獲定解。
བལྟས་ཀྱང་མིག་གིས་མི་མཐོང་། ། རི་བོ་སྨུག་པས་གཡོགས་སོང་། ། འབོད་ཀྱང་སྐད་ཀྱིས་མི་ཚོར། ། སྐད་སྒྲ་རླུང་མས་ཁྱེར་སོང་། །	看卻視而不見，青山被霧罩籠； 雖喊聽而不聞，聲音被風吹拂。

第九課　帶餘詞（ལྷག་བཅས།）

1. 三個形式——སྟེ་ཏེ་དེ་。
2. 又名「待述詞」，有語意未竟，仍待說明之意。
3. 為不自由虛詞，須依前一音節後加字而添接。

帶餘詞 ལྷག་བཅས།——སྟེ་ཏེ་དེ་				
不自由	前音節後加字	ག་ང་བ་མ་འ་/無後加	ན་ར་ལ་ས་--ད་	ད་
	帶餘詞	སྟེ་	ཏེ་	དེ་
	音節數	增加		

1.表動作前後——加於（過去式）動詞詞根之後，……之後

ཐོས་པའི་མཐར་ཕྱིན(ད)་ཏེ་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད།	聽聞究竟之後，能修聞所成義。
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བཅལ(ད)་ཏེ་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ།	當求佛之密意後而修習。
ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསླབ།	發大乘心後學菩薩行。

2.連接同位語——說明解釋前一語詞，同破折號“——”

ཏེ་ལོ་ན་རོ་མར་པ་ལ་སོགས་ཏེ་བླ་མ་གྲུབ་ཐོབ་ གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་རྣམ་ཐར་གསུང་།	帝洛巴、那洛巴、馬爾巴等—— 上師、成就者與前輩們， 也都宣說各自的傳記。
ཆོས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས།	法有二——有為與無為。
ལུས་འདི་མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེས་འཇིག་པའི་ཕྱིར།	此身無常，乃剎那滅故。
ཆོས་ལ་དགའ་སྟེ། དེའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར།	愛樂正法，見彼利故。

第十課　離合詞（འབྱེད་སྡུད།）

1. 十一個形式——གམ་ངམ་དམ་ནམ་བམ་མམ་འམ་རམ་ལམ་སམ་ཏམ་。
2. 表並列語詞的演繹與歸納。
3. 為不自由虛詞，須依前一音節後加字而添接。

離合詞 འབྱེད་སྡུད།——གམ་ངམ་དམ་ནམ་བམ་མམ་འམ་རམ་ལམ་སམ་ཏམ་												
不自由	前音節後加字	ག་	ང་	ད་	ན་	བ་	མ་	ར་	ལ་	ས་	--ད་	འ་/無後加
	離合詞	གམ་	ངམ་	དམ་	ནམ་	བམ་	མམ་	རམ་	ལམ་	སམ་	ཏམ་	འམ་
	音節數	增加										合併/取代 འ་

1.表並列關係——名詞和名詞之間，……和……

a.演繹的「離」འབྱེད།——總→別

དབང་པོ་ནི་ལྔ་སྟེ། མིག་གམ་རྣ་བའམ་སྣའམ་ལྕེའམ་ལུས་བཅས་སོ། །	五根即：眼、耳、鼻、舌、身。
ཡོན་ཏན་སློབ་པ་ནི། ཆོས་སམ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཕན།	求學問有益於佛法與世間。

b.歸納的「合」སྡུད།——別→總

ཤར་རམ་ལྷོའམ་ནུབ་བམ་བྱང་བཅས་ནི་ཕྱོགས་བཞིའོ། །	東、南、西、北為四方。
སྦྱིན་པ་གཏོང་བའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན།	佈施與持戒皆是福德資糧。

2.表選擇關係——正反兩動詞之間，……或……

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སློབ་བམ་མི་སློབ།	學或不學因明論典。
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམས་ན་སྐྱོ་བ་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ།	修輪迴過患，生不生厭離心。

3.表疑問語氣——……嗎？

རབ་འབྱོར། འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟའམ།	善現！汝意云何？ 可以諸相具足觀如來乎？

第十一課　終結詞（རྫོགས་ཚིག）

1. 十一個形式——གོ་ངོ་དོ་ནོ་བོ་མོ་འོ་རོ་ལོ་སོ་ཏོ་。
2. 表語句完結。
3. 為不自由虛詞，須依前一音節後加字而添接。

終結詞 རྫོགས་ཚིག——གོ་ངོ་དོ་ནོ་བོ་མོ་འོ་རོ་ལོ་སོ་ཏོ་												
不自由	前音節後加字	ག་	ང་	ད་	ན་	བ་	མ་	ར་	ལ་	ས་	--ད་	འ་/無後加
	離合詞	གོ་	ངོ་	དོ་	ནོ་	བོ་	མོ་	རོ་	ལོ་	སོ་	ཏོ་	འོ་
	音節數	增加										合併/取代 འ་

表語意終結——置於句末（有時可省判斷動詞），後加 ||，相當句點“。”

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་སོ།།	圓滿福德資糧。
གཟུགས་སྟོང་པའོ།། སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ།།	色即是空，空即是色。 （省略判斷動詞）
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བླ་ན་མེད་པ་ ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་ སངས་རྒྱས་སོ།།	依般若波羅蜜多故， 得阿耨多羅三藐三菩提。
དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་ཚོགས་ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།།	皈依具有智眼勇父、空行、 護法、守者眾。

第十二課　形等虛詞（ཚིག་སྡུད་ཞིང་སོགས།）

1. 分五組，十五個形式——ཞིང་ཅིང་ཤིང་།　ཞིག་ཅིག་ཤིག　ཞེས་ཅེས་ཤེས།　ཞེ་ན་ཅེ་ན་ཤེ་ན།　ཞེའོ་ཅེའོ་ཤེའོ། །

2. 表並列連詞、不定冠詞、祈使語氣、引號、自問自答、引文完結。

3. 為不自由虛詞，須依前一音節後加字而添接。

形等虛詞 ཞིང་སོགས་ཚིག་སྡུད།—— ཞིང་ཅིང་ཤིང་།　ཞིག་ཅིག་ཤིག　ཞེས་ཅེས་ཤེས།　ཞེ་ན་ཅེ་ན་ཤེ་ན།　ཞེའོ་ཅེའོ་ཤེའོ།						
不自由	前音節後加字			ང་ན་མ་ར་ལ་འ་/無後加	ག་ད་བ་--ད་	ས་
	1.連詞		而且……	ཞིང་	ཅིང་	ཤིང་
	2.	a.不定詞	一……	ཞིག་	ཅིག་	ཤིག་
		b.祈使	……罷！			
	3.引號		云/所謂 「……」	ཞེས་	ཅེས་	(ཤེས་)ཞེས་
	4.疑問		若問？	ཞེ་ན་	ཅེ་ན་	ཤེ་ན་
	5.句末		如是云。	ཞེའོ་	ཅེའོ་	ཤེའོ་

1.並列連詞 ཞིང་ཅིང་ཤིང་།——而且……

དཀར་ཆག་ཕྲ་ཞིང་ཞིབ་པ།	詳詳細細的目錄。
གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད།	明而了別，心識的定義。

2a.不定冠詞 ཞིག་ཅིག་ཤིག ——加於名詞之後，某一/某個……

ཁང་པ་ཆུང་བ་ཞིག་བཟོ།	造間小房子。
ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡོད་རེད།	有一個特色。

2b.祈使語氣 ཞིག་ཅིག་ཤིག ——置於句末，……罷！

སྡིག་པ་མ་བྱེད་ཅིག	別造惡業啊！（命令式）
བདག་གི་རྒྱུད་ལ་སྨིན་གྱུར་ཅིག	唯願自心得成熟！（祝願式）。

3.引號助詞 ཞེས་ཅེས་ཤེས། ——云/所謂「……」

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །	時具壽舍利子，承佛威力， 白聖者觀自在菩薩摩訶薩曰： 「……」。

4.自問自答 ཞེ་ན་ཅེ་ན་ཤེ་ན། ——若問……為何？

བོད་ཡིག་ལ་རྣམ་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཅེ་ན། དབྱངས་བཞི་དང་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ཡོད་རེད།	若問藏文有多少字母呢？ 有四個元音符號及三十個輔音 字母。
འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དེ་གང་དང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། མི་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྭགས་དང་། དམྱལ་བ་བཅས་སོ། །	若問六道眾生究竟是哪些呢？ 是天、阿修羅、人、傍生、 餓鬼和地獄道。

5.引文完結 ཞེའོ་ཅེའོ་ཤེའོ། ། ——「……。」

སྐར་མ་དེའི་མིང་ལ་ཐོ་རངས་སྐར་རྒྱུན་ཞེའོ། །	那顆星星稱為「啟明星」。
བརྡ་རྟགས་ ༈ འདི་ལ་སྦྲུལ་ཤད་ཅེའོ། །	「༈」這個符號叫做「蛇符」。

第十三課　時態助詞（ཚིག་ཕྲད་གིན་སོགས།）

1. 四個形式——ཀྱིན་གིན་གྱིན་ཡིན་。
2. 表動作正在進行中。
3. 為不自由虛詞，須依前一音節後加字而添接。

時態助詞 ཀྱིན་སོགས་ཚིག་ཕྲད།——ཀྱིན་གིན་གྱིན་ཡིན་					
不自由	前音節後加字	ད་བ་ས་	ག་ང་	ན་མ་ར་ལ་	འ་/無後加
	時態助詞	ཀྱིན་	གིན་	གྱིན་	(ཡིན་)གིན་
	音節數	增加			

1.表動作正在進行——用於自主現在式之後，正在……

ཁོང་ཚོས་སྤང་ལྗང་ལ་བསྡད་ནས་གཞས་གཏོང་གིན་འདུག	他們正坐在草坪上唱著歌。
རྒོད་པོ་ཞིག་ནམ་མཁའི་སྟེང་ལ་ལྡིང་གིན་འདུག	一隻老鷹正在天空中翱翔。

2.表動作同時進行——前一動作為後一動作進行的方式，一邊……一邊……

མདང་དགོང་ང་ཚོ་གཞས་གཏོང་གིན་གཏོང་གིན་ཚུར་ལོག་ཡོང་བ་ཡིན།	昨天晚上我們邊唱歌邊走回來。
ལམ་ཁར་འགྲོ་གིན་འགྲོ་གིན་ཁ་ལག་བཟའ་ཡས་དེ་ཡག་པོ་ཡོད་མ་རེད།	在路上邊走邊吃不好。

第十四課　倘聲（དང་སྒྲ།）

1. 一個形式——དང་。
2. 表並列、隨同、祈使語氣。
3. 為自由虛詞。

1.表並列關係—— ……和……

བླ་མ་དང་མགོན་པོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །	頂禮上師及怙主尊德妙吉祥！

2.表隨同關係——起介繫作用，使動作與另一事物產生「相互」義，與……相……

…དང་འདྲ་བ།	…དང་ལྡན་པ།	…དང་བཅས་པ།
與…相似	具有…	連同…
…དང་འབྲལ་བ།	…དང་འབྲེལ་བ།	…དང་མཐུན་པ།
與…遠離	與…相關聯	與…相隨順
…དང་འགལ་བ།	…དང་གཅིག་པ།	…དང་ཐ་དད་པ།
與…相違	與…相同	與…相異
…དང་ཐུན་མོང་བ།	…དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།	
與…共通	與…不共	

3.表祈使語氣——置於句末，……罷！

བོད་ཡིག་ཡག་པོར་སྦྱོངས་དང་།	好好練習藏文罷！

第十五課　尼聲（ནི་སྒྲ།）

1. 一個形式——ནི་。
2. 提示主語、強調語氣、添補字數。
3. 為自由虛詞。

1.提示主語——所謂……

ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།	所謂的「定」，指的是對於自己的所緣，具有專心一意安住之本質的心所。
ཤེས་རབ་ནི། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་།	所謂的「慧」，指的是對於自己的所緣，能夠分析考察的心所。

2.强調語氣—— ……者

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། ། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །	諸佛正法眾中尊， 直至菩提我皈依。
རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །	自心圓滿善調伏， 此乃佛陀之教法！

3.添補字數——

ཉིན་དང་མཚན་དུ་གཡེལ་བ་མེད་པར་ནི། ། ཉན་སེམས་བསྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །	故於晝夜不空過， 聞思修是佛子行。

第十六課　指代詞（དེ་སྒྲ།）

1. 二個形式——འདི་དེ་。
2. 指代名稱、指代遠近、指代前後文。
3. 為自由虛詞。

1.指代名稱——

བྱ་དེ་ཁྲུང་ཁྲུང་དཀར་པོ། ། གཤོག་རྩལ་ང་ལ་གཡོར་དང་། །	潔白的那仙鶴， 翅膀借我一飛。
བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། ། ཐོབ་ནས་ཉེས་པའི་དགྲ་རྣམས་ཕམ་བྱས་ནས། །	以此福德願證佛自性， 降伏煩惱怨敵之過患。

2.指代遠近—— དེ་ 遠指/那，འདི་ 近指/這

རི་དེ་དང་ནགས་ཚལ་འདི།	那座山和這片森林。
ས་གཞི་སྤོས་ཆུས་བྱུགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བཀྲམ། ། རི་རབ་གླིང་བཞི་ཉི་ཟླས་བརྒྱན་པ་འདི། །	妙香遍塗花散之大地， 須彌四洲日月所莊嚴。

3.指代前後文—— དེ་སྐད་ 前文，འདི་སྐད་ 後文

རིགས་ཀྱི་བུ།　རིགས་ཀྱི་བུའམ།　རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་པ་ སྤྱོད་པར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ།　དེ་སྐད་ཅེས་ སྨྲས་པ་དང་།	「善男子！若善男子或善女子， 欲修行甚深般若波羅蜜多者， 復當云何修學？」作是語已，
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །	觀自在菩薩摩訶薩答具壽舍利子 言：「……」。

第十七課　疑代詞（སྡྲི་སྒྲ།）

1. 五個形式——སུ་ཅི་གང་ཇི་ནམ་。
2. 表示特指疑問、任指、連鎖關係。
3. 為自由虛詞。

སུ་	ཅི་	གང་	ཇི་	ནམ་
指人	指物	泛指	指方式	指時間

1.指人疑問代詞 སུ་——誰……

སུ་ཞིག	སུ་གང་།
哪一個人	任何人
སུ་སུ།	སུ་དང་སུ་ཞིག
哪些人	不論是誰

2.指物疑問代詞 ཅི་——什麼……

ཅི་ཞིག	ཅི་ཕྱིར།	ཅི་སླད།
任何什麼	何故	何故
ཅི་འདྲ།	ཅི་སྟེ།	ཅི་ནས།
如何	即使	務必

3.泛指疑問代詞 གང་——任何……

གང་ཅི།	གང་ལྟར།
任何	無論如何
གང་འདྲ།	གང་ཡང་།
怎樣	任何皆

4.指方式疑問代詞 ཇི་——如何……

ཇི་སྙེད།	ཇི་སྲིད།	ཇི་ལྟར།
所有	直至	如何
ཇི་བཞིན།	ཇི་སྐད།	ཇི་ཙམ།
如實	如云	多少

ཇི་སྙེད་དོན་ཀུན་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཕྱིར་ ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་གླེགས་བམ་འཛིན། །	以如實見所有義故， 彼持經函於心間。
འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་བར། ། མྱ་ངན་མི་འདའ་ཐུགས་རྗེ་ཡིས། ། སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོར་བྱིང་བ་ཡི། ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་སུ་གསོལ། །	直至輪迴未空時， 請以慈悲莫示寂， 沉溺痛苦大海中， 於諸有情祈垂顧。

5.指時間疑問代詞 ནམ་——何時……

ནམ་ཞིག	ནམ་ཡང་།
某一時	永遠

ནམ་ཞིག་ཚེ་འཕོས་གྱུར་མ་ཐག ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་གྱུར་ཅིག །	一旦命終得隨即， 願能往生極樂土。

6.表連鎖關係——疑代詞——>指代詞

སུ་……དེ་	གང་……དེ་
誰……他	任何……其
ཇི་ཙམ་……དེ་ཙམ་	ཇི་སྙེད་……དེ་སྙེད་
若干……多少	盡所有……如所有
ཇི་ལྟར་……དེ་ལྟར་	ཇི་སྲིད་……དེ་སྲིད་
如何……如是	直至……乃至

第十八課　否定詞（དགག་སྒྲ།）

1. 四個形式——མ་མི་མིན་མེད་。
2. 表示勸阻、否定。

類型	否定詞	位置	意義
否定副詞	མ་…	前置	不/未/勿…
	མི་…		不/沒/非…
否定動詞	…མིན་	後置	不是/非/不…
	…མེད་		沒有/無/不…

དེ་ཕྱིར་གང་ལ་སྐྱབས་ན་མི་བསླུ་བའི། ། དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །	應依殊勝無虛者， 皈依三寶佛子行。
དེ་ཕྱིར་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་སྡིག་པའི་ལས། ། ནམ་ཡང་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །	縱須捨命為代價， 亦不造罪佛子行。
ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། ། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། ། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །	智不住諸有， 悲不滯涅槃， 非方便則遠， 方便即非遙。
ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། དྲི་མ་མེད་པ། དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་མེད་པ། བྲི་བ་མེད་པ། གང་བ་མེད་པའོ། །	是故舍利子！一切法空性， 無相、無生、無滅、 無垢、離垢、無減、無增。

第十九課　動詞的語法（བྱ་ཚིག་གི་རྣམ་བཤད།）

一、動詞的構成

1.單音節動詞

ཟ།	འཐུང་།	གྱོན།	རྩེ།
吃	喝	穿	玩
འཆག	འགྲེང་།	འདུག	ཉལ།
行走	站立	坐著	臥下
ཆགས།	གནས།	འཇིག	སྟོང་།
成	住	壞	空
སྐྱེ།	རྒ།	ན།	འཆི།
生	老	病	死
ཞི།	རྒྱས།	དབང་།	དྲག
息	增	懷	猛

2.雙音節動詞

ཧ་ལས།	ཡ་མཚན།	ངོས་འཛིན།	ངོས་ལེན།
驚訝	稀奇	辨認	承認/允許
ཡིད་ཆེས།	ཡིད་སྨོན།	མགོ་འཁོར།	སེམས་ཤོར།
相信	羨慕	迷惑	迷戀
སུན་སྨྱུང་།	ཞེན་ལོག	སྐུར་འདེབས།	སྒྲོ་འདོགས།
駁斥	厭惡	減損/毀謗	增益/捏造
ངོ་ཚ།	བློས་གཏོང་།	ཐང་ཆད།	དཔའ་ཞུམ།
慚/害羞	犧牲	疲勞	氣餒
ཁ་ཤོར།	ཁ་གཡར།	ཁ་བྲལ།	ཁ་རྩོད།
失言	藉口	分離	爭吵
འགོ་ཚུགས།	ར་འཕྲོད།	གཏན་འཁེལ།	བློ་འཁེལ།
開始	印證	落實	信任
否定詞加在二音節之間，不連讀變音。			

3.三音節動詞

སེམས་གསོ་གཏོང་།	སློབ་གསོ་གཏོང་།	གཤེ་གཤེ་གཏོང་།
安慰	教育	斥責
སྦྱོར་ཀློག་རྒྱག	ཞིབ་རྩིས་རྒྱག	རྩོད་ལན་རྒྱག
拼讀	核算	答辯
ལྟ་རྟོག་བྱེད།	མཐོང་ཆུང་བྱེད།	ངོ་རྒོལ་བྱེད།
照顧	輕視	反對
མངག་གཏམ་བྱེད།	ཡོ་བསྲང་བྱེད།	དོ་སྣང་བྱེད།
囑咐	糾正	注意
གཟབ་གཟབ་བྱེད།	ཁག་ཁག་བྱེད།	གཏན་འབེབས་བྱེད།
謹慎/小心	分開	制定/抉擇
སེམས་འགུལ་ཐེབས།	གོ་ནོར་ཐེབས།	རྗེས་ལུས་ཐེབས།
感動	誤解	落後
དོགས་པ་ཟ།	ཁ་ལོ་སྒྱུར།	གོང་དུ་འཕེལ།
懷疑	控制	增長/發展
否定詞加在第二音節與第三音節之間，前二音節為名詞時，要連讀變音。		

二、動詞的範疇

<table>
<tr><th colspan="2">類型</th><th>分類角度</th><th>區分</th><th>句型</th></tr>
<tr><td rowspan="2">A.</td><td>及物</td><td rowspan="2">主詞與受詞相異與否。</td><td>能所相異</td><td>主詞＋作格助詞。</td></tr>
<tr><td>不及物</td><td>能所不相異</td><td>主詞＋φ。</td></tr>
<tr><td rowspan="2">B.</td><td>自主</td><td rowspan="2">主詞對動詞的掌控程度。</td><td>有命令式</td><td>第 1 人稱→自稱動詞語尾。</td></tr>
<tr><td>不自主</td><td>無命令式</td><td>所有人稱→他稱動詞語尾。</td></tr>
<tr><td rowspan="2">C.</td><td>使動</td><td rowspan="2">動詞完成有無他力介入。</td><td>結構複雜</td><td>及物→主詞＋作格助詞。
自主→第 1 人稱→自稱語尾。</td></tr>
<tr><td>自動</td><td>結構簡單</td><td>不及物→主詞＋φ。
及物→主詞＋作格助詞。
不自主→所有人稱→他稱語尾。
自主→第 1 人稱→自稱語尾。</td></tr>
</table>

1. 及物/不及物、自主/不自主、使動/自動，這三種範疇是由不同的角度來區分。它們並不是截然對立，而是相互交錯。
2. 及物動詞大部份是自主動詞，少部份是不自主動詞。
3. 不及物動詞大部份是不自主動詞，少部份是自主動詞。
4. 使動動詞一定是及物、自主，三位一體。
   自動動詞及物/不及物、自主/不自主都有。

A.及物與不及物

1.及物動詞 བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ།——能所相異動詞

སྐྱེད།	སྐྱོབ།	འགོད།
令生	拯救	安置
གནོད།	གཅོད།	གསོད།
傷害	砍斷	殺害
འདུལ།	འདེབས།	འདོགས།
調伏	栽種	綁繫/施設
ལེན།	སེལ།	སྲུང་།
取	消除	保護
主詞需要受詞，才能完成動作——主詞＋作格助詞，直接受詞＋φ。		

2.不及物動詞 བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ།——能所不相異動詞

སྐྱེ།	ལྟོགས།	རྒྱགས།
生	饑餓	飽足
འགྲིབ།	ཉམས།	གཡེལ།
減少/退失	衰損	渙散
གཡོ།	འཆད།	འཆི།
動搖	斷	死亡
འཕུར།	འབབ།	ལོག
飛	降/落	回
主詞不需受詞，即能完成動作——主詞＋φ。		

1. 傳統中能所相不相異動詞，與現代的及不及物動詞，概念不相同。
2. 傳統文法中將不自主的情感動詞，歸在不及物動詞。
3. 還有 མཐོང་། ཤེས། གོ། དྲན། རྙེད། 等不自主動詞，也歸在不及物動詞。
4. 但在現代的語法中，則將它們歸於及物動詞。

B.自主與不自主

自主動詞 རང་དབང་ཅན།	不自主動詞 གཞན་དབང་ཅན།
有命令式	無命令式
ལྟ།	མཐོང་།
看	看見
ཉན།	གོ
聽	聽見
འགྲོ།	སླེབ།
去	抵達
ཡོང་།	འབྱོར།
來	到達
ཉལ།	གཉིད།
睡	入睡
འབྲོས།	ཐར།
逃跑	解脫
འཚོལ།	རྙེད།
尋找	得到
སློབ།	ཤེས།
學	會/懂
第 1 人稱→自稱動詞語尾	所有人稱→他稱動詞語尾

1. 自主動詞表示有意識的動作行為，作者能自己作主，主觀決定。
2. 不自主動詞表示無意識的動作行為，作者不能自己作主，為客觀的狀態結果。
3. 自主動詞有命令式。
4. 不自主動詞沒有命令式。

C.使動與自動

使動動詞 གཞན་སྒྲུལ།		自動動詞 རང་འགྱུལ།	
必爲及物/自主動詞		不及物/不自主動詞	
སྐོར།	སྒྱུར།	འཁོར།	འགྱུར།
轉動	轉變	流轉	變化
སྐོལ།	སྤེལ།	འཁོལ།	འཕེལ།
煮滾	使增長	沸騰	增長
སྒོམ།	སྒྲུབ།	གོམས།	གྲུབ།
修行/修習	成辦	薰習/串習	完成
སྦྱོང་།	སྒྲོག	འབྱོང་།	གྲགས།
練習	吼叫/宣傳	純熟	傳開
སྦོར།	སྦྲེལ།	འབར།	འབྲེལ།
點燃	使聯繫	燃燒	關連
主詞＋作格，第 1 人稱→自稱語尾		主詞＋ϕ，所有人稱→他稱語尾	
必爲及物/自主動詞		及物/自主動詞	
སྐུར་བ།	སྐྱོན་པ།	འཁུར་བ།	ཞོན་པ།
寄發/捎	使騎/使戴上	攜/帶	乘騎
རྩེག་པ།	སྐོན་པ།	འཛེག་པ།	གྱོན་པ།
堆砌/重疊	使穿戴	爬/攀登	自己穿戴
主詞＋作格，第 1 人稱→自稱語尾		主詞＋作格，第 1 人稱→自稱語尾	
必爲及物/自主動詞		不及物/自主動詞	
སྡུད།	སློང་།	འདུ།	ལང་།
集攝/歸納	使起	聚集	起/立
主詞＋作格，第 1 人稱→自稱語尾		主詞＋ϕ，第 1 人稱→自稱語尾	
必爲及物/自主動詞		及物/不自主動詞	
སྤྲུལ་བ།		འཕྲུལ་བ།	
變化		幻化	
主詞＋作格，第 1 人稱→自稱語尾		主詞＋作格，所有人稱→他稱語尾	

1. 使動與自動動詞會成組出現。是一種內部型態學的構詞方式。
2. 透過造字的原理，形成語音相似、意義相近，
   但他動、自動相對的動詞。
3. 使動動詞的結構較為複雜，自動動詞的結構較為簡單。
   兩者的基字有一定程度的關聯。
4. 使動動詞一定是及物/自主，
   自動動詞及物/不及物、自主/不自主都有。

三、動詞的能所構詞

1. 只有及物動詞 བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ།，才有能所的關係。
2. 可以動作、能做、受事 བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ། 三個部份，來做解釋。
3. 以現在式表能動 དངོས་པོ་བདག，以未來式表所動 དངོས་པོ་གཞན། 。

動作、能做、受事

能做 བྱེད་པ་པོ།	受事 ལས།	動作 བྱ་བ།
主詞＋作格助詞	直接受詞＋ϕ	動詞
བཟོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་	འཕྲུལ་འཁོར་	བཟོ་བཞིན་པའོ། །
工人們	機器	正在製造。
ངས་	ཚགས་པར་	བཀླག་པར་བྱའོ། །
我	報紙	將要讀。
ཞིང་པས་	ཞིང་ཁ་	བཏབ་ཟིན་ནོ། །
農民	農田	已耕種。

能動與所動

能動 དངོས་པོ་བདག		所動 དངོས་པོ་གཞན།		動作 བྱ་བ།
動作者 བྱེད་པ་པོ།	動作方式 བྱེད་པ།	動作地點/對象 བྱ་བའི་ཡུལ།	動作所涉 བྱ་བའི་ལས།	動詞 བྱ་ཚིག
ཤིང་མཁན་གྱིས་	སྟ་རེས་	ནགས་ཚལ་དུ་	ཐང་ཤིང་	གཅོད་པར་བྱ།
樵夫	用斧頭	在森林	杉樹	將要砍。
སྒྲོལ་མས་	ཞ་སྨྱུག་གིས་	ལྷ་མོ་ལ་	ཡི་གེ་	འབྲི་བར་བྱེད།
卓瑪	用鉛筆	給拉姆	信	正在寫。

能所構詞詞彙

ཤེས་བྱ།	ཤེས་བྱེད།	བསྒྲུབ་བྱ།	སྒྲུབ་བྱེད།
所知/客體	能知/主體	所立/宗	能立/因
སྤང་བྱ།	སྤོང་བྱེད།	བརྗོད་བྱ།	རྗོད་བྱེད།
所斷/煩惱	能斷/對治	所詮/義	能詮/詞

能所構詞法

時態	主要動詞詞根 V1＋པ/བར་	能所構詞詞素 V2 བྱ་/བྱེད་	意義
現在式	…སྒྲུབ་པར་	བྱེད།	能成辦…
未來式	…བསྒྲུབ་པར་	བྱ།	所/應成辦…

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །	如汝所說，彼當如是修學 般若波羅蜜多， 一切如來亦當隨喜。
རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྔགས། བླ་ན་མེད་པའི་སྔགས། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སྔགས། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྔགས།	是大明咒、是無上咒、 是無等等咒， 能除一切諸苦之咒。

四 、動詞的時態變化

現在式	過去式	未來式	命令式	及物/不及物	意義
ཀློག་པ།	བཀླགས་པ།	བཀླག་པ།	ཀློགས།	及物	讀/念
སྒྲུབ་པ།	བསྒྲུབས་པ།	བསྒྲུབ་པ།	སྒྲུབས།	及物	成辦
འཐུང་བ།	འཏུངས་པ།	འཏུང་བ།	འཐུངས།	及物	喝
ཟ་བ།	བཟས་པ།	བཟའ་བ།	ཟོ།	及物	吃
གཅོད་པ།	བཅད་པ།	གཅད་པ།	ཆོད།	及物	砍
འདེབས་པ།	བཏབ་པ།	གདབ་པ།	ཐོབ།	及物	種
བྱེད་པ།	བྱས་པ།	བྱ་བ།	བྱོས།	及物	做
གཏོང་བ།	བཏང་བ།	གཏང་བ།	ཐོང་།	及物	寄/給/放
རྒྱག་པ།	བརྒྱབ་པ།	བརྒྱག་པ།	རྒྱོབ།	及物	打/加
ལྟ་བ།	བལྟས་པ།	བལྟ་བ།	ལྟོས།	及物	看
ཉོ་བ།	ཉོས་པ།	ཉོ་བ།	ཉོས།	及物	買
ཤོད་པ།	བཤད་པ།	བཤད་པ།	ཤོད།	及物	說
འབྲི་བ།	བྲིས་པ།	བྲི་བ།	བྲིས།	及物	寫
འགྲོ་བ།	ཕྱིན་པ།	འགྲོ་བ།	སོང་།	不及物	去

現在式	過去式	未來式	命令式	及物/不及物	意義
འགྲུབ་པ།	གྲུབ་པ།	འགྲུབ་པ།		不及物	完成
འགྱུར་བ།	གྱུར་པ།	འགྱུར་བ།		不及物	成為
སྐྱེ་བ།	སྐྱེས་པ།	སྐྱེ་བ།		不及物	生
འཆི་བ།	ཤི་བ།	འཆི་བ།		不及物	死
འཆད་པ།	ཆད་པ།	འཆད་པ།		不及物	斷
སླེབ་པ།	སླེབས་པ།	སླེབ་པ།		不及物	到達
མཐོང་བ།	མཐོང་བ།	མཐོང་བ།		不及物/及物	看見
གོ་བ།	གོ་བ།	གོ་བ།		不及物/及物	聽到
ཤེས་པ།	ཤེས་པ།	ཤེས་པ།		不及物/及物	知道
རྙེད་པ།	རྙེད་པ།	རྙེད་པ།		不及物/及物	得到
དགའ་བ།	དགའ་བ།	དགའ་བ།		不及物/及物	喜歡
སྐྲག་པ།	སྐྲག་པ།	སྐྲག་པ།		不及物/及物	害怕
བརྗེད་པ།	བརྗེད་པ།	བརྗེད་པ།		不及物/及物	忘記
དྲན་པ།	དྲན་པ།	དྲན་པ།		不及物/及物	憶起

傳統文法中將某些情感等不自主動詞，視為能所不相異動詞；
但在現代語法中，將它視為及物動詞。

法光基礎藏文

第四單元——藏文閱讀文選

法光佛教文化研究所

基礎藏文教材

བོད་ཡིག་གི་རྨང་གཞི་སློབ་དེབ།

第四單元——藏文閱讀文選

課程	中文名稱	藏文名稱	頁數
1	皈依發心	སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད།	-1-
2	獻曼達	མཎྜལ་བསྡུས་པ།	-2-
3	四無量心	ཚད་མེད་བཞི།	-3-
4	迴向文	བསྔོ་བ།	-4-
5	文殊讚	གང་བློ་མ།	-5-
6	般若心經	ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་མདོ།	-7-
7	佛子行三十七頌	ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ།	-13-

第一課　皈依發心

༄༅། །སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནི།

《皈依發心文》

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །
諸佛正法眾中尊

བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །
直至菩提我皈依

བདག་གི་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །
以我佈施等福德

འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །
為利眾生願成佛

第二課　獻曼達

༄༅། །མཎྜལ་བསྡུས་པ་ནི།
《獻曼達簡軌》

ས་གཞི་སྤོས་ཆུས་བྱུགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བཀྲམ། །
妙香遍塗花散之大地

རི་རབ་གླིང་བཞི་ཉི་ཟླས་བརྒྱན་པ་འདི། །
須彌四洲日月所莊嚴

སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་ཕུལ་བ་ཡིས། །
觀如佛土我樂敬供養

འགྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །
願諸有情共享此淨土

第三課　四無量心

༄༅། །ཚད་མེད་བཞི།
《四無量心》

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །
願一切有情具樂及樂因（慈）

སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །
願一切有情離苦及苦因（悲）

སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་དང་མི་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །
願一切有情不離無苦之妙樂（喜）

ཉེ་རིང་ཆགས་སྡང་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །
願一切有情遠離親疏愛憎，住大平等捨（捨）

第四課　迴向文

༄༅། །བསྔོ་བ་ནི།
《迴向文》

བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །
以此福德願證佛自性

ཐོབ་ནས་ཉེས་པའི་དགྲ་རྣམས་ཕམ་བྱས་ནས། །
降伏煩惱怨敵之過患

སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་རྦ་རླབས་འཁྲུགས་པ་ཡི། །
生老病死洶湧之波濤

སྲིད་པའི་མཚོ་ལས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བར་ཤོག །
願渡眾生解脫輪迴海

第五課　文殊讚

༄༅། །གང་བློ་མ། །

《文殊菩薩禮讚文》

༄༅། །བླ་མ་དང་མགོན་པོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

頂禮上師及怙主尊德妙吉祥！

གང་གི་བློ་གྲོས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤྲིན་བྲལ་ཉི་ལྟར་རྣམ་དག་རབ་གསལ་བས། །

彼之聰慧離二障雲　如日清淨極光明

ཇི་སྙེད་དོན་ཀུན་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཕྱིར་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་གླེགས་བམ་འཛིན། །

以如實見所有義故　彼持經函於心間

གང་དག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་མ་རིག་མུན་འཐུམས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་བའི། །

誰於三有獄中無明　沉暗痛苦所逼迫

འགྲོ་ཚོགས་ཀུན་ལ་བུ་གཅིག་ལྟར་བརྩེ་ཡན་ལག་དྲུག་བཅུའི་དབྱངས་ལྡན་གསུང་། །

愛此眾生猶如獨子　語含六十妙梵音

འབྲུག་ལྟར་ཆེར་སྒྲོགས་ཉོན་མོངས་གཉིད་སློང་ལས་ཀྱི་ལྕགས་སྒྲོག་འགྲོལ་མཛད་ཅིང་། །

洪聲如雷煩惱昏睡　業力鐵鎖皆解除

མ་རིག་མུན་སེལ་སྡུག་བསྔལ་མྱུ་གུ་ཇི་སྙེད་གཅོད་མཛད་རལ་གྲི་བསྣམས། །

斷無明暗斬除一切　痛苦根苗握寶劍

གདོད་ནས་དག་ཅིང་ས་བཅུའི་མཐར་སོན་ཡོན་ཏན་ལུས་རྫོགས་རྒྱལ་སྲས་ཐུ་བོའི་སྐུ། །
本來清淨已登十地　功德圓滿上首佛子身
བཅུ་ཕྲག་བཅུ་དང་བཅུ་གཉིས་རྒྱན་སྤྲས་བདག་བློའི་མུན་སེལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །
十數十又十二莊嚴　淨我心暗頂禮妙吉祥

ཨོཾ་ཨཱ་ར་པ་ཙ་ན་དྷཱིཿ　ཨོཾ་ཨཱ་ར་པ་ཙ་ན་དྷཱིཿ
嗡阿惹巴雜那底　嗡阿惹巴雜那底
ཨོཾ་ཨཱ་ར་པ་ཙ་ན་དྷཱིཿ
嗡阿惹巴雜那底

བརྩེ་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་རབ་འོད་ཟེར་གྱིས། །
具悲汝以勝慧之毫光
བདག་བློའི་གཏི་མུག་མུན་པ་རབ་བསལ་ནས། །
消盡我心愚痴之黑暗

བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞུང་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡི། །
通達佛語論典之義理
བློ་གྲོས་སྤོབས་པའི་སྣང་བ་སྩལ་དུ་གསོལ། །
祈請恩賜聰慧辯才相

第六課　般若心經

༄༅། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ། །
《般若波羅蜜多心經》
唐 法成 譯

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བྷ་ག་ཝ་ཏི་པྲ་ཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ཧྲི་ད་ཡ།
梵語云：「薄伽梵蒂般若波羅蜜多些達亞」。

བོད་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ། བམ་པོ་གཅིག་གོ །
藏語云：「薄伽梵母——《般若波羅蜜多心要》」全一卷。

སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
敬禮一切佛菩薩！

འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ།
如是我聞：一時薄伽梵住王舍城鷲峰山中，與大苾芻眾，及諸菩薩摩訶薩俱。

དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཟབ་མོ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །
爾時，世尊等入甚深明了三摩地法之異門。

ཡང་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་ཞིང་།
ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ལྟའོ། །

復於爾時，觀自在菩薩摩訶薩，行深般若波羅蜜多時，
觀察照見五蘊體性，悉皆是空。

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །

時具壽舍利子，承佛威力，白聖者觀自在菩薩摩訶薩曰：

རིགས་ཀྱི་བུ། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་
སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ། དེ་སྐད་ཅེས་སྨྲས་པ་དང་།

「若善男子，欲修行甚深般若波羅蜜多者，復當云何修學？」作是語已，

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་
ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །

觀自在菩薩摩訶薩答具壽舍利子言：

ཤཱ་རིའི་བུ་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་
སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།

「[舍利子！]若善男子及善女人，欲修行甚深般若波羅蜜多者，彼應如是觀察：

ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །

五蘊體性皆空。

གཟུགས་སྟོང་པའོ། ། སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །

色即是空，空即是色。

གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །

色不異空，空不異色。

དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོང་པའོ། །

如是受、想、行、識，亦復皆空。

ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ།
དྲི་མ་མེད་པ། དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་མེད་པ། བྲི་བ་མེད་པ། གང་བ་མེད་པའོ། །

是故舍利子！一切法空性，無相、無生、無滅、無垢、離垢、無減、無增。

ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟ་བས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད། ཚོར་བ་མེད། འདུ་ཤེས་མེད།
འདུ་བྱེད་རྣམས་མེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད།

舍利子！是故爾時空性之中，無色、無受、無想、無行、亦無有識。

མིག་མེད། རྣ་བ་མེད། སྣ་མེད། ལྕེ་མེད། ལུས་མེད། ཡིད་མེད།

無眼、無耳、無鼻、無舌、無身、無意，

གཟུགས་མེད། སྒྲ་མེད། དྲི་མེད། རོ་མེད། རེག་བྱ་མེད། ཆོས་མེད་དོ། །

無色、無聲、無香、無味、無觸、無法。

མིག་གི་ཁམས་མེད་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མེད།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ། །

無眼界，[亦無意界，]乃至無意識界。

མ་རིག་པ་མེད། མ་རིག་པ་ཟད་པ་མེད་པ་ནས་རྒ་ཤི་མེད།
རྒ་ཤི་ཟད་པའི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ། །

無無明，亦無無明盡，乃至無老死，亦無老死盡。

དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མེད།
ཡེ་ཤེས་མེད། ཐོབ་པ་མེད། མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་དོ། །

無苦、集、滅、道，無智、無得、亦無不得。

ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ།
སེམས་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་སྐྲག་པ་མེད་དེ།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ཕྱིན་ཏོ། །

是故舍利子！以無所得故，諸菩薩眾，依止般若波羅蜜多，
心無障礙，無有恐怖，超過顛倒，究竟涅槃。

དུས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །

三世一切諸佛，亦皆依般若波羅蜜多故，證得無上正等菩提。

དེ་ལྟ་བས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྔགས། རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྔགས།
བླ་ན་མེད་པའི་སྔགས། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སྔགས།
སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྔགས།
མི་རྫུན་པས་ན་བདེན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

舍利子！是故當知般若波羅蜜多大密咒者，是大明咒、是無上咒、是無等等咒，
能除一切諸苦之咒，真實無倒，故知般若波羅蜜多，是祕密咒。

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྔགས་སྨྲས་པ།

即說般若波羅蜜多咒曰：

ཏདྱ་ཐཱ། ཨོཾ་ག་ཏེ་ག་ཏེ་པཱ་ར་ག་ཏེ། པཱ་ར་སཾ་ག་ཏེ། བོ་དྷི་སྭཱ་ཧཱ།

［爹雅他］『嗡 揭諦 揭諦 婆羅揭諦 婆羅僧揭諦 菩提 薩婆訶』

ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་
དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །

舍利子！菩薩摩訶薩，應如是修學甚深般若波羅蜜多。」

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་
ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ།

爾時世尊從彼定起，告聖者觀自在菩薩摩訶薩曰：

ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ།
ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །

「善哉！善哉！善男子，如是！如是！如汝所說，彼當如是修學般若波羅蜜多，
一切如來亦當隨喜。」

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས།

時薄伽梵說是語已，

ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་དང་།
ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་དེ་དག་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་།
དྲི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ།

具壽舍利子、聖者觀自在菩薩摩訶薩、一切世間天、人、阿蘇羅、乾闥婆等，

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ། །

聞佛所說，皆大歡喜，信受奉行。

བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ། །

大乘經薄伽梵母——《般若波羅蜜多心經》圓滿！

སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །

離言思詮般若波羅蜜

མ་སྐྱེས་མ་འགགས་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། །

不生不滅虛空之體性

སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་བ། །

妙觀察智智慧所行境

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

三世諸佛之母我頂禮

第七課　佛子行三十七頌

༄༅། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཚུལ་སྙིང་པོར་དྲིལ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །
《佛子行三十七頌》
無著賢菩薩　著

書首禮讚
༄༅། །ན་མོ་ལོ་ཀི་ཤྭ་ར་ཡ། །
南無觀世音菩薩！

གང་གིས་ཆོས་ཀུན་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་། །
雖見諸法無來去，
འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་མཛད་པ། །
唯一勤行利眾生，
བླ་མ་མཆོག་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་ལ། །
上師觀自在尊前，
རྟག་ཏུ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
恆以三門恭敬禮。

著作誓言
ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །
正等覺佛利樂源，
དམ་ཆོས་བསྒྲུབས་ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་ཡང་ནི། །
從修正法而出生，
དེ་ཡི་ལག་ལེན་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །
修法復依明行要，
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་བཤད་པར་བྱ། །
故當宣說佛子行。

第 1 偈
དལ་འབྱོར་གྲུ་ཆེན་རྙེད་དཀའ་ཐོབ་དུས་འདིར། །
此生幸得暇滿船，
བདག་གཞན་འཁོར་བའི་མཚོ་ལས་བསྒྲལ་བྱའི་ཕྱིར། །
自他須渡生死海，
ཉིན་དང་མཚན་དུ་གཡེལ་བ་མེད་པར་ནི། །
故於晝夜不空過，
ཉན་སེམས་བསྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༡
聞思修是佛子行。

第 2 偈
གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་ཆགས་ཆུ་ལྟར་གཡོ། །
貪愛親方如水動，
དགྲ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྡང་མེ་ལྟར་འབར། །
瞋憎怨方似火燃，
བླང་དོར་བརྗེད་པའི་གཏི་མུག་མུན་ནག་ཅན། །
癡昧取捨猶黑暗，
ཕ་ཡུལ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢
離家鄉是佛子行。

第 3 偈
ཡུལ་ངན་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ། །
遠惡境故惑漸減，
རྣམ་གཡེང་མེད་པས་དགེ་སྦྱོར་ངང་གིས་འཕེལ། །
離散亂故善自增，
རིག་པ་དྭངས་པས་ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ། །
心澄於法起定見，
དབེན་པ་བསྟེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༣
依靜處是佛子行。

第 4 偈
ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་སོ་སོར་འབྲལ། །
常伴親友還離別，
འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་ནོར་རྫས་ཤུལ་དུ་ལུས། །
勤聚財物終棄捐，
ལུས་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་རྣམ་ཤེས་མགྲོན་པོས་བོར། །
識客且遺身舍去，
ཚེ་འདི་བློས་བཏང་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༤
捨現世心佛子行。

第 5 偈
གང་དང་འགྲོགས་ན་དུག་གསུམ་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་། །
伴彼若使三毒長，
ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་ལ། །
並壞聞思修作業，
བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་མེད་པར་སྒྱུར་བྱེད་པའི། །
能轉慈悲令喪失，
གྲོགས་ངན་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༥
遠惡友是佛子行。

第 6 偈
གང་ཞིག་བསྟེན་ན་ཉེས་པ་ཟད་འགྱུར་ཞིང་། །
依彼若令惡漸盡，
ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་ཟླ་ལྟར་འཕེལ་འགྱུར་བའི། །
功德猶如初月增，
བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རང་གི་ལུས་བས་ཀྱང་། །
則較自身尤愛重，
གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༦
依善知識佛子行。

第 7 偈
རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིང་བ་ཡི། ।
自身仍陷生死獄，
འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཡིས་སུ་ཞིག་སྐྱོབ་པར་ནུས། ।
世間神等能救誰？
དེ་ཕྱིར་གང་ལ་སྐྱབས་ན་མི་བསླུ་བའི། ।
故於依止不虛者，
དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༧
皈依三寶佛子行。

第 8 偈
ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས། ।
諸極難忍惡趣苦，
སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཐུབ་པས་གསུངས། ।
能仁說為趣業果，
དེ་ཕྱིར་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་སྡིག་པའི་ལས། ।
故雖遭遇命難緣，
ནམ་ཡང་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༨
終不造罪佛子行。

第 9 偈
སྲིད་གསུམ་བདེ་བ་རྩྭ་རྩེའི་ཟིལ་པ་བཞིན། ।
三有樂如草頭露，
ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། ।
是須臾頃壞滅法，
ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ཐར་པའི་གོ་འཕང་མཆོག །
故於無轉解脫道，
དོན་དུ་གཉེར་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༩
起希求是佛子行。

第 10 偈
ཐོག་མེད་དུས་ནས་བདག་ལ་བརྩེ་བ་ཅན། ।
無始時來憫我者，
མ་རྣམས་སྡུག་ན་རང་བདེས་ཅི་ཞིག་བྱ། ।
母等若苦我何樂？
དེ་ཕྱིར་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་བསྒྲལ་བྱའི་ཕྱིར། ।
為度無邊有情故，
བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། । ༡༠
發菩提心佛子行。

第 11 偈
སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། ।
諸苦由貪自樂起，
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་ཕན་སེམས་ལས་འཁྲུངས། ।
佛從利他心所生，
དེ་ཕྱིར་བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག ।
故於自樂他諸苦，
ཡང་དག་བརྗེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། । ༡༡
修正換是佛子行。

第 12 偈
སུ་དག་འདོད་ཆེན་དབང་གིས་བདག་གི་ནོར། ।
彼縱因貪親盜取，
ཐམས་ཅད་འཕྲོག་གམ་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་ན་ཡང་། ।
或令他奪一切財，
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་བ་རྣམས། ।
猶將身財三時善，
དེ་ལ་བསྔོ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། । ༡༢
迴向於彼佛子行。

第 13 偈
བདག་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་མེད་བཞིན་དུ། །
吾身雖無少過咎，
གང་དག་བདག་གི་མགོ་བོ་གཅོད་བྱེད་ནའང་། །
他人竟來斷吾頭，
སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་དེ་ཡི་སྡིག་པ་རྣམས། །
於彼還生難忍悲，
བདག་ལ་ལེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །༡༣
代受罪是佛子行。

第 14 偈
འགའ་ཞིག་བདག་ལ་མི་སྙན་སྣ་ཚོགས་པ། །
縱人百般中傷我，
སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་པར་སྒྲོག་པར་བྱེད་ན་ཡང་། །
醜聞謠傳遍三千，
བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སླར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི། །
吾猶深懷悲憫心，
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །༡༤
讚他德是佛子行。

第 15 偈
འགྲོ་མང་འདུས་པའི་དབུས་སུ་འགའ་ཞིག་གིས། །
縱人於眾集會中，
མཚང་ནས་བྲུས་ཤིང་ཚིག་ངན་སྨྲ་ན་ཡང་། །
攻吾隱私出惡言，
དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །
於彼還生益友想，
གུས་པར་འདུད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །༡༥
倍恭敬是佛子行。

第 16 偈
བདག་གི་བུ་བཞིན་གཅེས་པར་བསྐྱངས་པའི་མིས། །
我以如子愛護人，
བདག་ལ་དགྲ་བཞིན་ལྟ་བར་བྱེད་ན་ཡང་། །
彼若視我如寇仇，
ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་བུ་ལ་མ་བཞིན་དུ། །
猶如母對重病兒，
ལྷག་པར་བརྩེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༡༦
倍悲憫是佛子行。

第 17 偈
རང་དང་མཉམ་པའམ་དམན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །
同等或諸寒微士，
ང་རྒྱལ་དབང་གིས་བརྙས་ཐབས་བྱེད་ན་ཡང་། །
雖懷傲慢屢欺凌，
བླ་མ་བཞིན་དུ་གུས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །
吾亦敬彼如上師，
སྤྱི་བོར་ལེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༡༧
恆頂戴是佛子行。

第 18 偈
འཚོ་བས་ཕོངས་ཤིང་རྟག་ཏུ་མི་ཡིས་བརྙས། །
雖乏資財為人賤，
ཆབས་ཆེན་ནད་དང་གདོན་གྱིས་བཏབ་ཀྱང་སླར། །
復遭重病及魔侵，
འགྲོ་ཀུན་སྡིག་སྡུག་བདག་ལ་ལེན་བྱེད་ཅིང་། །
眾生罪苦仍取受，
ཞུམ་པ་མེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༡༨
無怯弱是佛子行。

第 19 偈
སྙན་པར་གྲགས་ཤིང་འགྲོ་མང་སྤྱི་བོས་བཏུད། །
雖富盛名眾人敬，
རྣམ་ཐོས་བུ་ཡི་ནོར་འདྲ་ཐོབ་གྱུར་ཀྱང་། །
財富量齊多聞天，
སྲིད་པའི་དཔལ་འབྱོར་སྙིང་པོ་མེད་གཟིགས་ནས། །
猶觀榮華無實義，
ཁེངས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༡༩
離驕慢是佛子行。

第 20 偈
རང་གི་ཞེ་སྡང་དགྲ་བོ་མ་ཐུལ་ན། །
倘若未伏內瞋敵，
ཕྱི་རོལ་དགྲ་བོ་བཏུལ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །
外敵雖伏旋增盛，
དེ་ཕྱིར་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེའི་དམག་དཔུང་གིས། །
故應速興慈悲軍，
རང་རྒྱུད་འདུལ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༠
降伏自心佛子行。

第 21 偈
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལན་ཚྭའི་ཆུ་དང་འདྲ། །
五欲品質如鹽滷，
ཇི་ཙམ་སྤྱད་ཅིང་སྲེད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །
任幾受用渴轉增，
གང་ལ་ཞེན་ཆགས་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས། །
於諸能生貪著物，
འཕྲལ་དུ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༡
頓時捨是佛子行。

第 22 偈
ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་དག་རང་གི་སེམས། །
諸所顯現唯自心，
སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ། །
心體本離戲論邊，
དེ་ཉིད་ཤེས་ནས་གཟུང་འཛིན་མཚན་མ་རྣམས། །
知已當於二取相，
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༢
不著意是佛子行。

第 23 偈
ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་ན། །
設若會遇悅意境，
དབྱར་གྱི་དུས་ཀྱི་འཇའ་ཚོན་ཇི་བཞིན་དུ། །
應觀猶如夏時虹，
མཛེས་པར་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མི་ལྟ་ཞིང་། །
雖現美麗然無實，
ཞེན་ཆགས་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༣
離貪著是佛子行。

第 24 偈
སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་རྨི་ལམ་བུ་ཤི་ལྟར། །
諸苦猶如夢子死，
འཁྲུལ་སྣང་བདེན་པར་བཟུང་བས་ཨ་ཐང་ཆད། །
妄執實有起憂惱，
དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་རྐྱེན་དང་འཕྲད་པའི་ཚེ། །
故於違緣會遇時，
འཁྲུལ་པར་ལྟ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༤
觀為虛妄佛子行。

第 25 偈
བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་ལུས་ཀྱང་གཏོང་དགོས་ན། །
求覺尚需捨自身，
ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྨོས་ཅི་དགོས། །
何況一切身外物，
དེ་ཕྱིར་ལན་དང་རྣམ་སྨིན་མི་རེ་བའི། །
故於身財盡捨卻，
སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༥
不望報是佛子行。

第 26 偈
ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པར་རང་དོན་མི་འགྲུབ་ན། །
無戒自利尚不成，
གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་གད་མོའི་གནས། །
欲成他利豈可能？
དེ་ཕྱིར་སྲིད་པའི་འདུན་པ་མེད་པ་ཡི། །
故於三有不希求，
ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༦
勤護戒是佛子行。

第 27 偈
དགེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པའི་རྒྱལ་སྲས་ལ། །
欲享福善諸佛子，
གནོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་གཏེར་དང་མཚུངས། །
應觀怨家如寶藏，
དེ་ཕྱིར་ཀུན་ལ་ཞེ་འགྲས་མེད་པ་ཡི། །
於諸眾生捨怨心，
བཟོད་པ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༧
修安忍是佛子行。

第 28 偈
རང་དོན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཉན་རང་ཡང་། །
唯求自利二乘人，
མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བཟློག་ལྟར་བརྩོན་མཐོང་ན། །
猶見勤如救頭燃，
འགྲོ་ཀུན་དོན་དུ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི། །
為利眾生啟德源，
བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༨
發精進是佛子行。

第 29 偈
ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །
甚深禪定生慧觀，
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །
能盡除滅諸煩惱，
གཟུགས་མེད་བཞི་ལས་ཡང་དག་འདས་པ་ཡི། །
知已應離四無色，
བསམ་གཏན་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༢༩
修靜慮是佛子行。

第 30 偈
ཤེས་རབ་མེད་ན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་ཡིས། །
無慧善導前五度，
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་ནུས་པས། །
正等覺佛不能成，
ཐབས་དང་ལྡན་ཞིང་འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི། །
故具方便離三輪，
ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༣༠
修智慧是佛子行。

第 31 偈
རང་གི་འཁྲུལ་པ་རང་གིས་མ་བརྟགས་ན། །
若不細察己過失，
ཆོས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཆོས་མིན་བྱེད་སྲིད་པས། །
道貌岸然行非法，
དེ་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་རང་གི་འཁྲུལ་པ་ལ། །
故當相續恆觀察，
བརྟགས་ནས་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༣༡
斷己過是佛子行。

第 32 偈
ཉོན་མོངས་དབང་གིས་རྒྱལ་སྲས་གཞན་དག་གི །
因惑說他佛子過，
ཉེས་པ་སྒྲོགས་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་བས། །
徒然減損自功德，
ཐེག་པ་ཆེ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི །
故於大乘諸行者，
ཉེས་པ་མི་སྨྲ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༣༢
不道彼過佛子行。

第 33 偈
རྙེད་བཀུར་དབང་གིས་ཕན་ཚུན་རྩོད་འགྱུར་ཞིང་། །
貪圖利敬互爭執，
ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་བས། །
聞思修業將退修，
མཛའ་བཤེས་ཁྱིམ་དང་སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་རྣམས་ལ། །
故於親友施主家，
ཆགས་པ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༣༣
離貪著是佛子行。

第 34 偈
རྩུབ་མོའི་ཚིག་གིས་གཞན་སེམས་འཁྲུག་འགྱུར་ཞིང་། །
粗言惡語惱人心，
རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཉམས་འགྱུར་བས། །
復傷佛子諸行儀，
དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི། །
故於他人所不悅，
ཚིག་རྩུབ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༣༤
絕惡言是佛子行。

第 35 偈
ཉོན་མོངས་གོམས་ན་གཉེན་པོས་བཟློག་དཀའ་བས། །
煩惱串習則難治，
དྲན་ཤེས་སྐྱེས་བུས་གཉེན་པོའི་མཚོན་བཟུང་ནས། །
勇士明持念正器，
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་པོ་སྐྱེས་མ་ཐག །
貪等煩惱初生時，
འབུར་འཇོམས་བྱེད་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༣༥
即摧壞是佛子行。

第 36 偈
མདོར་ན་གང་དུ་སྤྱོད་ལམ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །
隨於何時行何事，
རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཅི་འདྲ་ཞེས། །
應觀自心何相狀，
རྒྱུན་དུ་དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ་ཡིས། །
恆繫正念與正知，
གཞན་དོན་སྒྲུབ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༣༦
修利他是佛子行。

第 37 偈
དེ་ལྟར་བརྩོན་པས་བསྒྲུབས་པའི་དགེ་བ་རྣམས། །
勤修諸行所生善，
མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །
為除無邊眾生苦，
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །
咸以三輪清淨慧，
བྱང་ཆུབ་བསྔོ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ༣༧
迴向菩提佛子行。

結語
མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་དོན། །
我依經續諸論典，
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །
及眾聖賢所說義，
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་སུམ་ཅུ་བདུན། །
為欲學佛道者，
རྒྱལ་སྲས་ལམ་ལ་སློབ་འདོད་དོན་དུ་བཀོད། །
撰佛子行卅七頌。

བློ་གྲོས་དམན་ཞིང་སྦྱངས་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། །
才淺學疏文不精，
མཁས་པ་དགྱེས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་མ་མཆིས་ཏེ། །
碩學閱之難生喜，
མདོ་དང་དམ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །
然依經教聖者故，
རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་འཁྲུལ་མེད་ལགས་པར་སེམས། །
佛子行頌應無誤。

འོན་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་པ་རླབས་ཆེན་རྣམས། །
然佛子行諸巨浪，
བློ་དམན་བདག་འདྲས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །
愚鈍如我難盡測，
འགལ་དང་མ་འབྲེལ་ལ་སོགས་ཉེས་པའི་ཚོགས། །
故祈智者慈寬恕，
དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །
違理無關諸過失。

དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །
吾以此善願眾生，
དོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་གིས། །
皆發真俗菩提心，
སྲིད་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི། །
不住有寂得自在，
སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །
咸成怙主觀世音！

ཅེས་པ་འདི་རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་ལུང་དང་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་ བཙུན་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དངུལ་ཆུའི་རིན་ཆེན་ཕུག་ཏུ་སྦྱར་བའོ། །
為利益自他故，宣說聖教和真理的沙門無著，寫於銀水珍寶窟。

法光佛教文化研究所
台北市光復北路 60 巷 20 號 4F
網址：http://fakuang.org.tw
Tel:(02)2578-3623
Fax:(02)2577-6609
E-mail：fakuang@ms49.hinet.net
葉蕙蘭——荏芊堪卓
《荏芊堪卓部落格》：http://mkhadro.blogspot.tw/
http://tw.myblog.yahoo.com/mkhadro
《藏曲 360》：http://www.youtube.com/user/mkhadro
E-mail：mkhadro@yahoo.com.tw

2015/9/15 校對